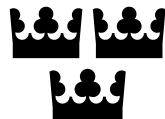

Samhällsekonomi och finansförvaltning

2

Förslag till statsbudget för 2000

Samhällsekonomi och finansförvaltning

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	7
2	Inledning	9
2.1	Omfattning	9
2.2	Utgiftsutvecklingen	10
2.3	Resultatbedömning	10
2.3.1	Regeringens slutsatser	12
3	Effektivisering och utveckling av statlig förvaltning	13
3.1	Omfattning	13
3.2	Utgiftsutvecklingen	13
3.3	Resultatbedömning	13
3.3.1	Tillståndet och utvecklingen inom området	13
3.3.2	De viktigaste statliga insatserna	14
3.3.3	Effekter av de statliga insatserna	15
3.3.4	Regeringens slutsatser	15
3.4	Revisionens iakttagelser	15
3.5	Anslagsavsnitt	15
A1	Konjunkturinstitutet	15
A2	Riksrevisionsverket	17
A3	Ekonomistyrningsverket	20
A4	Statskontoret	22
A5	Täckning av merkostnader för lokaler	23
A6	Statistiska centralbyrån	24
A7	Folk- och bostadsräkning	25
A8	Kammarkollegiet	26
A9	Nämnden för offentlig upphandling	27
A10	Statens kvalitets- och kompetensråd	29
A11	Vissa nämnder m.m.	30
A12	Ekonomiska rådet	31
A13	Utvecklingsarbete	31
A14	Riksgäldskontoret: Garantiverksamhet	33
3.6	Riksgäldskontorets kassahållningsverksamhet och in- och utlåningsverksamhet	34
3.7	Kontrollfunktionen i staten	35
3.8	Statens fastighetsverk	39

3.9	Restaureringsarbeten vid de kungliga slotten och rikets fästningar.....	41
3.10	Fortifikationsverket.....	41
4	Det finansiella systemet.....	43
4.1	Omfattning.....	43
4.2	Utgiftsutvecklingen.....	43
4.3	Resultatbedömning.....	44
4.3.1	Redovisning av tillståndet.....	44
4.3.2	Viktiga statliga insatser.....	44
4.3.3	Effekter av de statliga insatserna.....	45
4.3.4	Regeringens slutsatser.....	45
4.4	Revisionens iakttagelser.....	45
4.5	Anslagsavsnitt.....	46
	B1 Finansinspektionen.....	46
	B2 Insättningsgarantinämnden.....	51
	B3 Riksgäldskontoret: Förvaltningskostnader.....	52
	B4 Riksgäldskontoret: Vissa kostnader för upplåning och låneförvaltning.....	54
	B5 Bokföringsnämnden.....	55
5	Särskilda finansierings- och garantiåtaganden.....	57
5.1	Omfattning.....	57
5.2	Utgiftsutvecklingen.....	57
5.3	Resultatbedömning.....	57
5.4	Anslagsavsnitt.....	58
	C1 Avgift för Stadshypotekskassans grundfond.....	58
	C2 Kapitalhöjning i Nordiska investeringsbanken.....	58
	C3 Bidrag till kapitalet i Europeiska utvecklingsbanken.....	59
6	Riksdagens revisorer.....	61
6.1	Anslag.....	61
	D1 Riksdagens revisorer.....	61
7	Premiepensionssystemet.....	63
7.1	Omfattning.....	63
7.2	Premiepensionsmyndigheten.....	63

Tabellförteckning

Anslagsbelopp	7
2.1 Utgiftsutvecklingen	10
2.2 Utgiftsutvecklingen	12
3.1 Utgiftsutvecklingen	13
3.2 Anslagsutveckling	15
3.3 Budget för avgiftsbelagd verksamhet	16
3.4 Beräkning av anslaget för 2000	17
3.5 Anslagsutveckling	17
3.6 Antalet revisionsobjekt.....	18
3.7 Budget för avgiftsbelagd verksamhet	19
3.8 Beräkning av anslaget för 2000	20
3.9 Anslagsutveckling	20
3.10 Budget för avgiftsbelagd verksamhet	21
3.11 Beräkning av anslaget för 2000	22
3.12 Anslagsutveckling	22
3.13 Offentligrättslig verksamhet.....	23
3.14 Uppdragsverksamhet.....	23
3.15 Beräkning av anslaget för 2000	23
3.16 Anslagsutveckling	23
3.17 Anslagsutveckling	24
3.18 Utveckling för avgiftsbelagd verksamhet.....	24
3.19 Budget för avgiftsbelagd verksamhet	25
3.20 Beräkning av anslaget för 2000	25
3.21 Anslagsutveckling	25
3.22 Anslagsutveckling	26
3.23 Uppdragsverksamhet.....	27
3.24 Beräkning av anslaget för 2000	27
3.25 Anslagsutveckling	27
3.26 Beräkning av anslaget för 2000	29
3.27 Anslagsutveckling	29
3.28 Budget för avgiftsbelagd verksamhet	29
3.29 Anslagsutveckling	30
3.30 Anslagsutveckling	31
3.31 Beräkning av anslaget för 2000	31
3.32 Anslagsutveckling	31
3.33 Anslagsutveckling	33
3.34 Resultat av RGK:s garantiverksamhet budgetåren 1993/94 - 1998.....	34
3.35 Budget för den avgiftsbelagda garantiverksamheten, nya garantier	34
3.36 Budget för in- och utlåningsverksamheten	35
3.37 Beviljade kontrollprojekt per område	37
3.38 Redovisning av uppgifter om det ekonomiska läget.....	40
3.39 Investeringsplan	40

3.40 Uppgifter om det ekonomiska läget	42
3.41 Investeringsplan.....	42
4.1 Utgiftsutvecklingen.....	43
4.2 Anslagsutvecklingen.....	46
4.3 Offentligrättslig verksamhet	47
4.4 Beräkning av anslaget för år 2000.....	50
4.5 Anslagsutvecklingen.....	51
4.6 Offentligrättslig verksamhet	52
4.7 Beräkning av anslaget för år 2000.....	52
4.8 Anslagsutvecklingen.....	52
4.9 Beräkning av anslag för 2000	54
4.10 Anslagsutvecklingen.....	54
4.11 Anslagsutveckling.....	55
4.12 Beräkning av anslaget för år 2000.....	55
5.1 Utgiftsutvecklingen.....	57
5.2 Anslagsutveckling.....	58
5.3 Anslagsutveckling.....	58
5.4 Anslagsutveckling.....	59
6.1 Anslagsutveckling.....	61
6.2 Beräkning av anslaget för år 2000.....	62
7.1 Lån i Riksgäldskontoret	63
7.2 Offentligrättslig verksamhet	64

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

1. bemyndigar regeringen att under år 2000 i fråga om ramanslaget *A13 Utvecklingsarbete*, göra ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden innebär utgifter på högst 50 miljoner kronor efter år 2000 (avsnitt 3.5),
2. godkänner investeringsplanen för Statens fastighetsverk i enlighet med vad regeringen förordar (avsnitt 3.8),
3. bemyndigar regeringen att besluta om att Statens fastighetsverk får ta upp lån inom en ram av högst 7 miljarder kronor i Riksgäldskontoret för investeringar m.m. i enlighet med vad regeringen förordar (avsnitt 3.8),
4. godkänner investeringsplanen för Fortifikationsverket i enlighet med vad regeringen förordar (avsnitt 3.10),
5. bemyndigar regeringen att besluta om att Fortifikationsverket får ta upp lån inom en ram av högst 4,1 miljarder kronor i Riksgäldskontoret för investeringar m.m. i enlighet med vad regeringen förordar (avsnitt 3.10),
6. för budgetåret 2000 anvisar anslagen under utgiftsområde 2 *Samhällsekonomi och finansförvaltning* enligt följande uppställning.

Anslagsbelopp

Tusental kronor

Anslag	Anslagstyp	
A1 Konjunkturinstitutet	ramanslag	40 002
A2 Riksrevisionsverket	ramanslag	156 106
A3 Ekonomistyrningsverket	ramanslag	60 960
A4 Statskontoret	ramanslag	73 065
A5 Täckning av merkostnader för lokaler	ramanslag	16 400
A6 Statistiska centralbyrån	ramanslag	384 772
A7 Folk- och bostadsräkning	reservationsanslag	13 000
A8 Kammarkollegiet	ramanslag	32 889
A9 Nämnden för offentlig upphandling	ramanslag	7 637
A10 Statens kvalitets- och kompetensråd	ramanslag	10 184
A11 Vissa nämnder m.m.	ramanslag	968
A12 Ekonomiska rådet	ramanslag	1 727
A13 Utvecklingsarbete	ramanslag	17 570

A14	Riksgäldskontoret: Garantiverksamhet	ramanslag	1
B1	Finansinspektionen	ramanslag	130 411
B2	Insättningsgarantinämnden	ramanslag	5 297
B3	Riksgäldskontoret: Förvaltningskostnader	ramanslag	86 356
B4	Riksgäldskontoret: Vissa kostnader för upplåning och låneförvaltning	ramanslag	425 000
B5	Bokföringsnämnden	ramanslag	8 822
C1	Avgift för Stadshypotekskassans grundfond	ramanslag	5 000
C2	Kapitalhöjning i Nordiska investeringsbanken	ramanslag	18 700
C3	Bidrag till kapitalet i Europeiska utvecklingsbanken	ramanslag	60 000
D1	Riksdagens revisorer	ramanslag	23 478
Summa			1 578 345

2 Inledning

2.1 Omfattning

Verksamheten inom utgiftsområdet Samhälls-ekonomi och finansförvaltning är sammanfattningsvis inriktad på planering, understödjande och kontroll av att statliga åtaganden sköts så effektivt som möjligt.

Verksamhetsområde A *Effektivisering och utveckling av statlig förvaltning* omfattar verksamheter som bl.a. syftar till att se till att förutsättningar och system föreligger för en så effektiv statsförvaltning som möjligt. Verksamhetsområdet omfattar frågor rörande granskning, utvärdering och omprövning av statlig verksamhet, statistik, stöd i olika former till regeringskansliet och andra statliga myndigheter. Stödverksamheterna omfattar bl.a. ekonomistyrnings- och systemfrågor och administrativ service, hur statens resurser hanteras vid transaktioner, förvaltning, upplåning och placeringar av medel. Flera verksamheter inom verksamhetsområdet syftar till att tillhandahålla prognoser, analyser, bedömningar och statistik till beslutsfattare. Trots verksamheternas gemensamma syfte – en effektiv statsförvaltning – rör det sig om relativt olikartade verksamheter. I verksamhetsområde A ingår Ekonomiska rådet, Ekonomistyrningsverket, Fortifikationsverket, Kammarkollegiet, Konjunkturinstitutet, Nämnden för offentlig upphandling, Riksrevisionsverket, Statens fastighetsverk, Statens kvalitets- och kompetensråd, Statistiska centralbyrån, Statskontoret, anslag för utvecklingsarbete samt Riksgäldskontorets garanti-, kassahållnings-, inlånings- och utlåningsverksamhet.

Verksamhetsområde B *Det finansiella systemet* innefattar verksamhet som bl.a. rör de finansiella instituten. Syftet är att bidra till stabilitet och effektivitet i det finansiella systemet genom analys, tillsyn och regleringar av de finansiella institutens agerande på marknaden. Verksamheten skall också syfta till ett gott konsumentskydd. Verksamhetsområdet omfattar även förvaltning av statens skuld (med undantag av den skuld som förvaltas av affärsverken). I verksamhetsområde B ingår Bokföringsnämnden, Finansinspektionen, Insättningsgarantinämnden, Riksgäldskontoret samt anslaget Vissa kostnader för upplåning och låneförvaltning (som disponeras av Riksgäldskontoret).

Verksamhetsområde C *Särskilda finansierings- och garantiåtaganden* omfattar avgifter för Stads- och hypotekskassans grundfond samt anslag avseende Nordiska investeringsbanken och Europeiska utvecklingsbanken. Vidare ingår åtaganden avseende Europeiska investeringsbanken, Världsbanken samt en statsgaranti för Riksbankens lån till Brasilien.

Verksamhetsområde D omfattar *Riksdagens revisorer*.

Verksamhetsområde E *Premiepensionssystemet* omfattar administration och förvaltning av de fondbaserade premiepensionerna i det nya inkomstbaserade ålderspensionssystemet.

2.2 Utgiftsutvecklingen

Tabell 2.1 Utgiftsutvecklingen

Miljoner kronor (löpande priser)

Utfall 1998	Anslag 1999 ¹	Utgifts- prognos 1999	Förslag anslag 2000	Beräknat anslag 2001	Beräknat anslag 2002
1 981	1 707	1 608	1 578	1 623	1 678

¹ Inklusivt beslut till följd av förslag till tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1999 i samband med den ekonomiska vårpropositionen.

I 1999 års ekonomiska vårproposition beräknades ramarna för utgiftsområde 2 för år 2000 till 1 489 miljoner kronor, för år 2001 till 1 528 miljoner kronor och för år 2002 till 1 579 miljoner kronor. Förändringen av utgiftsområdesramarna jämfört med den ekonomiska vårpropositionen är främst hänförlig till ny pris- och löneomräkning samt teknisk justering av förvaltningskostnadsanslag för korrigerig av kompensation för premier för avtalsförsäkringar.

Förändringar

Riksrevisionsverket (RRV) är sedan den 1 juli 1998 en renodlad revisionsmyndighet. Samtidigt inrättades Ekonomistyrningsverket (ESV), med uppgift att arbeta för en effektiv ekonomistyrning inom staten.

Premiepensionsmyndigheten (PPM), med ansvar för administration av premiepensionssystemet, inrättades den 1 juli 1998.

Statens kvalitets- och kompetensråd inrättades den 1 januari 1999. Rådets uppgift är att stödja och stimulera arbetet med kvalitetsutveckling och kompetensförsörjning inom den statliga förvaltningen. Rådet skall utföra uppdrag åt främst regeringen.

Insättningsgarantinämnden har fått ansvaret för det nya investerarskyddet, som trädde i kraft 1 maj 1999.

Fortifikationsverket överfördes till utgiftsområdet den 1 januari 1999 från att tidigare ha ingått i utgiftsområde 6 Totalförsvaret.

Mål

Målen för utgiftsområde 2, Samhällsekonomi och finansförvaltning, för år 2000 är:

Verksamhetsområde A *Effektivisering och utveckling av statlig förvaltning*:

- Statsförvaltningen skall bedrivas effektivt och i det allmännas intresse. Detta skall bl.a. ske genom granskning, metodutveckling, utvärdering och kontinuerlig omprövning av statlig verksamhet.
- Statsfinanserna och statens egendom skall förvaltas och hanteras på ett så kostnadseffektivt sätt som möjligt. Genom bl.a. tillförlitliga prognoser och analyser skall beslutsfattare erbjudas information om den samhällsekonomiska och statsfinansiella utvecklingen.
- Officiell statistik och annan statlig statistik skall bidra till att öka kunskapen om tillstånd, utveckling och samband i samhället i stort.²
- Myndigheterna skall erbjudas stöd av hög kvalitet. Detta skall bl.a. ske genom tillhandahållande av system, tjänster, normgivning och metodutveckling.

Verksamhetsområde B *Det finansiella systemet*:

- Det finansiella systemet skall vara effektivt och tillgodose såväl samhällets krav på stabilitet som konsumenternas intresse av ett gott skydd.
- Statens skuld skall förvaltas så att kostnaden för skulden långsiktigt minimeras samtidigt som risken i förvaltningen beaktas. (Den skuld som förvaltas av affärsverken innefattas ej i utgiftsområdet.) Förvaltningen skall ske inom ramen för de krav som penningpolitiken ställer.

Verksamhetsområde E *Premiepensionssystemet*:

- Administration och förvaltning av premiepensionerna skall bedrivas kostnadseffektivt och till nytta för premiepensionsspararna.

2.3 Resultatbedömning

En särskild beskrivning av utvecklingen inom statsförvaltningen återfinns i volym 1, avsnitt 10, Inriktningen av förvaltningspolitiken.

² Målformuleringen har utvecklats jämfört med budgetpropositionen för 1999. Övriga mål för utgiftsområdet är oförändrade.

I den förvaltningspolitiska propositionen (prop. 1997/98:136, bet. 1997/98:KU31, rskr. 1997/98:294) angavs riktlinjer för det fortsatta arbetet med att utveckla den statliga förvaltningen. För närvarande pågår ett arbete med att ta fram och genomföra ett flerårigt handlingsprogram i enlighet med dessa riktlinjer. Arbetet fokuseras på service och kvalitet, kompetens och etik, styrning och ledning samt informationsförsörjning. Även frågor om ett bättre beslutsunderlag, ett uppföljnings- och utvärderingssystem för förvaltningspolitiken samt chefsförsörjningen berörs.

En samlad och översiktlig beskrivning av statsförvaltningens utveckling görs årligen av Statskontoret på regeringens uppdrag. Uppföljningen omfattar huvudområdena ekonomi, samsättning, organisation och struktur samt effektivisering. Av rapporten framgår bl.a. att antalet anställda i staten fortsätter att sjunka och att antalet statliga myndigheter har halverats sedan 1990. (Innehållet i Statskontorets rapport redovisas mera utförligt i volym 1, avsnitt 10.)

Regeringen har i årsredovisning för staten 1998 (skr. 1998/99:150) lämnat en beskrivning av tillståndet och utvecklingen inom statsförvaltningen samt utvecklingen av den ekonomiska styrningen. Där beskrivs bl.a. resultatet av såväl ESV:s årliga ekonomiadministrativa värdering som RRV:s iakttagelser med anledning av genomförda granskningar av myndigheternas årsredovisningar och förvaltning.

För en övergripande bedömning av tillståndet och utvecklingen inom den statliga förvaltningen kan RRV:s iakttagelser i verkets årliga rapport till regeringen användas som en utgångspunkt. RRV anger i sin årliga rapport att besparingskraven på myndigheterna har givit incitament till nya lösningar när det gäller att få finansiella resurser till verksamheten. Myndigheterna uppvisar i ökad utsträckning ett mer marknadsorienterat beteende, där möjlighet att ta betalt för tjänster som produceras ingår.

Ett mått på tillståndet inom den statliga förvaltningen utgörs antalet revisionsberättelser med invändning. Av samtliga statliga myndigheter erhöll 19 myndigheter invändning i revisionsberättelsen för räkenskapsåret 1998. Antalet invändningar till följd av att informationen i årsredovisningen i något väsentligt avseende inte är rättvisande har ökat något de senaste åren.

RRV konstaterar vidare i sin årliga rapport att resultatredovisningarna i årsredovisningarna uppvisar samma svagheter 1998 som 1997. Redo-

visningarna har enligt RRV karaktären av övergripande verksamhetsberättelser snarare än att innehålla relevant resultatinformation.

Ett verktyg som används för att mäta myndigheternas ekonomiadministrativa standard, med tyngdpunkt på redovisning och intern kontroll vid myndigheten, är ESV:s årliga EA-värdering av statliga myndigheter. EA-värderingen för 1998 visar att myndigheternas ekonomiadministration och interna kontroll håller fortsatt hög kvalitet. Av de 232 myndigheter som ingick i värderingen fick 91 procent något av omdömena fullt tillfredsställande eller tillfredsställande. Samtidigt kan det konstateras att det skett en försämring i det sammanlagda EA-värdet mellan år 1997 och 1998. Försämringen är hänförlig till det s.k. koncernvärdet som mäter hur myndigheterna efterlever det ekonomiadministrativa regelverket.

Även RRV har i sin årliga rapport uppmärksammat regeringen på att myndighetsledningarna behöver ägna ökat intresse åt myndigheternas interna kontroll, speciellt kopplingen mellan intern kontroll, ansvar och styrning.

ESV har i en studie undersökt 70 myndigheters årsredovisningar för 1997 och 1998 och man har funnit att myndigheterna i flertalet fall lämnar tillfredsställande resultatredovisningar och att man utom i några få undantag lever upp till de krav som finns i förordningen om myndigheternas årsredovisning m.m. En förbättring har exempelvis skett när det gäller kopplingen mellan prestationsinformation och verksamhetsmål.

Regeringen har uppdragit åt Statskontoret att lämna samlade bedömningar av myndigheternas anpassningsarbete inför skiftet till år 2000. Statskontoret har lämnat tio lägesrapporter. Enligt förordningen om översyn av statliga myndigheters informationssystem inför år 2000 skulle anpassningen av väsentliga system vara avslutad senast den 1 juni 1999. Drygt hälften av de 108 myndigheter som följs upp av Statskontoret klarade inte detta krav. Ett mer omfattande arbete återstod vid ett tiotal myndigheter. Samtliga myndigheter bedömde dock i juni 1999 att anpassningen av de verksamhetskritiska systemen skulle hinna fullföljas i tid före årsskiftet. (En redovisning av arbetet med 2000-anpassningen återfinns i volym 1, avsnitt 10.)

Det finansiella systemet har under 1998 karaktäriserats av stabilitet. Inga allvarliga störningar har orsakats av händelser i enskilda institut. Finansinspektionens tillsynsarbete har bidragit till stabiliteten i de enskilda finansiella instituten

och därmed till stabiliteten i det finansiella systemet.

Riksdagen beslutade i maj 1999 att införa en ny modell för statsskuldsförvaltningen, vilket bl.a. innebär att regeringen senast den 25 april varje år skall lämna en utvärdering av statsskuldsförvaltningen till riksdagen. Regeringens mål för upplåning och statsskuldsförvaltning är att kostnaden för den faktiska skulden under en femårsperiod skall vara lägre än kostnaderna för de s.k. riktmärkesportföljer som avspeglar en hypotetisk, standardiserad upplåningsstrategi.

2.3.1 Regeringens slutsatser

Regeringen gör den samlade bedömningen att måluppfyllelsen inom utgiftsområdet Samhälls-ekonomi och finansförvaltning under 1998 har varit tillfredsställande, med undantag av PPM. Resultatbedömningen visar sammantaget på en positiv utveckling. Utgiftsområdets verksamheter har en viktig roll att fylla i arbetet med vidareutvecklingen av den statliga förvaltningen genom att ge myndigheterna stöd av hög kvalitet samt att ge riksdagen, regeringen och andra, statliga såväl som icke-statliga aktörer relevant och tillförlitligt underlag inför beslut.

Förvaltningen av statsskulden samt bevakningen av och prognoserna över statsbudgeten har utvecklats och skötts tillfredsställande.

Även vad gäller arbetet som syftar till att det finansiella systemet skall vara effektivt och tillgodose såväl samhällets krav på stabilitet som konsumenternas intresse av ett gott skydd ger den samlade bedömningen vid handen att stabiliteten under 1998 har bestått och att den finansiella tillsynen varit en bidragande faktor för denna stabilitet.

PPM uppfyllde under 1998 inte sitt övergripande mål i och med förseningen av premiepensionssystemet. Regeringen kan dock konstatera att en ny tidsplan har tagits fram och att väsentliga åtgärder har vidtagits av myndigheten för att säkerställa att den nya tidsplanen skall kunna hållas.

Regeringen anser att det är av största vikt att verksamheterna inom utgiftsområdet fortsätter att utvecklas. Särskilt viktigt är att myndigheterna i än högre grad beaktar användares och potentiella användares intressen i de insatser som görs. För tjänster och produkter i form av utredningar, system och stöd av olika slag måste det ske en kontinuerlig anpassning till användarnas behov och efterfrågan.

Regeringen bedömer det som viktigt att myndigheter som har ett nära samarbete i vissa frågor (statistik och prognoser, utredningar och analyser) utvecklar detta samarbete ytterligare. Regeringen ser det som väsentligt för statsförvaltningens utveckling att en helhetssyn eftersträvas för verksamheterna inom området.

Tabell 2.2 Utgiftsutvecklingen

Miljoner kronor

	Utfall 1998	Anslag 1999 ¹	Utgifts- prognos 1999	Förslag anslag 2000	Beräknat anslag 2001	Beräknat anslag 2002
A Effektivisering och utveckling av statlig förvaltning	785,7	888,9	880,1	815,3	819,2	887,0
B Det finansiella systemet	606,8	751,0	639,4	655,9	683,7	688,5
C Särskilda finansierings- och garantiåtaganden	573,1	48,7	68,5	83,7	95,1	76,4
D Riksdagens revisorer	15,1	18,7	20,1	23,5	25,4	25,8
E Premiepensionssystemet						
Totalt för utgiftsområde 2	1980,7	1 707,3	1608,1	1578,3	1623,4	1677,8

¹ Inklusive beslut till följd av förslag till tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1999 i samband med den ekonomiska vårpropositionen.

3 Effektivisering och utveckling av statlig förvaltning

3.1 Omfattning

Verksamhetsområdet *Effektivisering och utveckling av statlig förvaltning* omfattar myndigheter med stabsfunktion eller som annars har en central betydelse för hur statsförvaltningen bedrivs, utvecklas och effektiviseras, följs upp och kontrolleras. Verksamhetsområdet består av Ekonomiska rådet, Ekonomistyrningsverket (ESV), Fortifikationsverket, Kammarkollegiet, Konjunkturinstitutet (KI), Nämnden för offentlig upphandling (NOU), Riksrevisionsverket (RRV), Statens kvalitets- och kompetensråd, Statens fastighetsverk (SFV), Statistiska centralbyrån (SCB), Statskontoret, anslag för utvecklingsarbete samt Riksgäldskontorets (RGK) garanti-, kassahållnings-, inlånings- och utlåningsverksamhet.

3.2 Utgiftsutvecklingen

Tabell 3.1Utgiftsutvecklingen

Miljoner kronor (löpande priser)

Utfall 1998	Anslag 1999 ¹	Utgifts- prognos 1999 ²	Förslag anslag 2000	Beräknat anslag 2001	Beräknat anslag 2002
785,7	888,9	880,1	815,3	819,2	887,0

¹ Inklusive beslut till följd av förslag till tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1999 i samband med den ekonomiska vårpropositionen.

² Inklusive 123,4 mkr på anslaget Kontrollfunktionen i staten, som finns uppfört på statsbudgeten 1999, men ej fr.o.m. år 2000.

Förändringar 1998 och 1999

Den 1 januari 1999 avvecklades Statens förnyelsefonder och samtidigt bildades Statens kvalitets- och kompetensråd, en ny myndighet för kvalitetsutvecklings- och kompetensförsörjningsfrågor.

Mot bakgrund av den översyn av styrning och inriktning av Statskontorets verksamhet som gjordes 1998 har Statskontoret genomfört en omorganisation. Syftet är att stärka Statskontorets roll som regeringens utvärderingsorgan.

Avvecklingen av Statens Lokalförsörjningsverk har slutförts.

3.3 Resultatbedömning

3.3.1 Tillståndet och utvecklingen inom området

Målen för verksamhetsområdet *Effektivisering och utveckling av statlig förvaltning* är:

– Statsförvaltningen skall bedrivas effektivt och i det allmännas intresse. Detta skall bl.a. ske genom granskning, metodutveckling, utvärdering och kontinuerlig omprövning av statlig verksamhet.

– Statsfinanserna och statens egendom skall förvaltas och hanteras på ett så kostnadseffektivt sätt som möjligt. Genom bl.a. tillförlitliga pro-

gnoser och analyser skall beslutsfattare erbjudas information om den samhällsekonomiska och statsfinansiella utvecklingen.

- Officiell statistik och annan statlig statistik skall bidra till att öka kunskapen om tillstånd, utveckling och samband i samhället i stort.

- Myndigheterna skall erbjudas stöd av hög kvalitet. Detta skall bl.a. ske genom tillhandahållande av system, tjänster, normgivning och metodutveckling.

Regeringen gör bedömningen, utifrån de resultat som redovisats och med hänsyn till vad som kan antas påverka verksamhetsområdet under de närmaste åren, att verksamheternas inriktning i huvudsak bör ligga fast. Visst pågående arbete med utredningar och verksamhetsöversyn gör dock att vidareutveckling och anpassning av inriktning och verksamheter kan komma att bli aktuell. Bland pågående utredningar kan nämnas utredningen om NOU och de statliga insatserna inom upphandlingsområdet samt utvärdering av statistikreformen.

Statistikområdet har i hög grad påverkats av EU-medlemskapet, med krav på anpassning av medlemsländernas statistik. Det fördjupade samarbetet inom unionen och den pågående utvidgningen leder till att Europeiska kommissionen fortlöpande ställer krav på uppbyggnad av ny statistik. Regeringen konstaterar att kvalitetsutvecklingen inom statistiken har varit övervägande positiv. Dock indikerar vissa SCB-studier att kvalitetsförbättringstakten minskar.

3.3.2 De viktigaste statliga insatserna

Under de senaste åren har flera förändringar genomförts vad gäller strukturen för myndigheterna inom utgiftsområdet, för att bl.a. kunna ge statliga myndigheter stöd av hög kvalitet. Exempelvis har Riksrevisionsverkets uppgifter renodlats. Samtidigt har den nya myndigheten Ekonomistyrningsverket inrättats, med uppgift att arbeta för en effektiv ekonomistyrning inom staten. Efter avvecklingen av Lokalförsörjningsverket är det numera Statskontoret som har ansvar för att bl.a. utföra analyser av lokalanvändning och lokalkostnader i staten som underlag för en effektivisering av den statliga lokalförsörjningen.

Statens kvalitets- och kompetensråd inrättades den 1 januari 1999. Rådets uppgift är att stödja myndigheterna i kvalitetsutveckling och kompetensförsörjning, som är nödvändig för uppfyl-

lande av målet att statsförvaltningen skall bedrivas effektivt och i det allmännas intresse. Rådet har en viktig roll i genomförandet av regeringens förvaltningspolitiska handlingsprogram.

En effektiv statsförvaltning kan bl.a. åstadkommas genom kontinuerlig granskning, utvärdering och omprövning av den statliga verksamheten.

Omfattningen av uppdraget för den statliga revisionsverksamheten har utökats genom att antalet revisionsobjekt har ökat de senaste åren. RRV:s årliga revision har granskat och lämnat revisionsberättelse för ca 300 myndigheter och organisationer. RRV:s effektivitetsrevision har avlämnat 12 egeninitierade granskningar och 16 regeringsinitierade revisioner. Granskningarna har främst inriktats på statsfinansiellt betydelsefulla frågor inom områden som socialförsäkring, utbildning, försvar och rättsväsende.

ESV har löpande försett regeringen med information om bl.a. utfall och prognoser för statens inkomster och utgifter. ESV har också bedrivit ett omfattande arbete med utveckling och normering inom ekonomistyrningsområdet. Arbetet har resulterat i skrifter, rådgivning och utbildningar. ESV har även tillhandahållit ekonomi- och personaladministrativa system till statliga myndigheter.

Statskontoret har till regeringen redovisat ca 40 utrednings- och utvärderingsuppdrag. Dessa har utgjort ett led i regeringens arbete med att ompröva, styra och effektivisera statlig verksamhet. Statskontorets inköpsamordning inom IT-området har, enligt Statskontorets bedömning, lett till att den offentliga sektorns kostnader minskats med 400 miljoner kronor årligen.

För en kostnadseffektiv hantering och förvaltning av statsfinanserna är tillförlitliga prognoser och analyser nödvändigt. I och med införandet av ett utgiftstak för den offentliga sektorn har kraven på utfalls- och prognosinformation höjts väsentligt. Det är därför viktigt att prognosverksamheten har hög precision och förmåga att kunna analysera de avvikelser som förekommer. Hos flera av utgiftsområdets myndigheter pågår viktiga utvecklingsinsatser inom detta område.

Arbetet med VESTA-projektet (Verktyg för ekonomistyrning i staten), vilket syftar till att skapa ett integrerat statligt system för prognoser, budgetering, koncernredovisning, resultatstyrning och betalningsinformation, har fortsatt planligt under 1998. Vissa framtida utveck-

lingsinsatser beskrivs närmare i volym 1, avsnitt 9, Ekonomisk styrning.

Riksdagen har beslutat att en registerbaserad folk- och bostadsräkning skall genomföras. För att fullfölja projektet har ytterligare 100 miljoner kronor anslagits för investeringar i bl.a. lägenhetsregister och folkbokföring på lägenheter. SCB, Lantmäteriverket, Riksskatteverket, de lokala skattemyndigheterna och kommunerna medverkar i projektet.

Ett arbete pågår inom en av regeringen tillsatt delegation för ekologiskt hållbar upphandling, som har till uppgift att driva på arbetet att utveckla miljöanpassad upphandling. Delegationen skall slutredovisa sitt arbete i december 1999.

NOU gjorde 1997 en utvärdering av lagen (1992:1528) om offentlig upphandling. Utvärderingen visade bl.a. att regelefterlevanden var bristfällig på många håll. En rad åtgärder har därför vidtagits för att komma tillrätta med problemen. NOU har bl.a. haft regeringens uppdrag att kartlägga vilka statliga bolag som kan anses utgöra upphandlande enheter samt att analysera konsekvenserna av de förändringar i EG-fördraget som Amsterdamfördraget medför beträffande möjligheterna att ställa miljökrav vid offentlig upphandling. NOU har fastställt en tillsynsstrategi för att åstadkomma bättre regelefterlevnad vid offentlig upphandling genom aktiva tillsynsåtgärder och initierat några tillsynsprojekt i samma syfte.

3.3.3 Effekter av de statliga insatserna

Prestationer och effekter av den verksamhet som bedrivs inom verksamhetsområdet finner man i stor utsträckning inom statsförvaltningen. Effektivisering och utveckling av den statliga förvaltningen syftar dock i vidare bemärkelse till utveckling och effektivisering av all statlig verksamhet.

RRV:s uppföljning visar att huvuddelen av invändningarna i verkets revisionsberättelser åtgärdats inom ett år. De invändningar som inte åtgärdats är med några undantag av den karaktären att de inte kan åtgärdas i efterhand. Effektivitetsrevisionens granskningar har legat till grund för en lång rad åtgärder från både regeringens och myndigheternas sida. (Vissa exempel anges under anslag A2 RRV.)

Arbetet med att åstadkomma bättre prognoser är viktigt för regeringens möjligheter att ha kontroll över de statliga utgifterna. Den ekono-

miska statistiken ligger bland annat till grund för prognoserna och regeringen bedömer därför att statistikens kvalitet fortlöpande bör förbättras, men också att statistiken bör bli mer tillgänglig för aktörer som har behov av att använda den.

För flera av myndigheterna inom verksamhetsområdet anser regeringen att en fortsatt utveckling behövs vad gäller den resultatinformation som redovisas. För att en bra bedömning av verksamheternas inriktning skall kunna göras är det angeläget att analyser och bedömningar i form av effektinformation utvecklas vidare.

3.3.4 Regeringens slutsatser

Regeringen anser att verksamheterna inom området *Effektivisering och utveckling av statlig förvaltning* har en viktig roll i arbetet med att vidareutveckla den statliga förvaltningen samt att bl.a. ge riksdag, regering och andra aktörer relevant och tillförlitligt beslutsunderlag. Regeringen gör den samlade bedömningen att målpuppfyllelsen inom verksamhetsområdet under 1998 har varit tillfredsställande.

3.4 Revisionens iakttagelser

Riksrevisionsverket har inte haft några invändningar i revisionsberättelsen för år 1998 avseende myndigheterna inom verksamhetsområdet.

3.5 Anslagsavsnitt

A1 Konjunkturinstitutet

Tabell 3.2 Anslagsutveckling

Tusental kronor

1998	Utfall	35 812	Anslags-sparande	1 051
1999	Anslag	37 640	Utgifts-prognos	38 614
2000	Förslag	40 002		
2001	Beräknat	42 258 ¹		
2002	Beräknat	42 949 ²		

¹ Motsvarar 41 602 tkr i 2000 års prisnivå.

² Motsvarar 41 602 tkr i 2000 års prisnivå.

Regeringens överväganden

De övergripande målen för Konjunkturinstitutets (KI:s) verksamhet för budgetåret 1998 har varit att utarbeta tillförlitliga analyser och prognoser av den ekonomiska utvecklingen inom och utom landet samt att aktivt bidra till att den ekonomiska statistiken håller en god kvalitet. Verksamhetsmålen har bland annat inneburit att utveckla analysen och metoderna för de medelfristiga beräkningarna samt för de finansiella marknaderna och den internationella ekonomiska utvecklingen.

Resultatbedömning

Konjunkturinstitutet utvärderar numera systematiskt prognosernas träffsäkerhet med en löpande uppföljning av tidigare prognoser. Särskilda studier av träffsäkerheten i prognoserna har också genomförts. KI:s prognoser står sig väl i såväl svensk som internationell jämförelse men träffsäkerheten i prognoserna har inte nämnvärt ökat över tiden. Tillförlitligheten för prognoserna för åren 1997 och 1998 har dock varit mycket god. Som ett led i arbetet med att öka prognosprecisionen under de senaste åren kan nämnas framtagandet av månatliga konjunkturbarometrar och kortsiktsindikatorer.

KI tillfördes efter beslut av Riksdagen ett resurstillskott för år 1998. Detta har bland annat använts för att förbättra metoderna för de medelfristiga beräkningarna och för att öka utrymmet för analyser av såväl den internationella som den finansiella utvecklingen, samt för att förstärka den makroekonomiska kompetensen. Dessutom höjdes basresurserna för miljöräkenskaper. En genomgripande organisationsförändring har också genomförts under förra året.

En viss metodutveckling avseende de medelfristiga beräkningarna har genomförts under året men analysen bör kunna utvecklas vidare. Bevakningen av de finansiella marknaderna har också utökats. Nya analysmetoder har introducerats för räntebärande instrument och reala växelkurser. Arbetet med att utarbeta en ny ekonomisk modell påbörjades under förra året. Den miljöekonomiska modellen har vidareutvecklats samtidigt som scenarier för Långtidsutredningen utarbetats.

KI har i sitt budgetunderlag föreslagit en förändring för perioden 2000 och framåt. Det gäller en utvidgning av konjunkturbarometrarna som

föreslås bli betydligt mer heltäckande än idag. I december 1997 tilldelades myndigheten utredningsresurser för att utreda förutsättningarna för en utvidgning av tjänstebarmetern. Slutresultaten redovisades i december 1998. Tjänstesektorn står för drygt 40 % av Sveriges BNP men trots detta täcker den nuvarande tjänstebarmetern endast 40 % av den privata tjänstesektorn. Stora kunskapsluckor kvarstår således om en mycket stor andel av Sveriges totala ekonomi. Tjänstebarmetern har varit i funktion sedan 1990. Konjunkturbarometern har blivit ett allt viktigare instrument i prognosarbetet och den används av allt fler aktörer. En utvidgning av konjunkturbarometern sammanhänger också i viss omfattning med den förbättring av den ekonomiska statistiken som SCB (Nationalräkenskaperna) ansvarar för.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Verksamheten omfattar bland annat försäljning av statistiktjänster och utredningsuppdrag till främst regeringskansliet och olika organisationer. Institutet bedömer att volymen på de externa utredningsuppdragen minskar något under de närmaste åren.

Tabell 3.3 Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (Intäkt - kostnad)
Utfall 1998	3 252	3 228	24
Prognos 1999	2 500	2 500	0
Budget 2000	2 500	2 500	0

Slutsatser

Mot bakgrund av att en genomgripande organisationsförändring genomfördes under 1998 inriktar sig regeringens myndighetsstyrning på att följa upp det förändringsarbete som påbörjats på KI. På sikt bör de vidtagna förändringarna leda till att träffsäkerheten i prognoserna ökar.

Tabell 3.4 Beräkning av anslaget för 2000

Tusental kronor

Anslag 1999	37 640
Pris- och löneomräkning	170
Justering av premier	2 192
Förslag 2000	40 002

Under de närmaste åren kommer fokus alltmer att inriktas på analyser av bristsituationer på arbetsmarknaden som ett sätt att avgöra den svenska ekonomins tillväxtpotential. Analysen av BNP-utvecklingen kommer alltmer att ta sin utgångspunkt i den svenska ekonomins utbudssida, varvid en väsentligt ökad kunskap om tjänstesektorn (som bl. a involverar bristsituationer) krävs.

Inom EU pågår för närvarande en utbyggnad av barometrarna till att omfatta fler delar av tjänstesektorn. En utvidgning av tjänstebarmetern i Sverige skulle förbättra möjligheterna att göra prognoser över svensk ekonomi och göra jämförelser med andra länder. Genom att tjänstebarmetern blir mer heltäckande kan också prognosprecisionen öka samtidigt som vändpunkter kan upptäckas tidigare.

Regeringen anser därför att myndigheten bör tillföras sammanlagt 1,6 miljoner kronor för en utbyggnad av tjänstebarmetern. Till följd av det ansträngda budgetläget år 2000 tillförs dock institutet budgetmedel först från och med år 2001. Ökningen finansieras genom omföring av medel inom utgiftsområdet.

Vid anslagsberäkningen har en teknisk justering gjorts av anslaget. Justeringen har genomförts för att korrigera tidigare i anslaget inlagd kompensation för premierna för avtalsförsäkringarna. Anslaget har tillförts 2 192 000 kronor.

A2 Riksrevisionsverket

Tabell 3.5 Anslagsutveckling

Tusental kronor

1998	Utfall	153 181 ¹	Anslags- sparande	17 356
1999	Anslag	132 978	Utgifts- prognos	141 550
2000	Förslag	156 106		
2001	Beräknat	158 499 ²		
2002	Beräknat	161 026 ³		

¹ Första halvåret 1998 inkluderas den verksamhet som 1998-07-01 överfördes till Ekonomistyrningsverket.

² Motsvarar 156 106 tkr i 2000 års prisnivå.

³ Motsvarar 156 106 tkr i 2000 års prisnivå.

Den 1 juli 1998 fördes de av Riksrevisionsverkets (RRV) verksamheter som inte hör till revisionen över till det nybildade Ekonomistyrningsverket (ESV). RRV blev därmed en renodlad revisionsmyndighet. Av anslagsutfallet för 1998 är 131,8 miljoner kronor hänförliga till RRV i sin nuvarande form. På motsvarande sätt gäller att nuvarande RRV:s del av anslagssparandet är 15,1 miljoner kronor.

Anslagssparandet förklaras av osäkerheter om anslagsnivå i samband med delningen av RRV samt att RRV erhållit regeringsuppdrag med särskild finansiering. Regeringen har beslutat att RRV får behålla anslagssparandet för att bland annat finansiera utvecklingen av IT-stöd för revisionen samt för kompetensutveckling. Större delen av det ingående anslagssparandet från 1998 beräknas förbrukas under 1999.

Regeringens överväganden

Resultatbedömningen för RRV är avgränsad till den renodlade revisionsmyndigheten RRV. Resultatbedömningen för de verksamheter som överfördes till ESV görs under anslaget A3 Ekonomistyrningsverket.

Resultatbedömning

År 1998 uppgick de totala kostnaderna för RRV:s verksamhet till 192,3 miljoner kronor. De totala intäkterna av avgifter blev 68,7 miljoner kronor. Vid utgången av 1998 hade myndigheten 279 personer anställda.

Nedan görs en resultatbedömning per verksamhetsgren.

Årlig revision

Den årliga revisionens omfattning uppgick till knappt hälften (49 %) av RRV:s totala kostnader. Under året har den årliga revisionen omfattat granskning av årsredovisningar för räkenskapsåret 1997 samt en översiktlig granskning av delårsrapporter per 1998-06-30. Totalt innebar detta att RRV reviderade 266 myndigheter och fyra affärsverk. Därutöver var personal från RRV revisorer eller medrevisorer i 102 statliga bolag, 116 stiftelser samt 44 övriga objekt, bl.a. kyrkosamfund.

Tabell 3.6 Antalet revisionsobjekt

	1994/95	1995/96	1997	1998
Affärsverk	4	4	4	4
Myndigheter	285	289	270	266
Statliga bolag	80	98	105	102
Stiftelser	41	50	100	116 ¹
Övriga	39	37	37	44
Summa	449	478	516	532

¹ Varav ca 60 stiftelser med s.k. anknuten förvaltning till statliga myndigheter.

Ett viktigt verksamhetsmål för den årliga revisionen är att kvaliteten i revisionen skall vara hög. RRV har under 1998 påbörjat ett arbete med certifiering (kvalitetssäkring) av revisorer inom den årliga revisionen.

Ett annat verksamhetsmål för den årliga revisionen är att produktiviteten i revisionsarbetet skall vara hög. Förändringen över tiden av genomsnittskostnaden för en revisionsberättelse visar kostnadsproduktiviteten inom den årliga revisionen. Genomsnittskostnaden för revisionen har minskat under perioden 1994/95–1998. Den förbättrade produktiviteten förklaras främst av att den årliga revisionen i ökad utsträckning kunnat ta hänsyn till det arbete som genomförts av myndigheternas internrevision, insatser för rådgivning och stöd har minskat och revisionsarbetet bedrivs effektivare. Den obligatoriska delårsrapporten har också haft betydelse då den innebär att fel upptäcks i ett tidigt skede och kan åtgärdas i god tid före budgetårets slut utan resurskrävande insatser från revisionens sida.

Effektivitetsrevision

Effektivitetsrevisionens omfattning uppgick till 17 procent av RRV:s totala kostnader. Ett viktigt

verksamhetsmål för effektivitetsrevisionen är att granskningarna i första hand skall inriktas mot områden av stor statsfinansiell betydelse och områden som har stor betydelse för ekonomins och förvaltningens funktionssätt. Exempel på områden som varit föremål för effektivitetsrevision under 1998 är skatteförvaltningens kontrollverksamhet, försvaret, miljöpolitiska styrmedel, lokal skolutveckling och lönebidrag.

RRV har under 1998 avlämnat tolv rapporter från den egeninitierade effektivitetsrevisionen. Verksamhetsmålet i regleringsbrevet var minst ett femtontal. En förklaring till att målet ej har uppfyllts är att regeringsuppdragen tagit kompetens och resurser i anspråk. Även granskningarnas svårighetsgrad och omfattning har ökat. Ett kvantitativt mål för antalet rapporter är enligt regeringens bedömning ett begränsat styrmedel eftersom det inte tar hänsyn till komplexitet och omfattning. Ett sådant mål kan dessutom leda till att angelägna granskningar nedprioriteras eller skjuts på framtiden. Regeringen har därför i regleringsbrevet för 1999 tagit bort målet om antalet rapporter från effektivitetsrevisionen. Istället utvecklar RRV ett system för uppföljning av effektivitetsrevisionen med bland annat resultat- och kvalitetsindikatorer.

Ett annat verksamhetsmål för RRV har varit att alla utgiftsområden skall vara föremål för granskning inom en treårsperiod. Inkluderas regeringsuppdragen klarade RRV detta mål.

RRV:s redovisning visar att effektivitetsrevisionens granskningar ensamma eller kompletterat med ytterligare utredningar har bidragit till en lång rad åtgärder från både regeringens och myndigheternas sida. Nedan följer några exempel.

Inom totalförsvarets område har regeringen fattat ett antal beslut för att tillvarata besparingsmöjligheter inom värnpliktsutbildningen. Vidare har regeringen föreslagit en halvering av civilpliktsutbildningen. Regeringen har även uppdragit åt Försvarsmakten att redovisa myndighetens åtgärder avseende formerna för lönebildning. Inom socialförsäkringsområdet har regeringen föreslagit förändringar av reglerna för bidragsförskott. Inom miljöområdet har regeringen gett Naturvårdsverket i uppdrag att bl.a. utarbeta förslag till kriterier för arbetet med skydd av skogsmark. Dessutom har miljöbalkens utformning ändrats.

När det gäller myndighetsåtgärder inom områden där effektivitetsgranskningar skett kan dessa exemplifieras med att Riksskatteverkets

samverkan med skattemyndigheter i andra länder förbättrats och att Industrifonden skärpt kraven på näringspolitiskt tillskott, dvs. att Industrifondens stöd skall vara en nödvändig förutsättning för det aktuella företagens beslut att investera eller expandera.

Direkt regeringsstöd

Med direkt regeringsstöd avses särskilda regeringsuppdrag, löpande råd och stöd till regeringen samt RRV:s arbete med remisser. Omfattningen av detta uppgick till 16 procent av RRV:s totala kostnader.

Under 1998 har RRV totalt slutfört 16 regeringsuppdrag varav fyra ingick i regeringens satsning på kontrollfunktionen i staten. År 1997 uppgick antalet slutförda regeringsuppdrag till 20 stycken.

RRV har under 1998 yttrat sig över totalt 165 offentliga utredningar jämfört med 190 stycken år 1997. Totalkostnaden för remissvaren har minskat från 7,1 miljoner kronor 1997 till 5,1 miljoner kronor 1998. Styckkostnaden har minskat från 38 000 kronor 1997 till 31 000 kronor 1998. Därmed har RRV uppfyllt verksamhetsmålet att den totala kostnaden för remissvar inte får öka.

Internationell verksamhet

Den internationella verksamhetens omfattning uppgick till 18 procent av RRV:s totala kostnader.

RRV är engagerad i flera internationella organisationer. Under 1998 har RRV inom ramen för INTOSAI (den internationella organisationen för nationella revisionsorgan) färdigställt INTOSAI Code of Ethics, ett dokument som grund för ett etiskt grundat förhållningssätt för nationella revisionsorgan.

RRV:s tjänsteexport utgörs i huvudsak av biståndsprojekt på uppdrag av Sida. Tjänsteexporten syftar bland annat till att bidra till Sveriges biståndspolitiska mål. Verksamheten är helt avgiftsfinansierad. Under 1998 har långtidskontrakterad personal arbetat i Moçambique, Namibia, Zimbabwe och Botswana. RRV har haft korttidsuppdrag i Ryssland, Litauen och Moldavien. Den främsta förklaringen till att den internationella verksamhetens omfattning minskat 1998 är att Moçambiqueprojektet överförts till

ESV samt att långtidsuppdragen i Namibia och Botswana avslutats under året.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 3.7 Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Miljoner kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (Intäkt- kostnad)
Utfall 1998	63,9	63,8	0,1
(varav tjänsteexport)	(24,4)	(25,0)	(-0,6)
Prognos 1999	62,0	64,5	-2,5
(varav tjänsteexport)	(16,5)	(17,5)	(-1)
Budget 2000	54,0	55,5	-1,5
(varav tjänsteexport)	(16,5)	(17)	(-0,5)

Utfallet 1998 avser endast den renodlade revisionsmyndigheten RRV.

RRV:s avgiftsbelagda uppdragsverksamhet beräknas uppgå till 54 miljoner kronor år 2000. Därutöver erhåller RRV avgiftsintäkter enligt 4 § avgiftsförordningen (t.ex. försäljning av publikationer samt resurssamordning med ESV och Kommerskollegiet) vilka för 1998 uppgick till 5,6 miljoner. Sammantaget motsvarar avgiftsintäkterna ca 30 procent av verkets omslutning.

Myndigheter vars verksamhet till minst hälften finansieras med avgifter betalar för den årliga revisionen. Detsamma gäller i huvudsak för affärsverk, bolag och stiftelser. För år 2000 beräknas dessa intäkter till 25,5 miljoner kronor.

Avgiftsintäkter för regeringsuppdrag beräknas till 20 miljoner kronor år 1999 för att därefter minska till 12 miljoner kronor år 2000. Minskningen förklaras främst av att projektet Kontrollfunktionen i staten till stor del avslutas under 1999. Viss verksamhet kommer dock att bedrivas även år 2000 och därmed kommer RRV även att få en del intäkter från kontrollprojektet detta år.

Slutligen har RRV avgiftsintäkter för internationella uppdrag, i tabell 3.7 benämnda tjänsteexport, vilka för år 2000 beräknas bli 16,5 miljoner kronor.

Slutsatser

RRV har, i enlighet med riksdagens och regeringens beslut, omvandlats till en renodlad revisionsmyndighet. Detta har stärkt revisionen och förtydligat dess oberoende ställning. I kombination med RRV:s kvalitetssäkringsarbete kommer detta att ge långsiktiga positiva effekter på revi-

sionens kvalitet vilket i sin tur bidrar till att höja effektiviteten i hela statsförvaltningen och förbättra kvaliteten på statens redovisning.

Regeringen bedömer att RRV klarat sina åtaganden under 1998. Revisionen har genomförts instruktionsenligt och målen för verksamheten har i huvudsak uppnåtts. RRV har därmed på det sätt som var tänkt bidragit till målet att statsförvaltningen skall bedrivas effektivt och i det allmännas intresse.

Tabell 3.8 Beräkning av anslaget för 2000

Tusental kronor

Anslag 1999	132 978
Pris- och löneomräkning	+ 761
Lokalkostnadsbesparing	- 300
Nivåhöjning pga. ändrad finansieringsbild	+ 6 500
Justering av premier	+ 16 167
Förslag 2000	156 106

Regeringen föreslår ett anslag för år 2000 på 156 106 000 kronor. I beräkningen har hänsyn tagits till tidigare beslutad lokalkostnadsbesparing på 300 000 kronor. Förslaget inkluderar en förstärkning med 6 500 000 kronor som kompensation för det minskade bidrag till RRV:s centrala ledningskostnader som flytten av den avgiftsfinansierade verksamheten till ESV innebär. En utomstående granskning har visat att RRV har jämförelsevis låga administrativa kostnader. Förstärkningen finansieras genom omprioriteringar inom Finansdepartementets ansvarsområde. Vid anslagsberäkningen har en teknisk justering gjorts av anslaget. Justeringen har genomförts för att korrigera tidigare i anslaget inlagd kompensation för premierna för avtalsförsäkringarna. Anslaget har tillförts 16 167 000 kronor. För budgetåret 2000 har 530 000 kronor budgeterats under anslaget A13 Utvecklingsarbete för försöksverksamhet med ett externt vetenskapligt råd i syfte att bidra till kvalitetssäkring av den verksamhet som bedrivs inom effektivitetsrevisionen.

A3 Ekonomistyrningsverket

Tabell 3.9 Anslagsutveckling

Tusental kronor

1998	Utfall	22 076 ¹	Anslags-sparande	4 199
1999	Anslag	55 550	Utgifts-prognos	55 190
2000	Förslag	60 960		
2001	Beräknat	61 895 ²		
2002	Beräknat	62 881 ³		

¹ Avser perioden 1998-07-01 - 1998-12-31.

² Motsvarar 60 960 tkr i 2000 års prisnivå.

³ Motsvarar 60 960 tkr i 2000 års prisnivå.

Ekonomistyrningsverket (ESV) bildades den 1 juli 1998. Motsvarande verksamhet bedrevs tidigare vid Riksrevisionsverket (RRV) samt Statens pensionsverk (SPV).

Anslagsutfallet och anslagssparandet i tabell 3.9 avser den verksamhet som bedrivits inom ESV under andra halvåret 1998. Den finansiella redovisningen av motsvarande verksamhet under första halvåret redovisas under anslaget A2 Riksrevisionsverket och utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv.

Anslagssparandet för andra halvåret 1998 förklaras av att det funnits ett stort antal vakanser under uppbyggnadsskedet. Regeringen har beslutat att ESV skall behålla anslagssparandet så att bl.a. de verksamheter som senarelagts skall kunna genomföras med bibehållen ambitionsnivå. Det gäller bl.a. verkets medverkan i utvecklingsarbetet i anslutning till VESTA-projektet.

Prognosen för 1999 innebär att ESV förbrukar 1 500 000 kronor av anslagssparandet under räkenskapsåret. Resterande anslagssparande beräknas förbrukas under år 2000.

Regeringens överväganden

Resultatbedömning

Resultatbedömningen omfattar både den verksamhet som bedrivits inom ESV under andra halvåret 1998, och motsvarande verksamhet inom RRV och SPV under första halvåret.

Verksamhetsområdet *Information om statlig ekonomi* har till uppgift att leverera aktuell, tillförlitlig och relevant information om den statliga ekonomin.

Arbetet inom verksamhetsområdet har omfattat såväl löpande produktion av information om statlig ekonomi som vidareutveckling av

metoder, tekniker och presentationsformer vad avser informationen.

Den löpande produktionen har under året omfattat bl.a. prognoser, statsbudgetens månads- och årsutfall, underlag till nationalräkenskaperna vad gäller statens verksamhet samt underlag till årsredovisningen för staten. Regeringen bedömer att informationen om den statliga ekonomin håller en hög kvalitet. Exempelvis visar en utredning som genomfördes under 1998 att avvikelserna mellan prognos och utfall är relativt små.

Utvecklingsarbetet har varit inriktat på bl.a. vidareutveckling av analyserna i anslutning till prognoserna, förlängning av prognoshorisonten så att prognoserna kan omfatta hela den treåriga perioden för utgiftstaket samt bedömning av behov och möjligheter att löpande under året följa upp statsbudgetens utfall på en nivå under anslag. Regeringen bedömer att de genomförda och påbörjade utvecklingsinsatserna skapar förutsättningar för ökad aktualitet, tillförlitlighet och relevans vad avser informationen om den statliga ekonomin.

Verksamhetsområde *Resultatstyrning och finansiell styrning* har till uppgift att genom metodutveckling, regler och stöd vidareutveckla och förbättra den ekonomiska styrningen i staten. Insatserna skall riktas mot både regering och myndigheter.

Inom ramen för verksamhetsområdet har föreskrifter utfärdats till olika ekonomiadministrativa förordningar. Utvecklingsarbetet har kretsats kring frågeställningar som berör såväl resultatstyrning som finansiell styrning. Exempel på områden som varit föremål för utvecklingsarbete är informationsinnehållet i regleringsbrevet, regeringens resultatinformation till riksdagen samt koncernredovisningen i staten.

Regeringen bedömer att de insatser som genomförts inom verksamhetsområdet under 1998 har bidragit till en positiv utveckling av den ekonomiska styrningen av den statliga verksamheten. Samtidigt kan regeringen konstatera att delar av det angelägna utvecklingsarbetet inom området inte har kunnat genomföras i den takt som är önskvärd. Orsaken till det är att verksamhetsområdet haft stora vakanser i anslutning till omorganisationen.

Verksamhetsområde *Ekonomi- och personaladministrativa system* har till uppgift att tillhandahålla ekonomi- och personaladministrativa system med tillhörande stödtjänster till statliga myndigheter.

Arbetet har under 1998 varit inriktat på bl.a. implementering och uppgradering av systemen vid ett stort antal myndigheter, utfasning av det stordatorbaserade systemet Cosmos, 2000-säkring av systemen samt utbildnings- och konsultinsatser i anslutning till systemen. Därutöver har ESV under 1998 startat ESV AGRESSO Driftservice i syfte att erbjuda mindre och medelstora myndigheter utvidgat stöd inom det ekonomiadministrativa området.

Verksamheten inom det personaladministrativa området har omstrukturerats i enlighet med strategin att staten i fortsättningen inte skall utveckla egna nya system.

Regeringen bedömer att de insatser som genomförts under 1998 bidragit till att flertalet myndigheter har väl fungerande ekonomi- och personaladministrativa system. En enkätstudie som genomfördes under 1998 visar bl.a. att de myndigheter som använder ekonomisystemet Agresso gav såväl systemet som ESV ett gott betyg.

ESV:s *internationella verksamhet* omfattar dels medverkan i olika internationella organisationer och nätverk, dels tjänsteexport.

Tjänsteexporten riktades under 1998 till bl.a. Moçambique, Ryssland och Sydafrika.

Budget för avgiftsfinansierad verksamhet

Tabell 3.10 Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tusental kronor			
Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (Intäkt - kostnad)
Utfall 1998 ¹	125 939	114 530	11 409
(varav tjänsteexport)	(6 960)	(6 452)	(508)
Prognos 1999	230 000	214 000	16 000
(varav tjänsteexport)	(17 000)	(16 200)	(800)
Budget 2000	187 374	188 374	-1000
(varav tjänsteexport)	(15 000)	(15 000)	0

¹ Uppgifterna avseende utfall 1998 avser perioden 1998-07-01 - 1998-12-31

Uppgifterna avseende utfallet för 1998 avser endast andra halvåret 1998. Intäkterna och kostnaderna för motsvarande verksamhet under första halvåret var 80 700 000 kronor respektive 81 800 000 kronor för den verksamhet som bedrevs inom RRV, och 30 008 000 kronor respektive 33 210 000 kronor för den verksamhet som bedrevs inom SPV. Avgiftsintäkterna motsvarar ca 83 procent av verkets omslutning.

Slutsatser

Genom bildandet av ESV har förutsättningar ytterligare förbättrats för den ekonomiska styrningen i staten. Regeringen bedömer att det arbete med uppbyggnad av verket som genomförts under 1998 har skapat en god grund att arbeta vidare ifrån. Målen för verksamheten ligger fast.

Tabell 3.11 Beräkning av anslaget för 2000

Tusental kronor

Anslag 1999	55 550
Pris- och löneomräkning	+ 426
Justering av premier	+ 4 984
Förslag 2000	60 960

Regeringen föreslår ett anslag för år 2000 på 60 960 000 kronor. För 2001 och 2002 har anslaget beräknats till 61 895 000 kronor respektive 62 881 000 kronor.

Vid anslagsberäkningen har en teknisk justering gjorts av anslaget för att korrigera tidigare i anslaget inlagd kompensation för premier för avtalsförsäkringarna. Anslaget har tillförts 4 984 000 kronor.

A4 Statskontoret

Tabell 3.12 Anslagsutveckling

Tusental kronor

1998	Utfall	66 960	Anslags-sparande	9 947
1999	Anslag	64 597	Utgifts-prognos	69 000
2000	Förslag	73 065		
2001	Beräknat	74 226 ¹		
2002	Beräknat	75 448 ²		

¹ Motsvarar 73 065 tkr i 2000 års prisnivå.

² Motsvarar 73 065 tkr i 2000 års prisnivå.

Statskontoret har under 1998 utnyttjat cirka 2 miljoner kronor av sitt anslagssparande mot planerade 3,4 miljoner kronor. Den avgiftsfinansierade inköpsamordningen redovisar för 1998 ett överskott på drygt 19 miljoner kronor till följd av fortsatt kraftig ökning av försäljningen av personatorer.

Regeringens överväganden

Resultatbedömning

Statskontorets del av effektmålen inom utgiftsområde 2 är att bidra till en ökad effektivitet i statsförvaltningen, bidra till utvecklingen av den elektroniska infrastrukturen för data- och telekommunikation, erbjuda myndigheterna stöd på IT- och teleområdet avseende inköpsamordning och tillhandahållande av ramavtal som skapar bättre villkor och leder till sänkta kostnader samt att med hjälp av statistik öka kunskapen om den statliga förvaltningen.

Statskontoret har under budgetåret lämnat regeringen stöd i arbetet med att utvärdera, ompröva, effektivisera och styra statlig och statligt finansierad verksamhet. Efterfrågan är hög och myndigheten tvingas varje år avvisa ett flertal förfrågningar. Uppdragen har bl.a. berört regeringens utvärdering och omprövning av statlig och statligt finansierad verksamhet, regeringens resultatstyrning och uppföljning samt förutsättningarna för förvaltningen att ta till vara svenska intressen i EU-arbetet. Ett viktigt uppdrag på IT-området har varit att lämna samlade bedömningar av myndigheternas arbete för att 2000-säkra informationssystemen inför övergången till år 2000.

Statskontoret erbjuder myndigheterna stöd på IT- och teleområdet avseende inköpsamordning. Försäljningen över de avtal myndigheten tecknar har ökat kraftigt de senaste tre åren och uppgick 1998 till 4 miljarder kronor. Ökningen förklaras bl. a. av att kommuner och landsting fr.o.m. 1998 fick möjlighet att utnyttja avtalen.

Statskontorets mätningar av hur uppdragsgivarna bedömer kvaliteten i avslutade uppdrag visar att kvaliteten 1998 sjunkit jämfört med de nivåer som redovisades för 1997 och att den även är något lägre än motsvarande siffra för 1996. Av uppdragsgivarna gör 78% bedömningen att Statskontorets insats var bra eller mycket bra jämfört med 85% för år 1997. Statskontoret har analyserat de bakomliggande orsakerna till resultatet. Myndigheten har inlett ett arbete för att bl.a. bättre säkra kvaliteten i uppdragen samt stärka den ekonomiska uppföljningen på uppdragsnivån.

Regeringen anser att det är värdefullt att Statskontoret arbetar med systematisk verksamhetsutveckling med utgångspunkt i uppdragsgivarnas uppfattning om kvaliteten hos myndighetens tjänster. Regeringens bedömning är att

Statskontoret uppnått ett tillfredsställande resultat under budgetåret. Regeringen utgår från att kvaliteten i verksamheten nu kontinuerligt förbättras.

Tabell 3.13 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (Som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader ¹	Resultat (intäkt - kostnad)
SPAR-avgifter				
Utfall 1998	7 183	0	0	7 183
Prognos 1999	8 000	0	0	8 000
Budget 2000	8 300	0	0	8 300
Landstingsavtalen				
Utfall 1998	8 633	0	0	8 633
Prognos 1999	8 605	0	0	8 605
Budget 2000	7 650	0	0	7 650

¹ Kostnaderna för SPAR belastar anslaget A4. Kostnaderna för landstingsavtalen belastar anslaget A5.

Statskontoret svarar för kanslifunktionen för Statens personadressregisternämnd (SPAR) liksom för administrationen av vissa avtal som slutits mellan Statens förhandlingsnämnd och vissa landsting ("landstingsavtalen").

Tabell 3.14 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet Inköpssamordning	Intäkter	Kostnader	Resultat (Intäkt - kostnad)
Utfall 1998	41 841	22 685	19 156
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 1999	34 000	33 990	10
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2000	34 000	34 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Statskontorets kostnader för inköpssamordningen finansieras genom avgifter som tas ut av de leverantörer som myndigheten träffar avtal med.

Slutsatser

Målen för verksamheten ligger fast. Statskontoret skall fortsätta att utveckla och stärka sin roll som regeringens stabsorgan för utvärderingar av den statliga förvaltningen och därmed kvaliteten i verksamheten. Det är mycket värdefullt att myndigheten arbetar med systematisk verksam-

hetsutveckling i syfte att kontinuerligt höja kvaliteten.

Vid anslagsberäkningen har en teknisk justering gjorts av anslaget. Justeringen har genomförts för att korrigera tidigare i anslaget inlagd kompensationen för premierna för avtalsförsäkringarna. Anslaget har tillförts 5 944 000 kronor.

Tabell 3.15 Beräkning av anslaget för 2000

Tusental kronor

Anslag 1999	64 597
Lokalkostnadsbesparing enligt tidigare beslut	- 1 081
Justering av premier	+5 944
Pris- och löneomräkning	+3 605
Förslag 2000	73 065

Regeringen föreslår ett anslag för år 2000 på 73 065 000 kronor. För 2001 och 2002 har anslaget beräknats till 74 226 000 kronor respektive 75 448 000 kronor.

A5 Täckning av merkostnader för lokaler

Tabell 3.16 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Kostnader	Anslags-sparande	Utfall
1998	Utfall	16 699	6 775	
1999	Anslag	17 000	Utgifts-prognos	16 827
2000	Förslag	16 400		
2001	Beräknat	8 800 ¹		
2002	Beräknat	0		

¹ Motsvarar 8 628 tkr i 2000 års prisnivå.

De utgifter som belastar anslaget är hyror för vissa tomma lokaler som staten har betalningsansvaret för till dess avtalen går att avveckla. De huvudsakliga faktorer som styr utgifterna på området är avtalskonstruktionerna samt möjligheterna att upplåta lokalerna i andra hand. Statskontoret disponerar anslaget.

Regeringens överväganden

Det besparingsmål som regeringen fastställde för anslaget för år 1998 har uppfyllts. Med hänsyn till innevarande års besparingskrav bör belastningen på anslaget bli högst ca. 19,5 miljoner kronor. Utgiftsprognosen indikerar att Stats-

kontoret kommer att uppnå även detta mål. I tilläggsbudget för innevarande budgetår överfördes 3,5 miljoner kronor från anslaget till anslaget för avveckling av Lokalförsörjningsverket. Anslagssparandet får kvarstå eftersom anslaget bör innehålla en reserv för återställningskostnader som kan bli aktuella då hyresavtalen löper ut.

Slutsatser

För budgetåret 2000 föreslår regeringen ett anslag på 16,4 miljoner kronor. För 2001 och 2002 har anslaget beräknats till 8,8 miljoner kronor respektive 0 kronor.

A6 Statistiska centralbyrån

Tabell 3.17 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Slagslag	Utveckling	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
1998	Utfall	329 454	10 554	
1999	Anslag	355 127 ¹		356 000
2000	Förslag	384 772		
2001	Beräknat	390 106 ²		
2002	Beräknat	394 757 ³		

¹ Varav 2 000 tkr på tilläggsbudget i statsbudgeten för budgetåret 1999 i samband med 1999 års ekonomiska vårproposition.

² Motsvarar 384 622 tkr i 2000 års prisnivå.

³ Motsvarar 383 572 tkr i 2000 års prisnivå.

Statistiska centralbyråns (SCB) mål är att bidra till ökad kunskap om tillstånd, utveckling och samband i samhället i stort genom statistik grundad på vetenskapliga metoder. SCB:s verksamhet omsluter ca 700 miljoner kronor och finansieras till ca 50 procent med avgifter. Vid utgången av 1998 var anslagssparandet 10 miljoner kronor vilket i stort sett motsvarar förseningar i statistikproduktionen. SCB får disponera hela anslagssparandet. Merparten av medlen kommer att finansiera inarbetning av förseningarna. Överskottet i den avgiftsfinansierade verksamheten var 22 miljoner kronor. Under 1999 har 2,7 miljoner kronor av anslaget ställts till regeringens disposition.

Regeringens överväganden

Resultatbedömning

Den löpande statistikproduktionen har genomförts enligt planerna. Förseningarna i produktionen har dock ökat något under året. Särskilda insatser har gjorts och pågår för att förbättra den ekonomiska statistiken i enlighet med regeringens krav. Ansvaret för statistiken över EU:s interna handel (Intrastat) har den 1 januari 1999 tagits över från Tullverket. Anpassningar av statistiken till de krav som är beslutade inom EU har genomförts. Statistikens tillgänglighet och flexibilitet har successivt ökat som resultat av bl.a. övergång till databasbaserad statistikproduktion, nya statistiska databaser och ökad publicering via Internet. Förvaltningsuppgifterna har fullföljts enligt intentionerna. Kvalitetsutvecklingen har varit övervägande positiv. Vissa SCB-studier indikerar dock att förbättringstakten avtog under 1998. Myndighetens ekonomi är god efter tidigare års obalans mellan intäkter och kostnader. Besparingskraven har uppnåtts och anslagssparandet har ökat. Underlag som SCB har tagit fram indikerar en produktivitetstillväxt på ca 4 procent från 1997 till 1998.

Tabell 3.18 Utveckling för avgiftsbelagd verksamhet

Tusental kronor

	1995/96 18 mån	1996	1997	1998
Intäkter	485 000	338 800	377 800	369 000
Kostnader	490 800	349 400	384 200 ¹	346 600
Resultat	- 5 800	- 10 400	- 6 400	22 400
Ack. över-skott	28 200	..	13 800	36 200

¹ Inkl. extraordinära omstruktureringskostnader på ca 15 mkr.

Den avgiftsfinansierade verksamhetens intäkter har under 1998 minskat med 2 procent. Samtidigt har kostnaderna minskat med 10 procent vilket innebär att resultatet har förbättrats betydligt jämfört med de närmast föregående åren.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet**Tabell 3.19 Budget för avgiftsbelagd verksamhet**

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (Intäkt-kostnad)
Utfall 1998	369 000	346 600	22 400
Prognos 1999	368 000	363 000	5 000
Budget 2000	375 000	375 000	0

SCB bedömer att en viss fortsatt ökning av den avgiftsfinansierade verksamheten är trolig. En förutsättning är att man kan behålla nivån på uppdragen från de stora statistik kunderna och tjänsteexporten.

Slutsatser

Regeringen bedömer att SCB i allt väsentligt har nått upp till de mål som gäller för verksamheten. Det är positivt att den löpande statistikproduktionen har fullföljts enligt planerna och att myndighetens ekonomi nu är i balans. Det är angeläget att kvaliteten i statistikprodukterna är hög och att det sker en fortlöpande förbättring.

Målen för verksamheten ligger fast. Ekonomisk statistik, uppbyggnad av ett yrkesregister och förberedelser för en registerbaserad folk- och bostadsräkning är verksamheter som skall prioriteras.

God tillgänglighet till information är nödvändigt för att kunna bevara och utveckla demokratin. För att öka tillgängligheten till SCB:s statistiska databaser via Internet avser regeringen att uppdraga åt SCB att påbörja ett arbete som syftar till fri tillgång till dessa databaser.

Tabell 3.20 Beräkning av anslaget för 2000

Tusental kronor

Anslag 1999	355 127
Pris- och löneomräkning	+ 1 822
Yrkesregister	+ 6 000
Justering av premier	+ 30 861
Lokalkostnadsbesparing enligt tidigare beslut	- 7 038
Engångsbelopp under 1999	- 2 000
Förslag 2000	384 772

Regeringen föreslår ett anslag för år 2000 på 384 772 000 kronor. Beräkningarna inkluderar en förstärkning med 6 miljoner kronor för uppbyggnad av ett yrkesregister. Förstärkningarna

finansieras genom att anslaget A13 *Utvecklingsarbete* under utgiftsområde 2 minskas med 2 miljoner kronor, anslaget B1 *Riksförsäkringsverket* under utgiftsområde 10 minskas med 1 miljon kronor, anslaget B3 *Forskning, utveckling och utbildning m.m.* under utgiftsområde 14 minskas med 2 miljoner kronor och anslaget E2 *Utvecklingsarbete inom Utbildningsdepartementets område m.m.* under utgiftsområde 16 minskas med 1 miljon kronor.

Vid beräkningen har en teknisk justering gjorts av anslaget. Justeringen har genomförts för att korrigera tidigare i anslaget inlagd kompensation för premierna för avtalsförsäkringarna. Anslaget har tillförts 30 861 000 kronor.

Anslaget för år 2001 har beräknats till 390 106 000 kronor. Anslaget för år 2002 har beräknats till 394 757 000 kronor. Beräkningarna för 2002 inkluderar en engångsvis neddragning av anslaget med drygt 1 miljon kronor för att finansiera kostnaderna för den registerbaserade folk- och bostadsräkningen.

A7 Folk- och bostadsräkning**Tabell 3.21 Anslagsutveckling**

Tusental kronor

1998	Utfall	21 491	Anslags-sparande	116 377
1999	Anslag	70 000	Utgifts-prognos	15 000
2000	Förslag	13 000		
2001	Beräknat	10 000		
2002	Beräknat	78 000		

Det stora anslagssparandet vid utgången av 1998 förklaras av att förberedelserna för en registerbaserad folk- och bostadsräkning är kraftigt förse-nade.

Regeringens överväganden

Riksdagen beslutade år 1995 att det skall genomföras en registerbaserad folk- och bostadsräkning år 2000 och att denna skall föregås av en försöksverksamhet i Gävle och delar av Stockholm (prop. 1995/96:90, bet. 1995/96:FiU6, rskr. 1995/96:117). Försöksverksamheten har genomförts och utvärderats. Utvärderingen visade att uppläggningsen av lägenhetsregistret i försöksområdena har fungerat bra medan folkbok-

föringen har inneburit vissa problem genom att en mindre del av befolkningen inte har kunnat folkbokföras på lägenheter. Dessa problem bedöms emellertid vara av övergående karaktär och kunna lösas bl.a. genom att skapa stabila lägenhetsbeteckningar.

Regeringen lämnade i tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1999 förslag om ytterligare medel för verksamheten och förslag om medel för uppbyggnad av ett yrkesregister. Vidare informerade regeringen att genomförandet av den första registerbaserade folk- och bostadsräkningen kommer att försenas. Riksdagen godkände regeringens förslag (prop. 1998/99:100, bet. 1998/99:FiU27, rskr. 1998/99:249). Regeringen avser att återkomma till riksdagen med förslag till lagstiftning om uppläggning av ett yrkesregister, ett lägenhetsregister och folkbokföring på lägenheter samt den reglering som behövs för att genomföra en registerbaserad folk- och bostadsräkning.

Slutsatser

Regeringen föreslår ett anslag för år 2000 på 13 miljoner kronor. Anslaget för år 2001 har beräknats till 10 miljoner kronor. Anslagsnivån är beräknad utifrån antagandet att det stora anslagssparandet förbrukas under år 2000 och 2001. Anslaget för 2002 har beräknats till 78 miljoner kronor.

A8 Kammarkollegiet

Tabell 3.22 Anslagsutveckling

Tusental kronor

1998	Utfall	24 951	Anslags-sparande	8 530
1999	Anslag	24 256	Utgifts-prognos	29 185
2000	Förslag	32 889		
2001	Beräknat	33 408 ¹		
2002	Beräknat	33 954 ¹		

¹ Motsvarar 32 889 kr i 2000 års prisnivå.

Kollegiets verksamhet är numera till största delen (drygt 80 procent) finansierad via avgifter och andra ersättningar. När det gäller den anslagsfinansierade delen skedde under 1998 en viss minskning av det stora anslagssparandet. Under 1999 förväntas anslagssparandet i princip förbrukas eftersom kollegiet för närvarande har flera

uppgifter som inte finansieras inom den ordinarie ramen.

Regeringens överväganden

Resultatbedömning

I årsredovisningen för 1998 redovisas kollegiets verksamhet under 14 verksamhetsgrenar grupperade inom två områden, Myndighetsuppgifter och Uppdragsverksamhet. Sammantaget har kollegiet uppnått ett gott resultat i verksamheten även under 1998.

Myndighetsuppgifter

Arvsfundsärendena har av kollegiet hanterats inom uppsatta normtider och fastigheternas försäljningsvärden har överstigit värderingarna. Totalt sett har dock fonden tillförts mindre kapital än 1997 (ca 25 procent mindre). Inom de tre rättsliga verksamhetsgrenarna Arvs-, gåvo- och stämpelskatt, Stiftelserätt och Vattenrätt har kollegiet på ett tillfredsställande sätt bidragit till målet att upprätthålla en konsekvent rättstillämpning. Auktorisationsprövningen av tolkar och översättare har kollegiet inriktat på de språkgrupper där samhällsbehoven varit störst. De garantier som reseföretagen ställt på kollegiets uppmaning har i samtliga fall där de behövt tas i anspråk täckt resenärernas krav. Kollegiet har dessutom utvecklat tillsynsverksamheten på området. När det gäller kollegiets roll som kansli-funktion till nämndmyndigheter bedöms stödet i samtliga fall ha bidragit till ett gott resultat för nämnderna. Verksamhetsgrenen Inköpsamordning startades under budgetåret. Uppbyggnadsarbetet har fungerat bra och verksamheten har fått en bra start.

Uppdragsverksamhet

Även när det gäller verksamhetsområdet Uppdragsverksamhet är bilden i stort positiv. Verksamhetsgrenen Administrativ service kan för andra året i rad uppvisa en mindre vinst. Utvecklingen inom Det statliga försäkringssystemet är god för samtliga försäkringsslag. Det ekonomiska resultatet är positivt, även inom verksamhets-skyddet som fått bära delar av kostnaderna för hallandsåsskadan under budgetåret. Avkastningen inom Fondförvaltningens aktiekonsortium överstiger jämförelseindex för femte året i rad och räntekonsortiets genomsnittliga avkastning för den senaste femårsperioden ligger också över

sitt jämförelseindex. Ett av målen för verksamhetsgrenen Fordringsbevakning är att avgiftsin-täkterna skall täcka minst 70 procent av verksamhetens kostnader över tiden. Under 1998 uppnådde kollegiet endast en kostnadstäckning på 60 procent.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 3.23 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (Intäkt - kostnad)
Utfall 1998	135 680	122 014	13 666
Prognos 1999	136 100	124 400	11 700
Budget 2000	126 900	116 900	10 000

Slutsatser

De senaste åren har regeringen framhåvt kollegiets roll att fungera som stabsorgan med kapacitet att snabbt och flexibelt kunna ta emot och avveckla verksamheter inom olika områden. Det är viktigt att kollegiet fortsätter att utveckla sin organisation och kompetens så att myndigheten även i framtiden kan klara denna svåra uppgift med gott resultat.

I kollegiets roll som stabsmyndighet ligger även att ge stöd och service åt de små myndigheterna samt att ta ett särskilt ansvar för att bevaka dessa myndigheters intressen i olika sammanhang. En annan viktig uppgift för kollegiet är att utgöra det statliga egenregialternativet när det gäller vissa verksamheter som staten har ett intresse att bedriva vid sidan av den privata sektorn, t.ex försäkringar, fondförvaltning och inkassoverksamhet.

När det gäller kollegiets nya uppgift att ansvara för samordningen av den statliga upphandlingen börjar denna verksamhet nu finna sina former. Det är således nu möjligt att närmare bestämma en permanent finansiering av inköps-samordningen. Från och med år 2000 kommer verksamheten att finansieras via de provisioner som de upphandlingsansvariga myndigheterna tar ut av leverantörerna i samband med utnyttjandet av de för staten gemensamma ramavtalen.

Tabell 3.24 Beräkning av anslaget för 2000

Tusental kronor

Anslag 1999	24 256
Pris- och löneomräkning	109
Överföring från uo 4, anslaget F7	3 000
Överföring från uo 17, anslaget K1	50
Justering av premier	5 474
Förslag 2000	32 889

Kammarkkollegiets anslag för 2000 inkluderar en överföring på 3 000 000 kronor från anslaget F7 Diverse kostnader för rättsväsendet inom utgiftsområde 4. Överföringen motiveras av att anslaget F7 föreslås avvecklas och att kollegiet i så fall tillförs medel från anslaget i proportion till myndighetens belastning på anslaget. Överföringen från anslaget K1 Stöd till trossamfund inom utgiftsområde 17 förklaras av kollegiets nya uppgift att fastställa begravningsavgift för personer som inte tillhör Svenska kyrkan. Vid anslagsberäkningen har dessutom en teknisk justering gjorts. Justeringen har genomförts för att korrigera den kompensation för premierna i avtalsförsäkringarna som tidigare lagts in i anslaget.

Anslaget för 2001 har beräknats till 33 408 000 kronor och för år 2002 till 33 954 000 kronor.

A9 Nämnden för offentlig upphandling

Tabell 3.25 Anslagsutveckling

Tusental kronor

1998	Utfall	8 150	Anslags-sparande	1 075
1999	Anslag	6 427	Utgifts-prognos	7 503
2000	Förslag	7 637		
2001	Beräknat	7 247 ¹		
2002	Beräknat	7 363 ²		

¹ Motsvarar 7 137 tkr i 2000 års prisnivå

² Motsvarar 7 137 tkr i 2000 års prisnivå

Nämnden för offentlig upphandling (NOU) hade vid utgången av 1998 ett anslagssparande på 1 075 000 kronor.

Anslagssparandet har använts på det sätt som regeringen angav i budgetpropositionen för 1995, nämligen för bl.a. finansiering av extra anställd personal och viss statistikinsamling.

Anslagssparandet beräknas komma att förbrukas under 1999.

Regeringens överväganden

Resultatbedömning

Det övergripande målet för NOU har varit att verka för att offentlig upphandling sker affärsmässigt, effektivt och i enlighet med lagen (1992:1528) om offentlig upphandling (LOU), EG:s rättssystem på området och WTO-överenskommelsen vad avser offentlig upphandling.

NOU har i allt väsentligt uppnått de i regleringsbrevet uppsatta målen för sin verksamhet. Inom verksamhetsområdet Tillsyn skall ökad efterlevnad av regelsystemet bland upphandlande enheter nås.

NOU har under året, som en uppföljning av 1997 års utvärdering av LOU, fastställt en tillsynsstrategi för att åstadkomma bättre regelefterlevnad genom aktiva tillsynsåtgärder. Vidare har NOU gjort en inledande kartläggning av olika typer av brister som har kunnat konstateras i framför allt rättsfall och NOU:s ärenden. Kartläggningen utgör underlag för inriktningen av den egeninitierade tillsynen.

I syfte att förbättra regelefterlevnaden har NOU initierat några tillsynsprojekt, bl.a. hur kommunala bolag följer LOU. Tillsynsinsatser har även genomförts på landstingsägda sjukhus. Regelefterlevnaden har också kontrollerats i särskilt utvalda ärenden, nämligen i klagomålsärenden som tar upp frågor av mer allmänt eller principiellt intresse samt i vissa uppföljningar. Ett tiotal statliga myndigheter har berörts av sådana ärenden, ett trettiotal kommuner, ett par kommunala bolag samt några landsting och landstingsägda bolag. Effekterna på regelefterlevnaden i stort är visserligen svåra att bedöma men de initiativ som NOU har tagit kombinerat med de regeringsuppdrag som NOU har haft, bl.a. att kartlägga vilka statliga bolag som kan anses utgöra upphandlande enheter, torde ha bidragit till en bättre regelefterlevnad.

Tillsynsverksamheten har prioriterats enligt regeringens direktiv.

Inom verksamhetsområdet Utveckling skall NOU bl.a. vidta åtgärder för en effektivare upphandling. Resultatet är tillfredsställande.

Inom verksamhetsområdet Information är målet att ambitionsnivån, särskilt när det gäller

den individuella informationen, skall sänkas. Så har också skett. Informationen skall bl.a. lämnas i en praktisk vägledning. Denna vägledning är av flera skäl försenad. NOU har dock väsentligt effektiviserat informationsverksamheten, bl.a. med hjälp av IT.

Översyn av verksamheten

NOU är föremål för översyn. En särskild utredare har tillkallats med uppgift att utreda organisationen av NOU och vilken roll samt vilka uppgifter nämnden bör ha i framtiden med hänsyn till behovet av tillsyn av offentlig upphandling (dir. Fi 1998:08). Utredaren skall också göra en översyn av bestämmelserna i 6 kap. lagen (1992:1528) om offentlig upphandling (LOU), som bl.a. avser upphandlingar under tröskelvärdena. Möjligheterna att effektivisera den offentliga upphandlingen skall vara utgångspunkt för utredningen.

Beslut om tilläggsdirektiv för en parlamentarisk kommitté har fattats den 12 maj 1999 och utöver de tidigare direktiven skall den parlamentariska utredningen ta fram riktlinjer för det svenska arbetet med upphandlingsfrågor i EU. Utredningen skall också bl.a. bedöma vilka närmare avvägningar som en upphandlande enhet bör göra när enheten skall anta det anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga och om enheten skall göra samma avvägningar oberoende av värdet på upphandlingen. Senast den 31 december 1999 skall utredaren lämna ett delbetänkande som bl.a. omfattar förslag om NOU:s framtida roll. Resultatet av tilläggsdirektiven skall redovisas senast i december 2000.

Slutsatser

Regeringen anser att inriktningen av NOU:s verksamhet skall vara oförändrad i avvaktan på resultatet av översynen av NOU:s framtida organisation, roll och uppgifter. Detta betyder bl.a. att tillsynsverksamheten skall prioriteras.

Tabell 3.26 Beräkning av anslaget för 2000

Tusental kronor

Anslag 1999	6 427
Pris- och löneomräkning	327
Ökat resursbehov	500
Justering av premier	459
Förslag 2000	7 637

Ställningstagandet till NOU:s framtida organisation kommer troligen att kunna göras under hösten 2000. Mot den bakgrunden är det olämpligt att NOU ingår avtal, som binder myndigheten under lång tid, t.ex. hyreskontrakt. För att undvika alltför stora negativa effekter på verksamheten har anslaget räknats upp engångsvis som kompensation för bl.a. en förväntad hyreshöjning. Ökningen har finansierats genom omprioriteringar mellan anslag inom utgiftsområde 2.

Vid anslagsberäkningen har en teknisk justering gjorts av anslaget. Justeringen har genomförts för att korrigera tidigare i anslaget inlagd kompensationen för premierna för avtalsförsäkringar. Anslaget har tillförts 459 000 kronor.

Regeringen föreslår att anslaget för 2000 uppgår till 7 637 000 kronor. För 2001 har anslaget beräknats till 7 247 000 kronor och för 2002 till 7 363 000 kronor.

A10 Statens kvalitets- och kompetensråd

Tabell 3.27 Anslagsutveckling

Tusental kronor

1998	Utfall		1	Anslags-sparande	1
1999	Anslag	10 000		Utgifts-prognos	7 500
2000	Förslag	10 184			
2001	Beräknat	10 332	²		
2002	Beräknat	10 486	³		

¹ Myndigheten inrättades den 1 januari 1999.

² Utöver denna prognos beräknar rådet förbruka 3 000 tkr av äldre anslaget D3 Bidrag till förnyelsefonder på det statligt reglerade området, U014.

³ Motsvarar 10 184 tkr i 2000 års prinsnivå.

Statens kvalitets- och kompetensråd inrättades den 1 januari 1999 och är en central förvaltningsmyndighet med uppgift att stödja och stimulera arbetet med kvalitetsutveckling och kompetensförsörjning inom den statliga förvaltningen. I samband med inrättandet av myndigheten av-

vecklades verksamheten vid Statens förnyelsefonder.

Regeringens överväganden

Resultatbedömning

Statens kvalitets- och kompetensråds del av mål inom utgiftsområde 2 är att verka för att statsförvaltningen skall bedrivas effektivt och i det allmänna intresset samt att myndigheterna skall erbjudas stöd av hög kvalitet. Det övergripande verksamhetsmålet för myndigheten under år 1999 är att bidra till att öka genomslagskraften av regeringens förvaltningspolitiska proposition vad gäller kvalitet, kompetens och etik. Myndigheten skall bland annat verka för att systematiskt kvalitetsarbete inom myndigheterna ökar samt utveckla och förmedla en gemensam basutbildning i förvaltningskunskap samt en kvalificerad aspirantutbildning för statsanställda.

Myndigheten disponerar ett äldre anslag D3 Bidrag till förnyelsefonder på det statligt reglerade området, som vid ingången av år 1999 uppgick till knappt 47 miljoner kronor. Dessa medel har avsatts efter förhandlingar mellan Arbetsgivarverket och de centrala arbetstagarorganisationerna. Anslaget skall användas för kostnader i samband med avvecklingen av Statens förnyelsefonder samt och i övrigt användas efter styrelsebeslut inom ramen för myndighetens verksamhetsområde.

Myndighetens verksamhet skall huvudsakligen finansieras av anslagsmedel, men får i begränsad omfattning finansieras av avgiftsinkomster. Myndighetens avgiftsinkomster får bl.a. komma från uppdrag som myndigheten åtar sig för grupper av myndigheter eller icke-statliga organisationer, deltagaravgifter samt från försäljning av material. Myndigheten får även ta emot och disponera bidrag från icke-statliga finansiärer.

Tabell 3.28 Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tusental kronor

Oppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (Intäkt - kostnad)
Utfall 1998	-		
Prognos 1999	10		
Budget 2000	1 000		

Avgiftsinkomsterna får disponeras av myndigheten.

Slutsatser

En jämförelse mellan tilldelat förvaltningsanslag för 1999 och prognostiserat utfall visar en skillnad på 2,5 miljoner kronor. Anledningen är att myndigheten är under uppbyggnad varför förvaltningsanslaget för år 1999 troligtvis inte kommer att förbrukas fullt ut under året. Den prognostiserade anslagsbehållningen på 2,5 miljoner kronor bedöms dock behövas för att klara utgifterna för år 2000 och 2001, varför ett förvaltningsanslag i den storleksordning som föreslagits för år 2000 bedöms vara nödvändigt.

Statens kvalitets- och kompetensråd har en viktig funktion att fylla i rollen att stödja och främja kvalitetsutveckling och kompetensförstärkning inom den statliga förvaltningen. Det är därför av stor vikt att myndigheten under uppbyggnadsskedet vidtar de åtgärder som krävs för att den skall kunna utöva sin roll så effektivt som möjligt. Det innebär bl.a. att rätt kompetens byggs upp, att kontaktnät med viktiga aktörer upprättas samt att en handlingsplan med specificerade och från andra myndigheter klart avgränsade aktiviteter utarbetas. Det är naturligt att det första halvåret av myndighetens verksamhet präglats av detta. Myndigheten har under den första delen av verksamhetsåret varit ett stöd i regeringens arbete med att utveckla kvalitetstänkandet i statsförvaltningen.

A11 Vissa nämnder m.m.

Tabell 3.29 Anslagsutveckling

Tusental kronor

1998	Utfall	1 286	Anslags- sparande	302
1999	Anslag	961	Utgifts- prognos	1 263
2000	Förslag	968		
2001	Beräknat	983 ¹		
2002	Beräknat	999 ²		

¹ Motsvarar 968 tkr i 2000 års prisnivå.

² Motsvarar 968 tkr i 2000 års prisnivå.

Flertalet nämnder handhar frågor inom det statliga arbetsgivarpolitiska området. Nämnderna kan därvid ha att pröva frågor om ersättningar som regleras i kollektivavtal, pröva tvistefrågor som rör tillämpningen av avtal, pröva frågor om disciplin-ansvar och avskedande beträffande innehavare av högre statliga anställningar etc.

Från anslaget betalas utgifter – i regel arvoden till ledamöter och ersättare m.m. – för Statens tjänstebostadsnämnd, Statens trygghetsnämnd, Skiljenämnden i vissa trygghetsfrågor (i den mån Kammarkollegiet, som sedan den 1 januari 1999 utför kansligöromål åt nämnden, har behov av ytterligare medel för detta ändamål), Statens ansvarsnämnd, Offentliga sektorns särskilda nämnd, Kontraktsdelegationen, Statens tjänstepensions- och grupplivnämnd, Statens utlandslönenämnd, Statens krigsförsäkringsnämnd och Statens krigsskadenämnd. Från anslaget betalas även Sveriges bidrag till Nordiska skattevetenskapliga forskningsrådet.

Regeringens överväganden

Den huvudsakliga faktorn som styr utgifterna på området är hur arbetsbelastningen påverkar antalet sammanträden vid nämnderna eftersom de flesta arvoden utgår per sammanträde.

Som en konsekvens av kyrkans skiljande från staten upphör Statens tjänstebostadsnämnd fr.o.m. den 1 januari 2000.

Prognosen för innevarande budgetår pekar mot att anslagna medel, inklusive anslagssparande kommer att förbrukas.

Som en konsekvens av moderniseringen av beredskapslagstiftningen för försäkringsverksamhet under krig och krigstillstånd m.m. kommer Statens krigsskadenämnd att läggas ner från och med den 1 januari år 2000 (prop. 1998/99:85, bet. 1998/99:FiU18, rskr. 1998/99:226). Ansvar för registrering av inträffade skador överförs till Finansinspektionen. Vidare kommer viss förstärkning av Statens krigsförsäkringsnämnd att behöva ske. Sammantaget uppstår dock inga statsfinansiella konsekvenser i och med att motsvarande resurser frigörs när Statens krigsskadenämnd läggs ner.

A12 Ekonomiska rådet

Tabell 3.30 Anslagsutveckling

Tusental kronor

1998	Utfall	1 492	Anslags- sparande	479
1999	Anslag	1 714	Utgifts- prognos	2 193
2000	Förslag	1 727		
2001	Beräknat	1 752 ¹		
2002	Beräknat	1 777 ²		

¹Motsvarar 1 727 tkr i 2000 års prisnivå.

²Motsvarar 1 727 tkr i 2000 års prisnivå.

Kostnaderna för Ekonomiska rådet avser främst arvoden för Ekonomiska rådets ledamöter, arvoden för beställda forskningsuppsatser samt kostnader i samband med publicering och övrig presentation av forskningsresultaten. Vid utgången av budgetåret 1998 hade Ekonomiska rådet ett anslagssparande på 479 000 kronor. Detta förklaras av att arvoden i samband med 1998 års konferenser kom att betalas ut först under 1999. Enligt Ekonomiska rådets budgetprognos kommer anslagssparandet att tas i anspråk under innevarande budgetår.

Regeringens överväganden

Resultatbedömning

Ekonomiska rådet är ett organ knutet till Finansdepartementet. Rådet består av sex nationalekonomiska forskare (en kvinna, fem män) förordnade av regeringen. Vidare är Konjunkturinstitutets generaldirektör adjungerad medlem. Det effektmål som rör Ekonomiska rådets verksamhet är: Tillförlitliga analyser och bedömningar av den samhällsekonomiska och den statsfinansiella utvecklingen. Ekonomiska rådets del av effektmålet är att ta initiativ till forskning och utredningsarbete av särskilt intresse för den ekonomiska politikens utformning. Vidare skall Ekonomiska rådet bistå Finansdepartementet och Konjunkturinstitutet med råd i vetenskapliga frågor. Genom sin verksamhet fungerar rådet som en länk mellan Finansdepartementet respektive Konjunkturinstitutet och den nationalekonomiska forskningen.

Ekonomiska rådet har under 1998 enligt regeringens bedömning uppfyllt sin del av effektmålet. Bland annat har tre konferenser arrangerats; The Political Economy of Labor Market Reform,

Can Education Foster Growth?, och Risk Allocation and EMU. Rådet har också under 1998 arrangerat nio seminarier och tio möten på Finansdepartementet, där aktuella ämnen för den ekonomiska politiken behandlats. Rådet har vidare tagit fram en antologi om ekonomisk tillväxt som planeras att publiceras under hösten 1999. Regeringen anser att Ekonomiska rådets roll som initiativtagare till forskning är betydelsefull, liksom de lunchmöten, seminarier och konferenser som anordnats. Tillsammans tillhandahåller dessa aktiviteter ett gediget underlag för den ekonomiska politikens utformning. Rådet har också en viktig uppgift som rådgivare till Konjunkturinstitutet i vetenskapliga frågor, särskilt inom områdena makroekonomi, modellbyggande och miljöekonomi.

Slutsatser

Tabell 3.31 Beräkning av anslaget för 2000

Tusental kronor

Anslag 1999	1 714
Pris- och löneomräkning	13
Förslag 2000	1 727

Regeringen anser att Ekonomiska rådet skall bidra till målet om att statsfinanserna och statens egendom förvaltas och hanteras på ett så kostnadseffektivt sätt som möjligt, bl a genom prognoser och analyser av den samhällsekonomiska och statsfinansiella utvecklingen.

Regeringen föreslår att anslaget för år 2000 uppgår till 1 727 000 kronor. De beräknade anslagen för 2001 och 2002 är i fasta priser lika stora, vilket i löpande priser innebär 1 752 000 respektive 1 777 000 kronor.

A13 Utvecklingsarbete

Tabell 3.32 Anslagsutveckling

Tusental kronor

1998	Utfall	18 292	Anslags- sparande	52 040
1999	Anslag	24 170	Utgifts- prognos	30 000
2000	Förslag	17 570		
2001	Beräknat	19 720		
2002	Beräknat	17 370		

Anslaget har ett stort anslagssparande från 1998. Anslagssparandet är planerat med anledning av genomförandet av det omfattande utvecklingsarbete som gäller statens budget, betalningar, redovisning m.m. Arbetet har presenterats i budgetpropositionen för 1998 (prop.1997/98:1, volym 2, sid. 41) och i Årsredovisning för staten 1998 (skr. 1998/99:150, sid. 126). En redovisning av utvecklingsbehov och framtida utvecklingsinsatser ges i volym 1, avsnitt 9, Ekonomisk styrning. Genomförandet av regeringens förvaltningspolitiska handlingsprogram har fördröjts vilket också påverkar anslagssparandet.

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Under 1998 har arbetet med det s.k. VESTA-projektet (Verktyg för Ekonomistyrning i Staten) fortsatt. Projektet behandlar både principiella frågeställningar rörande ekonomisk styrning i staten och de informationsteknologiska verktyg som krävs för att styrningen skall bli effektiv och ändamålsenlig.

Under det gångna året har ett omfattande arbete lagts ned på att utveckla en modell för budgetering. För att ge ett underlag för en bred och öppen diskussion har ett antal promemorior presenterats.

Då beslutsprocessen vad gäller den framtida utvecklingen av budgetprocessen visat sig ta längre tid än beräknat, har några av de planerade tunga systemtekniska investeringarna skjutits till år 2000. Detta förklarar till stor del det relativt stora anslagssparandet.

För att förbättra tillgången till och möjligheterna att analysera information avseende statens finanser har den systemtekniska infrastrukturen för ett s.k. datalager upphandlats. Systemet, som är under införande, kommer i sin första version att innehålla budget, prognos och utfallsinformation i statsbudgettermer. I senare versioner kommer systemet även att innehålla redovisnings-, betalnings-, omvärlds- och resultatinformation.

Under året har vidare tagits fram ett system för dokumenthantering avsett att stödja i första hand Finansdepartementets arbete i budgetprocessen.

Den av regeringen aviserade översynen av mål och målstrukturer har påbörjats och kommer att genomföras under en två-årsperiod (prop.

1998/99:1, volym 1, s. 150). Den s.k. två-årsöversynen omfattar samtliga utgiftsområden och berör alla departement. Regeringen har tillsatt en arbetsgrupp med representanter från samtliga departement som har till uppgift att utveckla resultatstyrningen inom ramen för översynen. Vissa kostnader för två-årsöversynen bekostas från anslaget.

Förutom till VESTA och två-årsöversynen används anslaget till kompetensutveckling inom Regeringskansliet avseende den reformerade budgetprocessen. Regeringen bedömer att kunskaperna har ökat men att fortlöpande insatser behövs.

Under 1999 har uppdrag lämnats till SCB att ta fram underlag avseende förmögenhetsfördelningen samt den offentliga konsumtionen. Materialet skall användas för regeringens fördelningspolitiska analyser. SCB skall publicera resultatet beträffande förmögenhetsfördelningen senast i februari 2000. SCB har också fått i uppdrag att ta fram statistik avseende andelen sysselsatta i åldern 20 – 64 år samt beräkna och publicera hur många personer som försörjs genom sociala ersättningar och bidrag.

Under 1999 bekostas från anslaget bl.a. framtagandet av en antologi om tillväxtfrågor, arbete med en longitudinell simuleringsmodell och ett projekt om världsmarknadstillväxtens betydelse för svensk export.

Anslaget används även för chefsutveckling enligt regeringens chefsprogram för myndighetschefer m.fl. (prop. 1997/98:136 s. 49 ff.) och till utbildningsinsatser för styrelser med fullt ansvar. Så gott som samtliga myndighetschefer och nya styrelser med fullt ansvar har utnyttjat regeringens utbildnings- och utvecklingsinsatser.

En utvärdering av chefsprogrammet som genomfördes under hösten 1998 visar att chefsprogrammet är väl avvägt och att tidigare chefsfärdighet är viktigt både för att kunna vara myndighetschef och för att kunna utnyttja chefsprogrammet på bästa sätt.

Utbildningsinsatserna för styrelseledamöter har också utvärderats under hösten 1998. Bland annat framkom att utbildningarna bör innehålla ett ökat inslag av förvaltningskunskap.

Bemyndiganden om ekonomiska förpliktelser

Regeringen har för budgetåret 1999 ett bemyndigande från riksdagen att göra ekonomiska åtaganden som innebär utgifter på högst 50 miljo-

ner kronor efter år 1999 för VESTA-projektets genomförande. Regeringen kommer inte att behöva utnyttja bemyndigandet under innevarande år. Bedömningen är dock att ett sådant bemyndigande behövs för år 2000.

Slutsatser

Användningen av anslaget kommer även under 2000 att domineras av VESTA-projektet.

Inom ramen för regeringens arbete med att utveckla den statliga förvaltningen kommer åtgärder att vidtas för att åstadkomma en förbättrad och förstärkt styrning samt för att stödja myndigheternas arbete med att förbättra kvaliteten i deras arbete bl. a. genom att använda ny informationsteknik.

Anslaget minskas år 2000 på grund av omfördelning av medel inom utgiftsområdet.

A14 Riksgäldskontoret: Garantiverksamhet

Tabell 3.33 Anslagsutveckling

Tusental kronor

1998	Utfall	-28 127 ¹		
1999	Anslag	1	Utgifts- prognos	-1 873 ¹
2000	Förslag	1		
2001	Beräknat	1		
2002	Beräknat	1		

¹ Överskott som förs till inkomsttitel.

Riksgäldskontorets verksamhet är delvis hänförlig till verksamhetsområde A *Effektivisering och utveckling av statlig förvaltning*, delvis till verksamhetsområde B *Det finansiella systemet*. Inom verksamhetsområde A redovisas resultatet för Riksgäldskontorets garantiverksamhet, kassahållningsverksamhet och in- och utlåningsverksamhet. Resultatet för upplåning och statsskuldsförvaltning redovisas inom verksamhetsområde B (avsnitt 4).

Riksdagen beslutade våren 1997 (prop. 1996/97:1, bet. 1996/97:FiU1, rskr. 1996/97:53) att, från den 1 januari 1997, införa en ny garantimodell för staten. Den nya modellen innebär i korthet att garantier skall prissättas enligt försäkringsmässiga principer, dvs. risken för ett infriande skall beräknas i varje garanti. Avgiften för garantin skall täcka den beräknade risken samt

administrativa kostnader. Kostnaderna över en längre tidsperiod skall täckas av garantiverksamhetens intäkter.

En för låg avgift utgör en statlig subvention och skall enligt den nya garantimodellen belasta ett anslag. Avgifter, återvinningar och eventuella subventionsmedel från anslag sätts in på räntekonto i Riksgäldskontoret. På så sätt byggs en reserv upp, vilken belastas vid infrianden.

En övergripande beskrivning av statens totala garantigivning 1998 – inklusive Riksgäldskontoret – återfinns i regeringens skrivelse (skr. 1998/99:150) Årsredovisning för staten.

Riksgäldskontoret förvaltar även garantier som utfärdats innan den nya garantimodellen togs i bruk. Dessa utgörs dels av äldre garantier som utfärdats av Riksgäldskontoret, dels av garantier utfärdade av andra myndigheter och som överfördes till Riksgäldskontoret den 1 januari 1998. Kostnaderna för garantier utfärdade av andra myndigheter belastar anslag inom respektive utgiftsområde.

Kostnader för de garantier som Riksgäldskontoret utfärdat inom det garantisystem som gällde före 1997 belastar anslaget A14 Riksgäldskontoret garantiverksamhet. Anslaget får användas för att täcka eventuella förluster till följd av dessa garantier. Anslaget får även användas för eventuella förluster som uppkommer i samband med Riksgäldskontorets utlåning med kreditrisk. Slutligen skall förvaltningskostnader förknippade med dessa garantier och lån belasta anslaget. Till anslaget förs verksamhetens intäkter, huvudsakligen influtna avgifter och återvunna medel. Överskottet i verksamheten förs mot inkomsttitel på statsbudgeten.

Riksgäldskontorets garantiverksamhet skall genom bevakning, indrivning och annan hantering tillse att statens risk i samband med garantier begränsas, att statens rätt med anledning av garantier tryggas och att uppföljning och redovisning sker. Den nya garantimodellen bidrar till ett effektivt utnyttjande av statens resurser. Riksgäldskontoret skall även tillse att myndigheternas låneverksamhet bedrivs på ett effektivt sätt.

Regeringens överväganden

Resultatbedömning

Riksgäldskontorets totala garantiåtaganden uppgick vid årsskiftet 1998/99 till 147,4 miljarder

kronor, vilket i stort sett var detsamma som året innan. Under året ökade garantiåtaganden till infrastrukturprojekt med 12 miljarder kronor. Garantier inom området finansiering och fastigheter minskade under 1998 med 11 miljarder kronor.

Det ekonomiska resultatet av Riksgäldskontorets garantiverksamhet framgår av följande tabell. Redovisade intäkter och kostnader är periodiserade.

Tabell 3.34 Resultat av RGK:s garantiverksamhet budget-åren 1993/94 - 1998.

Miljoner kronor

	1993/94	1994/95	1995/96	1997	1998
Intäkter	466	1 344	366	294	155
- varav					
äldre garantier	466	1 344	366	181	28
nya garantier	-	-	-	113	127
Kostnader	81	1 020	51	9	16
- varav					
äldre garantier	81	1 020	51	9	10
nya garantier	-	-	-	0	6
Resultat	385	324	315	285	139

Resultatet minskade under år 1998 med 146 miljoner kronor. Detta förklaras främst av en minskning av intäkter under 1998 som i huvudsak beror på lägre avgiftsintäkter från Stadshypoteks grundfond vilken minskat i storlek. Dessutom har avgifterna för pensionsgarantier sänkts. De ökade kostnaderna under året hänförs till uppbyggnaden av det nya garantisystemet.

Riksgäldskontorets lån med kreditrisk ökade under 1998 med 1,3 miljarder kronor genom ökad utlåning till SVEDAB (Svensk Danska Broförbindelsen AB). Vid årsskiftet 1998/99 uppgick utlåningen med kreditrisk till totalt ca 3,6 miljarder kronor.

Slutsatser

Riksgäldskontorets garantiportfölj består av ett mindre antal stora engagemang. Det ekonomiska resultatet kan därför inte förväntas ligga nära noll för varje enskilt år. Resultatet är direkt beroende av att avgifterna rätt avspeglar den risk som garantierna representerar. Om avgifterna motsvarar de förväntade kostnaderna bör kostnader och intäkter i enlighet med målet balanseras på sikt.

Det årliga resultatet ger därför begränsad information om måluppfyllelse. Fokus bör istället ligga på en bedömning av formerna och metoderna för riskvärdering och prissättning. Mot bakgrund av att arbetet med utveckling av Riksgäldskontorets värderingsmodell inte är slutfört och att ytterligare erfarenheter bör vinnas anser regeringen att det finns skäl till att avvakta med en djupare utvärdering av Riksgäldskontorets värderingsmodell.

Förutom att nya garantier beläggs med en korrekt avgift är det angeläget att gamla garantier värderas och att, om det är möjligt med hänsyn till befintliga avtal, en korrekt avgift debiteras och/eller kostnaden belastas anslag inom berört utgiftsområde. Regeringen anser mot denna bakgrund att det är väsentligt att det utvecklingsarbete som för närvarande genomförs av riskvärderingsmetoder och den inventering av gamla garantier som pågår fortskrider och om möjligt forceras.

Tabell 3.35 Budget för den avgiftsbelagda garantiverksamheten, nya garantier

Tusentals kronor

	Intäkter	Kostnader	Resultat ¹
Utfall 1998	127	6	121
Prognos 1999	115	8	107
Budget 2000	128	7	121

¹ Reserveras på räntekonto för täckning av infrianden.

3.6 Riksgäldskontorets kassahållningsverksamhet och in- och utlåningsverksamhet

Kassahållningsverksamheten

Riksgäldskontorets skall inom denna verksamhet verka för att betalningar till och från staten sker på ett kostnadseffektivt sätt. Genom daglig uppföljning av statens checkräkning skall statens räntekostnader till följd av felaktigheter och förseningar minimeras. Vidare skall Riksgäldskontoret genom förslag och initiativ till strukturella åtgärder bidra till att förbättra statens kassahållning.

Den 1 juli 1998 övertog Riksgäldskontoret ansvaret för statens betalningssystem från RRV. Avsikten med överföringen av betalningsfunktionen var att uppnå en effektivare upplåning, låneförvaltning och likviditetsförvaltning.

Regeringens överväganden

Resultatbedömning och slutsatser

Under 1998 noterades inga felaktiga betalningar. Regeringen bedömer att Riksgäldskontorets dagliga uppföljningar av de större in- och utbetalningarna på statsverkets checkräkning har medfört att myndigheterna förbättrat sina betalningsrutiner.

Riksgäldskontorets strukturella insatser inom kassahållningsområdet koncentrerades under året i huvudsak på övertagandet av betalningssystemet från RRV. Enligt regeringens bedömning skedde överförandet av betalningssystemet utan problem och den därpå följande driften har fungerat utan anmärkning.

Övertagandet av statens betalningssystem har medfört att Riksgäldskontorets tillgång till information förbättrats vilket förväntas leda till lägre finansieringskostnader. Effektiviteten i kassahållningen hos andra myndigheter bör också förbättras genom att de får möjlighet att vända sig till en och samma myndighet för att hantera finansiering, likviditetsförvaltning och betalningsförmedling.

In- och utlåningsverksamheten

Riksgäldskontorets skall inom denna verksamhet erbjuda statliga myndigheter och vissa statliga bolag långivnings- och placeringstjänster med god kvalitet och service som motsvarar kundernas efterfrågan. Verksamheten är helt avgiftsfinansierad.

Under 1998 ökade inlåningen med 16,3 miljarder kronor till totalt 99,5 miljarder kronor. Ökningen var främst en följd av att insättningar i det nya pensionssystemet ökat samt att Insättningsgarantinämnden ökat behållningen på sitt konto. Utlåningen ökade med 14,3 miljarder kronor under 1998 och uppgick till 132 miljarder kronor vid årets slut.

Regeringens överväganden

Resultatbedömning och slutsatser

Regeringen bedömer att Riksgäldskontorets in- och utlåningsverksamhet i huvudsak bedrivits i enlighet med det uppsatta målet att ge andra statliga myndigheter lån och placeringsmöjlig-

heter till så goda villkor som möjligt utan att myndigheternas verksamheter subventioneras.

Riksgäldskontoret genomför årligen en stickprovskät till in- och utlåningskunderna vad gäller kundernas uppfattning om verksamheten. 1998 års undersökning visar att kunderna, i likhet med tidigare år, har en positiv uppfattning om verksamheten. Service, produkt- och tjänstebud samt handläggningstiden har rönt en ökad uppskattning jämfört med föregående år.

Verksamheten medförde ett överskott på 2,9 miljoner kronor under 1998, vilket innebar en minskning med 5,9 miljoner kronor jämfört med föregående år. Det minskade överskottet förklaras huvudsakligen av att avgifterna för utlåning till Centrala Studiestödsnämnden (CSN) sänktes fr.o.m. 1998.

I enlighet med målet skall de avgifter som tas ut enbart täcka verksamhetens kostnader. Emellertid har verksamheten under de föregående budgetåren gett upphov till överskott. Som nämnts minskade dock överskottet i verksamheten under 1998. Som framgår av nedanstående budget beräknas balans uppstå 1999. Enligt Riksgäldskontorets budgetunderlag beräknas från och med år 2000 och de därpå följande åren överskott åter uppstå. Regeringen förutsätter dock att Riksgäldskontoret tillser att verksamhetens intäkter och kostnader balanseras över tiden.

Tabell 3.36 Budget för in- och utlåningsverksamheten

Tusentals kronor

	Intäkter	Kostnader	Resultat
Utfall 1998	18 222	15 299	2 923
Prognos 1999	20 100	20 100	0
Budget 2000	21 600	18 177	3 483

3.7 Kontrollfunktionen i staten

Från anslaget, som finns uppfört på statsbudgeten för 1999 med 85 miljoner kronor, betalas bidrag till projekt som syftar till att stärka kontrollen av medelsförvaltningen i staten.

Regeringens bedömning

För den offentliga sektorns legitimitet är det av fundamental betydelse att de skatter som riksdagen beslutat om inbetalas och att bidrag av olika

slag endast utbetalas till dem som är berättigade samt att utbetalning då sker till rätt belopp. Kontrollen av statliga medel utgör ett prioriterat område för regeringens arbete. I 1996 års ekonomiska vårproposition anförde regeringen att förstärkningar av kontrollfunktionen i staten bedömdes som nödvändiga. I samma proposition aviserades även en avsikt att föreslå riksdagen att särskilda resurser skulle avsättas under en treårsperiod för att möjliggöra en sådan förstärkning. Mot denna bakgrund har riksdagen i syfte att stärka kontrollfunktionen i staten anvisat 305 miljoner kronor för kontrollinsatser under åren 1997 till 1999. Från anslaget skall även finansieras vissa insatser för bekämpning av ekobrottslighet.

Berörda departement och myndigheter är ansvariga för att de statliga medlen inom deras områden hanteras på ett korrekt och effektivt sätt. De ansvarar även för genomförandet av de projekt och verkställande av de åtgärder som regeringen beslutar. Härav följer att de åtgärder som hittills vidtagits eller planeras inom respektive departements ansvarsområde i första hand redovisas under berört utgiftsområde i denna proposition.

Som bl. a. Statskontoret visat har olika myndigheter nått varierande resultat i utvecklingen av sin internkontroll. Avgörande för resultatet av medelskontrollen är inte i första hand hur mycket resurser som avsätts utan hur kontrollen genomförs. De av riksdagen särskilt anvisade kontrollresurserna ger regeringen en möjlighet att stimulera myndigheternas utvecklingsarbete genom att stödja utvecklingsprojekt. Resurserna ger också möjlighet att genomföra kartläggnings- och metodutvecklingsprojekt som ger förutsättningar för en förbättrad styrning och underlag för regeländringar. De ska däremot inte användas till att finansiera aktiviteter som myndigheterna redan erhåller medel för och kan självklart endast stödja en mindre del av det arbete som krävs inom statsförvaltningen för att förbättra hanteringen av statliga medel.

Myndigheter och andra institutioner har erbjudits möjlighet att ansöka om projektbidrag för projekt som syftar till att stärka kontrollfunktionen i staten. Projekt som blivit aktuella för bidrag ur anslaget har det gemensamt att de rör sig inom områden där betydande risker finns för icke avsedd medelshantering vilket kan leda till betydande kostnader för staten. Hit hör bl.a. projekt som rör de individrelaterade bidragssystemen, projekt av sektorsövergripande karaktär

samt projekt med inriktning mot kontroll av EU-medel.

Hitills har under 1997 till 1999 sammanlagt ett 40-tal projekt beviljats bidrag, uppgående till totalt drygt 252 miljoner kronor. Det totala antalet ansökningar för de tre åren är ca 200 stycken. Bland de större projektbidragen finns bidrag till Riksförsäkringsverket (RFV) för ett projekt med syftet att säkerställa god kvalitet i försäkringskassornas ärendehandläggning. Ekobrottsmyndigheten har beviljats medel till sin ordinarie verksamhet och Generaltullstyrelsen för sitt arbete att införa nya arbetsmetoder i klarerings- och kontrollverksamheten. Sektorsövergripande insatser har prioriterats. Ett exempel på detta är ett projekt som ska utveckla kontrollrutiner vid utbetalning av bidrag från Centrala Studiestödsnämnden, Arbetsmarknadsstyrelsen (AMS), arbetslöshetskassorna och försäkringskassorna. Projektet syftar till att utveckla system, metoder och rutiner för att uppnå en rationell, snabb och säker hantering av ärenden om stöd, bidrag och ersättningar. Projektet syftar även till att förbättra beslutsunderlaget och att förhindra att oförenliga utbetalningar sker från två eller flera bidrags- och stödsystem. Efter begäran från dessa myndigheter har regeringen beslutat att tillsätta en särskild utredare som ska se över de rättsliga förutsättningarna för ett utökat informationsutbyte mellan dem. Andra myndigheter som erhållit projektbidrag är bl.a. Riksskatteverket (RSV), Riksrevisionsverket (RRV), Statens Jordbruksverk (SJV) och Socialstyrelsen.

Av de projekt som beviljats bidrag 1999 är flertalet fortsättning på projekt från 1997 eller 1998. I inbjudan att söka medel för 1999 betonades att 1999 är det sista året som projektmedel kommer att beviljas och därför kommer i första hand väl avgränsade projekt att beviljas bidrag. Projekt som har fått bidrag för 1997 eller 1998 välkomnades att ansöka om ytterligare medel för 1999 om tidigare erfarenheter av projektet avses utnyttjas för att fördjupa och ytterligare konkretisera det fortsatta arbetet, exempelvis genom utarbetande av förslag till åtgärder för att komma till rätta med uppmärksammade problem.

Sammanfattningsvis har tre olika typer av projekt fått bidrag. Majoriteten är projekt som rör en eller flera myndigheters arbete. Resultatet av sådana projekt blir förändringar i arbetssätt och rutiner som leder till effektiviseringar, bättre kontroll av hanteringen av statliga medel och

Tabell 3.37 Beviljade kontrollprojekt per område

Tusentals kronor

	1997	1998	1999
Arbetslöshet	100	5 990	0
Bidrag till kommuner	0	1 200	0
Djurhälsa	0	0	1 000
Folkbokföring	3 000	2 760	2 761
Företagsstöd	2 000	0	0
Hantering av EU-medel	15 366	22 937	12 988
Informationsutbyte FK, CSN och A-kassa	5 000	1 250	2 010
Myndigheters interna arbete	4 100	0	1 950
Skatter och statliga fordringar	2 850	2 325	3 915
Socialförsäkring	25 000	30 125	17 137
Svart arbete	3 900	0	0
Tull	3 100	3 000	3 510
Utbildning	0	1 970	0
Utvärdering	0	0	2 000
Övrigt	705	300	500
Ekobrottsmyndigheten	7 000	30 000	30 000
Totalt	72 121	101 947	77 771

ofta även bättre service till medborgare och företag. Några projekt syftar i första hand till att direkt förändra regelverk och deras resultat är ett direkt beslutsunderlag till regeringen. Flera projekt innehåller även komponenter som syftar till att ta fram sådana beslutsunderlag. Den sista kategorin projekt syftar till att ta fram mer allmänna underlag för regeringens arbete med att stärka kontrollfunktionen i staten. Flertalet av RRV:s projekt är av denna karaktär och här kan nämnas att RRV i år fått medel för att upprepa det arbete som på regeringens uppdrag genomfördes 1996 med att kartlägga behovet att stärka kontrollen inom olika bidragssystem. Syftet är att ge regeringen en nulägesbild och visa vilka åtgärder som vidtagits sedan 1996.

Hittills har totalt ett tjugotal projekt slutredovisats. Följande projekt har avslutats sedan Budgetpropositionen för år 1999.

RFV har avslutat den andra delen av projektet *Rätt ersättning*. Syftet med projektet har varit att genomföra aktiviteter på nationell nivå och på varje enskild försäkringskassa för att minimera risken för fel, missbruk eller fusk i socialförsäkringen. Försäkringskassorna har tilldelats medel för kvalitetssäkring och kvalitetskontroll, samverkan med polis, åklagare, lokala skattemyndigheter och kronofogdemyndigheter. Projektet har

en viktig del i att procentandelen fel i handläggningen har minskat och att försäkringskassans kunder ger den ett högre betyg. En rapporteringsrutin för fel och misstänkt fusk och en värderingstabell har tagits fram. Rutinen har tagits i drift under 1999 så det är för tidigt att kunna redovisa några resultat. En preliminär beräkning visar dock att projektet har inneburit minskade försäkringsutgifter om 63 miljoner kronor 1998. Projektet har beviljats ytterligare medel för år 1999.

Riksskatteverket har avslutat ett projekt. *Bosättningskontroll inom folkbokföringen*, har bestått av fyra olika delprojekt på olika platser i landet med syfte att undersöka olika metoder för urval av kontrollobjekt. Projektet visar att den högsta träffsäkerheten uppnås i kontroller som sker efter adressunderrättelser från andra myndigheter. RSV överväger att utveckla ADB-stöd för hantering av adressinformation från andra myndigheter. Genom projektet har 1 400 personer fått ändrade folkbokföringsuppgifter och den direkta ekonomiska effekten av projektet är besparingar på drygt 3 miljoner kronor. Regeringen överväger att tilldela projektet ytterligare medel för att ta fram underlag till beslut om ökat informationssamarbete mellan RSV och Invandrarverket. Projektet *Skatteupplag* är i det närmaste slutfört. RSV har vid halvårsskiftet 1999 lämnat en lägesrapport där det bl.a. framgår att revision kommer att ha gjorts hos ca en fjärdedel av alla registrerade upplagshavare när projektet avslutas. Iakttagelser har gjorts som lett fram till bl.a. kompletterande information till upplagshavare och initiativ till vissa ändringar i lagstiftning och myndighetsföreskrifter. Slutrapport kommer att lämnas inom kort. Det arbete som bedrivs med ytterligare projektmedel som tilldelats i februari 1999 kommer att redovisas separat.

Tullen har slutfört den tredje delen i sitt arbete med *Riskanalysbaserade arbetsmetoder*. Syftet med projektet har varit att utveckla och införa riskanalysbaserade arbetsmetoder. I detta har ingått att införa en förenklad klareringsmodell för import och export med automatklareringar och ett riskanalysbaserat kontrollurval. Resultatet av projektet är att 50 procent av alla ärenden automatklaras. 104 företag har tillfrågats om sina synpunkter på förändringen. Ingen allvarlig kritik har framkommit och hanteringen uppfattas ha snabbats upp. Tullen har beviljats medel för att fortsätta projektet och ytterligare effektivisera kontrollen och servicen till näringslivet.

Riksrevisionsverket (RRV) har under året redovisat tre projekt. Syftet med projektet *Kontrollen av inkomstskatter och hushållstransfereringar* har varit att göra en bred kartläggning av kontrollens utformning inom olika myndighetsområden som ett underlag för regeringens och myndigheternas långsiktiga arbete med att motverka fel och fusk i välfärdssystemen. Inom olika myndighetsområden har förutsättningar och insatser för att motverka fel och fusk kartlagts. Projektet visar att såväl kunskaperna om fel och fusk som kontrollinsatserna fortfarande är bristfälliga och betonar att problemen med fel i hanteringen av välfärdssystemen behöver ägnas stor och kontinuerlig uppmärksamhet. Projektet pekar också på behov av en utveckling av regeringens styrning och lyfter fram ett antal grundkrav som måste uppfyllas för varje organisation. Syftet med projektet *Skattekontrollen och pengarna* har varit att granska de ekonomiska effekterna av skattekontrollen. RRV redovisar att den ekonomiska effekten av beskattningsbesluten är lägre än de direkta beloppsmässiga effekter som redovisas bland annat därför att uppbördsförluster har uppstått. Samtidigt betonar RRV att de samlade ekonomiska effekterna är högre än de direkta effekterna eftersom skattekontrollen ger preventiva effekter. RRV lämnar ett antal förslag till RSV och regeringen. Ett av förslagen är att avkastningskrav inte skall användas för att styra skattekontrollen. Rapporten har kommit till direkt användning i skatteförvaltningens arbete med en ny kontrollfilosofi för skattekontrollen. Syftet med projektet *Utbildning och nätverk för internrevisorer* har varit att stärka den interna kontrollen och styrningen i statsförvaltningen. Inom ramen för projektet har kurser och seminarier genomförts. Flertalet av de myndigheter som ska ha internrevisorer har deltagit. Enligt RRV:s bedömning har insatsen gett en väsentligt höjd nivå på yrkeskunskaper och förhållningssätt. RRV har beviljats medel för att fortsätta projektet.

Socialstyrelsen har avslutat ett projekt om *stimulansbidrag*. Syftet med projektet har varit att ta fram förslag till konkreta förändringar för medelhanteringen av statliga stimulansbidrag inom Socialstyrelsens och Socialdepartementets område. Efter en redovisning av fyra olika stimulansbidrag lämnar projektet konkreta förslag på två olika modeller för utformning av stimulansbidrag.

Statens jordbruksverk (SJV) har avslutat sex projekt. Syftet med samtliga projekt är att stärka

hanteringen av EU-medel för att minska risken för sanktioner från EU. Syftet med projektet *Utveckling av produktionsgrenskalkyler* har varit att ta fram lönsamhetskalkyler för att kunna bedöma olika typer av bidragsansökningar. Sveriges Lantbruksuniversitet har valt att återuppta sitt arbete med att ta fram kalkyler vilket gör att projektet inte kommer att behöva slutföras. Syftet med projektet *Förstärkt kontroll av exportbidrag* har varit att öka kunskapen om hur kontrollen av exportbidrag kan förbättras. Mjölks- och sockersektorn har specialgranskats och metoder för riskanalys har vidareutvecklats. Projektet har också genomfört utbildningar av berörd personal vid Tullen och Jordbruksverket. Projektets resultat är först och främst att Jordbruksverkets kunskaper inom området har ökat vilket kommer att stärka den löpande kontrollen. Syftet med projektet *Fondkoordinatorsprojektet* har varit att samordna länsstyrelsernas rutiner och att uppnå en tillfredsställande kontrollnivå i de administrativa systemen för hantering av EU-stöd till jordbruket. Resultatet av projektet är att i samverkan med länsstyrelserna har gemensamma rutinbeskrivningar och checklistor tagits fram. Ytterligare ett resultat är att länsstyrelsernas stödhantering skall kvalitetssäkras genom årliga besök från Jordbruksverket. Syftet med *Datafångstprojektet* var att möjliggöra ADB-hantering av blanketten för ansökan om EU:s jordbruksstöd. Hittills har 13 länsstyrelser implementerat projektets resultat och besparingspotentialen beräknas till ca. 4 miljoner kronor per år. Syftet med projektet *ADB-stött kontrollarbete* har varit att öka effektiviteten och höja kvaliteten i kontrollen av exportbidrag. Ett ADB-system har tagits fram för överföring av data mellan Tullverket och SJV. Systemet leder bland annat till att kvaliteten i lämnade uppgifter höjs genom att automatiska kontroller genomförs. SJV beräknar att systemet möjliggör en tidsbesparing på upp till 4 000 timmar per år. Syftet med projektet *Anpassning till EU:s kontroll och administrationskrav* har varit att säkerställa att den svenska administrationen av exportbidrag och interventionsåtgärder står i överensstämmelse med EU:s krav. Resultat är att en rad åtgärder har vidtagits för att anpassa den svenska administrationen samtidigt som det har kunnat bekräftas att Sverige uppfyller EU:s krav. Projektet visar också på hur man i ett fortsatt arbete ska kunna ytterligare garantera säkerheten i hanteringen. Syftet med projektet *Miljöstöd* har varit att få en likformig tillämpning av

reglerna för miljöstöden. Verksamheten har varit inriktad på att i samverkan med länsstyrelserna ta fram allmänna råd och föreskrifter för området samt stärka kontrollen genom utbildningsinsatser. Projektets resultat är att länsstyrelserna i mycket stor utsträckning följer och accepterar de regler som gäller och att risken för sanktioner från EU bedöms ha minskat.

Slutsatser

I de flesta projekten ingår metodutveckling och utbildningsinsatser. För att få ett långsiktigt resultat av dessa insatser fordrar de flesta projekten mellan ett och två år för sitt genomförande. Detta innebär att vissa projekt som beviljats medel 1999 kommer att avslutas först under hösten år 2000. Några projekt har också stoppats upp tillfälligt då myndigheterna saknar kapacitet att införa nya ADB-system. Regeringen avser mot denna bakgrund att i samband med kommande års budgetpropositioner närmare redovisa resultaten av avslutade projekt.

För att sprida kunskaper från de olika kontrollprojekten till ansvariga departement och till andra myndigheter avser Finansdepartementet att anordna ett seminarium om kontrollfrågor. Vid seminariet avses generella frågor att behandlas och projekten kommer att få möjlighet att presentera sin verksamhet och sina resultat.

Resultaten av de flesta projekten kräver en längre tid innan de fullt ut kan uppnås. Det är därför viktigt att projekten följs upp efter en tid för att bevaka att nedlagt utvecklingsarbete implementeras och att kunskap tas till vara i myndighetsarbetet eller i regeringens beredningsarbete. Regeringen har därför avsatt medel för utvärdering av enskilda projekt och verksamheten i sin helhet. Utvärderingen kommer att ske när flertalet projekt är avslutade. Den ska syfta till att följa upp enskilda projekt upp till 2 år efter deras avslutande för att på så sätt försäkra sig om att deras resultat tas till vara. Dessutom skall en självständig utvärdering göras för att få svar på frågan om verksamheten i sin helhet har bedrivits på ett ändamålsenligt sätt. Regeringen avser sedan att lämna en samlad redovisning av verksamheten till riksdagen.

Kontrollarbetet skall vara en integrerad del av myndigheternas verksamhet. För att bättre kunna följa och styra detta arbete avser regeringen att i regleringsbrev för fler myndigheter vidareutveckla verksamhetsmål och återrapporte-

ringskrav rörande omfattningen av fusk och missbruk och insatser för att motverka felaktig användning av statliga medel.

3.8 Statens fastighetsverk

Statens fastighetsverk är en central förvaltningsmyndighet och förvaltar det fastighetsbestånd som regeringen bestämmer. Det övergripande målet för verket är att förvaltningen skall ske på ett sätt som innebär god resurshushållning och hög ekonomisk effektivitet samtidigt som fastigheternas värden i vid mening bevaras.

Regeringens överväganden

Verksamhetsmålet för Statens fastighetsverk för budgetåret 1999 är att hyresgästerna skall ges ändamålsenliga och konkurrenskraftiga lokaler samt att verket skall uppfattas som en god och serviceinriktad hyresvärd.

Resultatbedömning

Statens fastighetsverk har genomfört sina instruktionsenliga uppgifter och uppfyllt de övergripande målen och verksamhetsmålen.

Statens fastighetsverk skall i sin verksamhet uppnå ett resultat efter finansiella poster (före extraordinära poster inkl. eventuella reavinster vid fastighetsförsäljningar) som motsvarar en avkastning på genomsnittligt myndighetskapital på 2,8 procent. Avkastningskravet bygger på ett antagande om hyresintäkter under året på ca 1,5 miljarder kronor (inkl. anslagsmedel om 50 miljoner kronor). Fastighetsverket har uppnått det uppställda avkastningskravet.

Fastighetsverket har uppnått av regeringen ställt verksamhetsmål, nämligen att verket skall sträva efter att bibehålla en relation mellan det totala myndighetskapitalet och verkets totala omslutning för de fyra verksamhetsgrenarna på 50 procent, dvs. en soliditet på 50 procent.

De fyra verksamhetsgrenarna är Inrikes hyresfastigheter, Utrikes hyresfastigheter, Bi-dragfastigheter och Mark.

Redovisning av uppgifter om det ekonomiska läget

Tabell 3.38 Redovisning av uppgifter om det ekonomiska läget

Miljoner kronor

	År 1998	%	År 1997	%
Utnyttjande av låneram	4 850	69,2	4 800	68,6
Totala kostnader för verksamheten	1 619		1 525	
Totala intäkter för verksamheten varav:	1 831		1 758	
- intäkter av anslag	75		90	
- intäkter av hyror	1 562		1 452	
- intäkter av bidrag	3		3	
Resultat för verksamheten	212		233	

Låneram

Under förutsättning att soliditeten inte understiger 50 procent kommer enligt Fastighetsverket nya lån årligen att tas upp i Riksgäldskontoret för att finansiera investeringar. För de närmaste åren kommer den av riksdagen beviljade låneramen om 7 miljarder kronor att utnyttjas i högre grad bl.a. beroende på den samnordiska ambassad-

byggnationen i Berlin, Världskulturmuseets etablering i Göteborg samt ombyggnaden av regeringskansliets lokaler.

Regeringen föreslår en oförändrad låneram om 7 miljarder kronor.

Förändringar

Statens fastighetsverk sålde i mars 1999 det fastighetsbestånd som Statens institutionsstyrelse hyrt av verket till Specialfastigheter Sverige AB för en köpeskilling om 492 miljoner kronor. Hela köpeskillingen har levererats in till staten.

Arbetet med förberedelser inför millenieskiftet pågår och största delen av Fastighetsverkets system hade säkrats vid 1998 års utgång.

Slutsatser

Statens fastighetsverks årsredovisning visar att myndigheten uppfyllt de krav regeringen ställt.

Regeringen föreslår en oförändrad låneram om 7 miljarder kronor i Riksgäldskontoret för budgetåret 2000.

Investeringar och investeringsplan

Tabell 3.39 Investeringsplan

Miljoner kronor

	Anskaffat 1998	Prognos 1999	Budget 2000	Beräknat 2001	Beräknat 2002
Inrikes	238,9	264,0	282,0	230,6	269,4
Utrikes	74,0	69,0	25,1	10,0	10,0
Mark	2,0	2,3	2,0	2,0	2,0
Övrigt	13,7	-	-	-	-
Summa investeringar	328,7	335,3	309,1	242,6	281,4

3.9 Restaureringsarbeten vid de kungliga slotten och rikets fästningar

Anslaget avseende restaureringsarbeten vid de kungliga slotten och rikets fästningar inrättades budgetåret 1992/93 för att riksdagen skulle få en uppfattning om hur mycket det eftersatta underhållet kostade för nämnda fastigheter. Beräkningar av det eftersatta underhållet gjordes 1992 för en tioårsperiod. Anslaget har årligen uppgått till 50 miljoner kronor. Statens fastighetsverk har utöver anslaget lagt ner ytterligare ca 50 miljoner kronor per år och finansierat detta med bl.a. samskattningsskapande medel samt medel från det egna resultatet.

Den nuvarande anslagskonstruktionen är inte fullt rättvisande eftersom Statens fastighetsverk använder ett lika stort belopp som i beviljat anslag för restaureringsarbeten vid de kungliga slotten och rikets fästningar.

Statens fastighetsverk har föreslagit att anslaget G 3 Restaureringsarbeten vid de kungliga slotten och rikets fästningar (inom utgiftsområde 17) upphör och att verket får använda medel av sitt resultat vid restaurering av dessa fastigheter.

Ambitionsnivån på underhålls- och restaureringsarbetena för de kungliga slotten och rikets fästningar ligger fast. Statens fastighetsverk kommer i sin årsredovisning att ha en särskild redovisning av resultat och kostnader för dessa arbeten.

Regeringen delar Fastighetsverkets uppfattning och föreslår att anslaget G 3 (inom utgiftsområde 17) upphör fr.o.m. budgetåret 2000.

3.10 Fortifikationsverket

Fortifikationsverket är en central förvaltningsmyndighet med huvuduppgift att förvalta statens fastigheter avsedda för försvarsändamål, s.k. försvarsfastigheter. Fortifikationsverkets verksamhet finansieras fullt ut med avgiftsinkomster. Verksamheten leds av en styrelse med fullt ansvar.

Regeringens överväganden

Målet för Fortifikationsverket är att fastigheterna skall förvaltas så att god hushållning och hög ekonomisk effektivitet uppnås, ändamålsenliga mark-, anläggnings- och lokalresurser kan tillhandahållas på för brukarna konkurrenskraftiga villkor samt fastigheternas värden bevaras på en för ägaren och brukaren långsiktigt lämplig nivå.

Fortifikationsverket skall inom ramen för målen anpassa sin verksamhet till förändrade förutsättningar under försvarsbeslutsperioden. Hänsyn till miljö och kulturmiljövärden skall i tillämpliga delar motsvara vad som gäller för andra stora fastighetsförvaltare.

Resultatbedömning

Regeringen bedömer att Fortifikationsverket beräknas uppnå det ekonomiska målet att minska kostnaderna för underhåll och drift av försvarsfastigheter med 540 miljoner kronor under perioden 1998 - 2001.

Investeringar har skett i mindre omfattning än planerat på grund av att Försvarsmakten varit restriktiv med att teckna avtal om såväl ny- som ombyggnad. Produktionen har uppfyllt avtalade krav på funktion och ekonomi. Underhåll, fastighetsdrift och lokalvård har genomförts i den omfattning som överenskommit med brukarna.

Verksamhetens totala intäkter har ökat med ca 10 procent under år 1998 från 3 miljarder kronor till 3,3 miljarder kronor. De totala kostnaderna har under samma år ökat från 1,8 miljarder kronor till 2,4 miljarder kronor, dvs. en ökning med ca 38 procent. Ökningen beror främst på övertagande av driftspersonal från Försvarsmakten m.fl. myndigheter. Resultat efter finansnetto har under 1998 minskat med ca 32 procent, från 1,2 miljarder kronor till 798 miljoner kronor, som en följd av försvarsbeslutet 1996.

Statskapitalet uppgick till 8,9 miljarder kronor. Det invärderade fastighetsbeståndets värde utgör ett avkastningspliktigt statskapital. En ränta på 8 procent på detta kapital har betalats in till statsverket.

Redovisning av uppgifter om det ekonomiska läget

Tabell 3.40 Uppgifter om det ekonomiska läget

Miljoner kronor

	År 1998	%	År 1997	%
Utnyttjande av låneram	2 318,9	56,2	1 891,8	64,4
Totala kostnader för verksamheten	2 415,5		1 756,7	
Totala intäkter för verksamheten:	3 260,9		2 964,9	
Resultat för verksamheten	845,4		1 208,2	

Låneram

Fortifikationsverket disponerar en låneram i Riksgäldskontoret för budgetåret 1999 om 3 460 miljoner kronor för investeringar i mark, anläggningar och lokaler samt en låneram på 215 miljoner kronor för investeringar i anläggningstillgångar för förvaltningsändamål.

Redovisad plan för investeringar bygger på det investeringsbehov som angetts av brukarna – under förutsättning att försvarets verksamhet är oförändrad – som grund för åren 2000 – 2002. Osäkerheten är stor för såväl totalnivån som fördelningen mellan lånefinansierade investeringar och investeringar finansierade enligt betalplan. Osäkerheten gäller framför allt för senare delen av perioden.

Investeringsplan

Tabell 3.41 Investeringsplan

Miljoner kronor

	Anskaffat 1998	Prognos 1999	Budget 2000	Beräknat 2001	Beräknat 2002
Summa investeringar	857,7	785	810	750	650

Regeringen föreslår att låneramen för Fortifikationsverket i Riksgäldskontoret höjs till totalt 3 900 miljoner kronor för investeringar i mark, anläggningar och lokaler. Därutöver föreslås att Fortifikationsverket får en låneram om 200 miljoner kronor för investeringar i anläggningstillgångar för förvaltningsändamål.

Förändringar

Verksamheten inom Försvarsmakten karaktäriseras av kraftiga förändringar i syfte att långsiktigt skapa ekonomisk balans inom försvaret. I samband med regeringens kommande försvarsproposition hösten 1999 avseende försvarets verksamhet bedöms stora förändringar komma att ske som påverkar Fortifikationsverkets framtida verksamhet. Dessa förändringar beräknas pågå under hela den period som verkets budgetunderlag omfattar vilket innebär att underlaget är osäkert.

Slutsatser

Regeringen bedömer att myndigheten uppfyllt de krav regeringen ställt.

Regeringen föreslår en låneram i Riksgäldskontoret om totalt 4,1 miljarder kronor för budgetåret 2000.

4 Det finansiella systemet

4.1 Omfattning

Verksamhetsområde B *Det finansiella systemet* består av Finansinspektionen (FI), Insättningsgarantinämnden (IGN), Riksgäldskontorets (RGK) förvaltningskostnader, Vissa kostnader för upplåning och låneförvaltning samt Bokföringsnämnden (BFN).

4.2 Utgiftsutvecklingen

Tabell 4.1 Utgiftsutvecklingen

Miljoner kronor (löpande priser)

Utfall 1998	Anslag 1999	Utgifts- prognos 1999	Förslag anslag 2000	Beräknat anslag 2001	Beräknat anslag 2002
606,8	751,0	639,4	655,9	683,7	688,5

De minskade utgifterna för verksamhetsområdet för år 2000 jämfört med anslag för år 1999 hänför sig till ett minskat anslag för Riksgäldskontorets kostnader för upplåning och låneförvaltning.

Regeringen föreslår vidare att Finansinspektionens anslag skall höjas från och med år 2000.

Förändringar

Riksdagen beslutade i maj 1998 att införa en ny modell för statsskuldsförvaltningen som bl.a. innebär att regeringen senast den 25 april varje år skall lämna en utvärdering av statsskuldsförvaltningen till riksdagen. En utvärdering enligt denna modell genomfördes för första gången under år 1999.

Under år 1998 har staten förändrat sitt aktieinnehav inom det finansiella systemet bl.a. genom att byta aktier i Stockholm Fondbörs AB mot aktier i OM-gruppen AB. Dessutom har statens innehav i Värdepapperscentralen sålts under år 1999.

Den första januari 1999 fick Riksbanken en mera självständig ställning genom ikraftträdandet av en omarbetad lagstiftning. Reglerna för bankaktiebolag har förenklats och stärkta informationskrav avseende kostnader i värdepappersfonder har trätt i kraft. En reformerad försäkringsrörelselagstiftning har beslutats från år 1999.

Insättningsgarantinämnden fick ansvar även för investerarskyddet som trädde i kraft den 1 maj 1999.

Prioriteringar

- Under år 2000 kommer behandlingen av Banklagskommitténs betänkande och Finansmarknadsutredningens rapport att dominera lagstiftningsarbetet. Detta arbete syftar bl.a. till att utveckla den nuvarande institutsinriktade lagstiftningen till att bli mera funktionsinriktad.
- Finansdepartementets förslag om ändrad organisation och förvaltning av AP-fondsystemet kommer att fortsätta beredas.
- Reformeringen av försäkringsrörelselagstiftningen kommer att drivas vidare bl.a. genom en översyn av placeringsreglerna för försäkringsföretag och genom en översyn av associationsrättsliga frågor.
- En översyn av värdepappersfondlagstiftningen kommer att inledas under år 2000.

- Regeringen avser att fortsätta utveckla styrningen av myndigheter inom det finansiella systemet.

4.3 Resultatbedömning

4.3.1 Redovisning av tillståndet

Även den svenska marknaden påverkades av den internationella finansiella turbulensen som följde av krisen i Asien och Ryssland. Krisen fick emellertid inte något egentligt genomslag i stabiliteten i de enskilda instituten. Till detta bidrog att institutens riskhantering och interna kontroll förbättrats under de senaste åren. Dock har ett antal fall med misstänkt insiderhandel uppdagats under 1998 och början av 1999.

Stabilitetsläget i det svenska finansiella systemet får betecknas som tillfredsställande. En stabil makroekonomisk utveckling med låg inflation och låga räntor samt starka statsfinanser har bidragit till stabiliteten i de finansiella instituten. Företagens och hushållens ekonomiska situation och tillhörande skulduppbyggnad visar överlag inte på några tendenser till obalanser. För bankinstituten pekar åtskilliga indikatorer på en relativt god stabilitet. Utlåningsökningen ligger i nivå med expansionen i samhällsekonomin och kapitaltäckningen har hållits väl uppe. Kreditförlusterna är alltså små. Riskkoncentrationen i institutens tillgångar tenderar att minska. Exponeringen mot krisdrabbade regioner utomlands har dragits ner generellt.

Även om det finns mindre gynnsamma inslag i bilden och de närmaste åren rymmer delvis nya strukturella förändringar som bidrar till ökad osäkerhet, såsom internationell omstrukturering och konkurrens samt hantering av millennieskiftet, får instituten i stort bedömas ha en god motståndskraft mot framtida påfrestningar.

Den relativt stabila situationen i de enskilda instituten har varit ett viktigt bidrag till ett gott konsumentskydd.

4.3.2 Viktiga statliga insatser

Inom ramen för målet att det finansiella systemet skall vara effektivt och tillgodose såväl samhällets krav på stabilitet som konsumenternas intresse

av ett gott skydd har regeringen fortsatt arbetet med att skapa goda förutsättningar för det finansiella systemet. Detta arbete syftar mer specifikt till att staten skall erbjuda ett modernt finansiellt regelverk, högkvalitativ finansiell tillsyn och ett gott konsumentskydd samt en modern finansiell infrastruktur.

Arbetet med att förändra och utveckla lagstiftningen som reglerar det finansiella systemet har fortsatt under året. Reglerna för bankaktiebolag har förenklats i och med slopandet av bankaktiebolagslagen. Som huvudprincip gäller nu att bankaktiebolag regleras enligt samma principer som aktiebolag i allmänhet, dvs. enligt aktiebolagslagen. Kvarvarande behov av särreglering för att upprätthålla samhällets skyddsbehov inom banksektorn sker i bankrörelselagen.

Riksdagen har vidare beslutat om en reformerad försäkringsrörelselagstiftning för att modernisera rörelsereglerna och renodla tillsynen av svenska försäkringsbolag. Den nya regleringen innebär att konsumenternas tillgång till information ökar. Vidare ökar förutsättningarna för bättre konkurrens och produktutveckling på försäkringsmarknaden.

Under året har reglerna också skärpts beträffande information om de totala kostnaderna som belastar olika fonder. Ändringarna innebär att årlig information skall skickas till fondandelsägare och individuella pensionssparare. Ändringen berör lagen om värdepappersfonder och lagen om individuellt pensionssparande.

Riksbanken som institution är en del av det finansiella systemet. Riksbanken har genom en omarbetad lagstiftning fått en mer självständig ställning.

Inom ramen för arbetet med att utveckla och förändra lagstiftningen för det finansiella systemet deltar Sverige i en s.k. högnivågrupp inom EU för att förbättra den inre marknadens funktionssätt. Syftet med gruppens arbete är att harmonisera de finansiella marknaderna för att bl.a. gynna tillväxt och tillvarata konsumentperspektivet.

Statens löpande tillsynsverksamhet avseende de finansiella instituten har under året bl.a. inriktats på att följa hur institutens riskhantering och interna kontroll sköts. Inom konsumentskyddsområdet har reglering och konsumentinformation på det finansiella området utvecklats.

Finansinspektionen och Ekobrottsmyndigheten har under året varit belastade av insiderundersökningar. För att förbättra möjligheterna för samhället att snabbt utreda och vidta åtgärder

mot insiderhandel har regeringen initierat en översyn av insiderlagstiftningen.

En aspekt av arbetet att reformera den finansiella infrastrukturen är att förändra statens ägarroll. Under år 1998 har statens aktier i Stockholms Fondbörs AB bytts till aktier i OM-gruppen AB (OM). Staten har dessutom köpt aktier i OM och äger för närvarande 7,7 procent. Staten har under år 1998 även sålt aktierna i Penningmarknadsinformation AB PMI. Dessutom trädde den nya lagstiftningen rörande kontoföring av finansiella instrument i kraft från den 1 januari 1999. I och med lagändringen avskaffades Värdepapperscentralens (VPC) ensamrätt på kontoföring av finansiella instrument. Statens innehav i VPC har som en konsekvens av bl.a. detta sålts under år 1999.

Målet för statsskuldspolitiken är att statens skuld skall förvaltas så att kostnaden för skulden långsiktigt minimeras samtidigt som risken i förvaltningen beaktas. En ny modell för att utvärdera statsskuld förvaltningen beslutades av riksdagen i maj 1998 (prop. 1997/98:154, bet. 1997/98:FiU29, rskr. 1997/98:253). I enlighet med denna modell lämnade regeringen den 22 april 1999 en utvärdering av upplåning och statsskuld förvaltning för åren 1993/94 - 1998 till riksdagen (skr. 1998/99:104). Regeringen bedömer i skrivelsen att Riksgäldskontoret har uppfyllt målet för statsskuldspolitiken.

4.3.3 Effekter av de statliga insatserna

Den finansiella lagstiftningen har ytterligare reformerats i syfte att skapa förutsättningar för bättre finansiella tjänster och större konkurrens.

Statens roll som ägare i det finansiella systemet har gradvis omformats under året i och med förändringarna av statens aktieinnehav i bolag inom det finansiella området. Därigenom har staten bidragit till förändringen av den finansiella infrastrukturen.

Statens tillsynsarbete har utvecklats och bidragit till stabiliteten i enskilda finansiella institut och till den förbättring av den interna kontrollen och riskhanteringen som skett under de senaste åren. Därmed har bidrag lämnats till att upprätthålla stabiliteten inom det svenska finansiella systemet.

Ett gott konsumentskydd har framför allt upprätthållits genom den stabila situationen i det svenska finansiella systemet.

4.3.4 Regeringens slutsatser

Regeringen gör den samlade bedömningen att måluppfyllelsen inom verksamhetsområdet under 1998 har varit tillfredsställande.

Generellt sett är det för tidigt att utvärdera några konkreta effekter av det lagstiftningsarbete som genomförts under år 1998 och i början av år 1999. De förändringar som gjorts, eller föreslagits, skapar emellertid bättre förutsättningar för en effektivisering av det finansiella systemet i syfte att öka konkurrensen och stärka konsumentskyddet.

Arbetet med reformering och modernisering av det finansiella systemet fortsätter också i enlighet med de riktlinjer som lagts fast.

Regeringen konstaterar att stabiliteten inom det finansiella systemet, trots Asienkrisen, har bestått i Sverige. En bidragande faktor till denna stabilitet är den pågående utvecklingen av den finansiella tillsynen. Regeringens översyn av den finansiella tillsynen har resulterat i ett förslag om att stärka Finansinspektionens resurser för att kunna möta de ökade krav som utvecklingen inom det finansiella systemet ställer.

Statlig verksamhet inom det finansiella systemet har genomförts inom givna resursramar.

4.4 Revisionens iakttagelser

Riksrevisionsverket (RRV) har inte haft några invändningar i revisionsberättelsen för år 1998 avseende myndigheterna inom verksamhetsområdet.

4.5 Anslagsavsnitt

B1 Finansinspektionen

Tabell 4.2 Anslagsutvecklingen

Tusental kronor

1998	Utfall	111 951	Anslags- sparande	4 701
1999	Anslag	118 697	Utgifts- prognos	123 398
2000	Förslag	130 411		
2001	Beräknat	130 431 ¹		
2002	Beräknat	132 558 ²		

¹ Motsvarar 128 411 tkr i 2000 års prisnivå.

² Motsvarar 128 411 tkr i 2000 års prisnivå.

Finansinspektionen är central förvaltningsmyndighet för tillsyn av finansiella institut.

Finansinspektionen anvisas årligen ett ramanslag som skall täcka kostnaderna för verksamheten. Baserat på ramanslagets storlek tar Finansinspektionen årligen ut en obligatorisk tillsynsavgift av de institut som står under dess tillsyn samt ansökningsavgifter för prövning av olika typer av ärenden. Avgiftsinkomsterna redovisas på statsbudgetens inkomstsida och skall motsvara storleken på Finansinspektionens ramanslag.

Finansinspektionen hade ett anslagssparande på 4 701 000 kronor vid utgången av budgetåret 1998. Bakgrunden till anslagssparandet år 1998 är att löneomedel inte kunnat utnyttjas på grund av hög personalomsättning. Rekryteringssituationen har under första delen av år 1999 förbättrats varför inspektionen beräknar att anslagssparandet kommer att utnyttjas under de kommande två åren. Regeringen har beslutat att Finansinspektionen får behålla anslagssparandet.

Regeringens överväganden

Finansinspektionens uppdrag är att bidra till stabiliteten i det finansiella systemet genom tillsyn av enskilda finansiella institut och att verka för ett gott konsumentskydd. I tillsynen skall inspektionen dessutom beakta det finansiella systemets effektivitet.

Avsnittet om regeringens överväganden vad gäller anslaget B1 Finansinspektionen är uppdelat i tre delar: resultatbedömning för 1998, redovisning av en översyn av Finansinspektionens uppdrag och resurser samt fortsatt arbete.

1. Resultatbedömning för 1998

Finansinspektionens arbete har under året framför allt varit inriktat mot risker och riskhantering i institutens verksamhet. Utöver denna operativa tillsyn har inspektionen lämnat analyser av tillståndet och utvecklingen inom det finansiella systemet samt kompletterat och uppdaterat sina föreskrifter och allmänna råd - bl.a. inom etikområdet i syfte att stärka kundernas ställning. Finansinspektionen har vidare vidtagit åtgärder så att den genomsnittliga handläggningstiden för olika tillståndsärenden har minskat utan att kvaliteten i handläggningen försämrats. Under året har Finansinspektionen också varit aktiv internationellt med bl.a. utveckling av den finansiella tillsynen och normgivningen.

Finansinspektionen har under året även bedrivit tillsyn över institutens arbete med anpassning av sina IT-system till år 2000.

Finansinspektionen är dessutom ansvarig myndighet för beredskapsfunktionen Finansiella tjänster. Målet är att under höjd beredskap kunna upprätthålla betalningssystemet i landet samt de mest angelägna tjänsterna i övrigt inom bank- och försäkringsväsendet. Finansinspektionen bedömer förmågan inom funktionen som godtagbar med reservation för funktionens beroende av el-, tele- och IT-tjänster.

Regeringens analys av Finansinspektionens måluppfyllelse visar att alla verksamhetsmål utom ett uppfyllts. Den totala tid som avsatts för platsundersökningar på enskilda institut under år 1998 har minskat för alla tre verksamhetsområden (försäkringsmarknads-, kreditmarknads- och värdepappersmarknadsområdet - även om minskningen på försäkringsmarknadsområdet är liten). Denna utveckling uppfyller inte verksamhetsmålet att mer tid skall avsättas för platsundersökningsverksamhet jämfört med tidigare år. Regeringen är medveten om de svårigheter inspektionen har haft när det gäller rekrytering av kvalificerad personal men anser ändå att platsundersökningar, som utgör en central del av inspektionens kärnverksamhet, borde prioriterats i större utsträckning. Positivt är dock att kvaliteten på platsundersökningarna har förbättrats i förhållande till tidigare år, främst genom ett ökat utnyttjande av tillsynsmetoderna i de av myndigheten framtagna handböckerna.

Enligt regleringsbrevet skall Finansinspektionen delta aktivt i det internationella arbetet med att utveckla regelverk och tillsynsmetoder. Analysen av inspektionens verksamhet visar att den

internationella verksamheten tar en allt större andel av Finansinspektionens totala resurser i anspråk. Under år 1998 ökade exempelvis resursförbrukningen för den internationella verksamheten med 33 procent jämfört med år 1997.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 4.3 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomstitel (Som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras
Utfall 1998	111 476	5 699
Prognos 1999	119 700	5 510
Budget 2000	130 411	5 450

Regeringens slutsatser för år 1998

Finansinspektionens tillsyn visar att de svenska finansiella instituten är stabila och att den interna kontrollen och riskmedvetandet förbättrats under de senaste åren. Genom att se över sin regelgivning har inspektionen även bidragit till att förbättra marknadsinsyn i de finansiella instituten liksom i dess externa information. Därmed förbättras marknads möjligheter att korrekt värdera instituten, vilket bidrar till sektorns stabilitet. Finansinspektionen har också fortsatt arbetet med att följa institutens anpassning av IT-systemen till år 2000 på ett förtjänstfullt sätt.

Finansinspektionens insatser vad gäller solvenstillsyn, operativ riskkontroll, normgivning samt löpande tillsyn bedöms ha bidragit till att upprätthålla stabiliteten i de finansiella instituten och därmed stabiliteten inom det finansiella systemet i Sverige. Stabiliteten i det finansiella systemet utgör i sig ett grundläggande konsumentskydd.

Regeringen bedömer att Finansinspektionen har uppfyllt samtliga verksamhetsmål utom vad gäller en ökad prioritering av platsundersökningsverksamheten. Den bristande måluppfyllelsen inom platsundersökningsverksamheten satt i relation till den ökade resursåtgången inom den internationella verksamheten understryker vikten av att inspektionen analyserar den interna resursfördelningen.

2. Översyn av Finansinspektionens uppdrag och resurser

Bakgrund

I budgetpropositionen för 1994/95 aviserade regeringen att en långsiktig analys av ambitionsnivå och resursbehov för den finansiella tillsynen skulle genomföras. Översynen initierades i samband med Finansinspektionens fördjupade anslagsframställning för åren 1997–1999. Under år 1995 tillsattes emellertid en kommitté med uppdrag att göra en översyn av rörelse- och tillsynsreglerna för kreditinstitut och värdepappersbolag (Banklagskommittén, Fi 1995:09, Dir. 1995:86). För att regeringens översyn skulle kunna dra nytta av Banklagskommitténs mer genomgripande analys av den finansiella tillsynen har kommitténs huvudbetänkande inväntats. Banklagskommitténs huvudbetänkande (SOU 1998:160) presenterades i början av år 1999 och bereds för närvarande i regeringskansliet. Banklagskommitténs förslag innebär en väsentlig förändring av lagstiftningen som, om den genomförs, får konsekvenser för tillsynens inriktning. Regeringen bedömer att inga genomgripande förändringar av den finansiella tillsynen kan göras innan förslagen har analyserats klart. Därför har regeringen begränsat redovisningen i årets budgetproposition till en översyn av Finansinspektionens uppdrag och resurser med anledning av den fördjupade anslagsframställning. Syftet med översynen av Finansinspektionens uppdrag och resurser är att anpassa tillsynen, inom nuvarande institutionella ramar, till samhällets skyddsbehov utifrån de omvärldsförändringar som påverkar det finansiella systemet.

2.1. Finansinspektionens uppdrag och målformulering

Det är främst två grundläggande skyddsintressen som påkallar reglering av den finansiella sektorn: stabilitet och konsumentskydd. Utifrån dessa intressen skall lagstiftning och tillsyn bidra till en väl fungerande effektiv finansiell sektor med högt allmänt förtroende.

Stabilitet genom tillsyn

Samhällets behov av stabilitet i det finansiella systemet är främst knutet till behovet av ett väl fungerande betalningssystem. Att betalningar kan ske snabbt och med betryggande säkerhet är avgörande för effektiviteten i ekonomisk verk-

samhet. Till intresset för det finansiella systemets stabilitet hör även omsorgen om ett väl fungerande kreditväsende.

De finansiella marknaderna utmärks av ett starkt inbördes beroende mellan systemets olika delar. Om ett institut av någon orsak hamnar i akut finansiell kris finns det risk att krisen sprider sig till andra institut och därmed sätter stabiliteten i hela det finansiella systemet på spel.

Regeringen föreslår att den huvudsakliga uppgiften för Finansinspektionen skall vara att bidra till stabiliteten i det finansiella systemet genom tillsyn av finansiella institut. Stabilitet definieras som frånvaron av systemrisk.

En viktig del av det fortsatta arbetet med styrning av Finansinspektionen är att bryta ner inspektionens uppdrag i logiska och mer uppföljningsbara mål. Bland annat Riksdagens revisorer har i en granskningspromemoria (Dnr 1997:59) påtalat behovet av och svårigheten i detta arbete.

Finansinspektionens uppdrag tangerar delvis Riksbankens verksamhetsområde. Enligt regeringsformen har Riksbanken ansvar för penningpolitiken och enligt riksbankslagen skall Riksbanken främja ett säkert och effektivt betalningsväsende. Riksbanken övervakar betalningssystemet och har därigenom ett ansvar för stabiliteten i det finansiella systemet i stort. Finansinspektionens ansvarsområde är stabiliteten i de enskilda instituten. Utifrån denna gränsdragning är givetvis en viss praktisk överlappning av uppdragen ofrånkomlig. En viss överlappning kan dock vara önskvärd i och med att bevakningen av det finansiella systemet därmed sker utifrån två delvis olika perspektiv.

Det är viktigt att inspektionen samråder och utbyter information med Riksbanken där så är relevant.

Effektivitetsbegränsningar

Stabilitet i det finansiella systemet syftar ytterst till att systemet skall fungera effektivt och därmed bidra till bästa möjliga resursallokering för samhällsekonomin.

Strävan efter stabilitet inom det finansiella systemet kan potentiellt komma i konflikt med effektiviteten i systemet. Finansinspektionen skall i sitt uppdrag att tillse systemets stabilitet därför alltid väga tillsynens stabilitetseffekter emot dess konsekvenser för effektiviteten i det finansiella systemet. Detta rör t.ex. behovet av mångfald och konkurrens. Det är huvudsakligen inspektionens regel- och tillståndsgivning som berörs av denna begränsning. Finansinspektio-

nens tillsynsarbete skall även vägas mot den kostnad som regleringen för med sig; både i de enskilda instituten och på Finansinspektionen.

Gränsdragningen mot Konkurrensverket på detta område innebär att huvudansvaret för effektivitet ligger hos Konkurrensverket även på det finansiella området. Finansinspektionen ansvarar endast för att beakta eventuella konkurrens effekter i sin tillståndsgivning och reglering.

Konsumentskydd

Det pågår för närvarande flera översyner av konsumentskyddet inom det finansiella systemet. Dels övervägs konsumentskyddsaspekterna i beredningen av Banklagskommitténs huvudbetänkande, dels pågår den konsumentpolitiska utredningen (Konsumentpolitiken inför ett nytt sekel, Fi 1999:1). Konkreta och långsiktiga förslag på detta område måste därför invänta resultatet av detta arbete. I väntan på dessa resultat har ambitionen i regeringens översyn av Finansinspektionens uppdrag inom konsumentskyddsområdet varit att tydliggöra och renodla målen inom ramen för befintligt uppdrag.

Utgångspunkten i detta arbete är att det finns ett fortsatt skyddsbehov för konsumenter på det finansiella området. Finansinspektionens tillsyn inom bank- och värdepappersmarknadsområdet motiveras främst, men inte uteslutande, av risker för instabilitet. Tillsynen inom försäkringsmarknadsområdet motiveras däremot framförallt av konsumentskydd. Konsumenter måste kunna lita på att försäkringsåtaganden är otvetydiga och alltid uppfylls.

Skyddsbehovet för konsumenter inom det finansiella systemet kan generellt delas upp i fyra delar:

- stabilitet i det finansiella systemet;
- korrekt information och rådgivning;
- tillgänglig klagomålshantering och tvistlösning; samt
- olika ersättningsystem.

I väntan på förslag och underlag från nyss nämnda översyner menar regeringen att Finansinspektionens huvudsakliga ansvar för konsumentskyddet är tillsynen av stabiliteten i enskilda finansiella institut.

Utöver denna huvuduppgift skall inspektionen medverka till att utarbeta regler för bl.a. institutens information till allmänheten. Detta skall även fortsättningsvis ske i samarbete med Konsumentverket. Ansvarsuppdelningen är att

Finansinspektionen utövar tillsyn över hur föreskrifter med stöd av näringsrättsliga regler i rörelselagstiftningen efterlevs. Konsumentverket/KO övervakar efterlevnaden av bl.a. marknadsföringslagen, avtalsvillkorslagen, konsumentkreditlagen och konsumentförsäkringslagen, vid behov efter samråd med Finansinspektionen. Samarbetet mellan Finansinspektionen och Konsumentverket är med tanke på myndigheternas olika kompetens och ansvarsområden av stor betydelse. Ett samarbetsavtal mellan Finansinspektionen och Konsumentverket har träffats som ytterligare kommer att stärka samarbetet.

Information och rådgivning till konsumenter vad gäller institutens egna finansiella tjänster är ett huvudansvar för instituten själva. Opartisk information finns bl.a. att tillgå genom Konsumenternas bankbyrå, Konsumenternas försäkringsbyrå samt kommunal konsumentvägledning.

Ett led i Finansinspektionens tillsyn är att kontrollera att en fungerande klagomålshandling finns inom instituten. Finansinspektionen har vidare ansvar för att behandla klagomålsärenden i enlighet med förvaltningslagens krav.

Den princip som tills vidare bör gälla för Finansinspektionen är således att inspektionen inte agerar i enskilda konsumentärenden utan endast när en fråga av principiell vikt uppmärksammas. Tvistlösning i övrigt handhas av Allmänna reklamationsnämnden m.fl. nämnder samt av de allmänna domstolarna.

Inom konsumentskyddsområdet finns även som ovan nämnts två olika garantisystem (insättningsgarantin och investerarskyddet) med syfte att skydda enskilda konsumenter mot stora ekonomiska förluster. Ansvaret för dessa system ligger på Insättningsgarantinämnden.

2.2. Finansinspektionens resurser

Behov av förstärkt tillsyn

Under andra hälften av 1990-talet har flera olika utredningar visat på behovet av en förstärkt finansiell tillsyn. Bakgrunden till dessa analyser var bl.a. bankkrisen i början av 1990-talet samt den utveckling som har präglat det finansiella systemet under det senaste årtiondet.

Riksrevisionsverket (RRV) granskade Finansinspektionen i rapporten Statens tillsyn av den finansiella sektorn (RRV 1994:15). RRV ansåg att Finansinspektionens mål har låg precision

och innehåller potentiella konflikter. Dessutom menade RRV att inspektionen är splittrad mellan alltför många arbetsuppgifter. Flera uppgifter är starkt efterfrågestyrda och riskerar att tränga ut mer centrala och långsiktiga tillsynsuppgifter. RRV menade att förhållandevis små resurser fokuseras på det som verket uppfattar vara inspektionens kärnverksamhet samtidigt som allt fler institut och verksamheter ställs under inspektionens tillsyn. RRV:s slutsats var att detta sammantaget försvårar Finansinspektionens möjlighet att bedriva en effektiv tillsyn.

Riksdagens revisorer har granskat Finansinspektionen i granskningspromemorian Finansinspektionen och vissa frågor om inspektionens verksamhet (Dnr 1997:59). Revisorerna noterar i sin granskning den stora mängden tillsynsobjekt och anser att inspektionens tillsyn bör koncentreras till institut som kan vara av vikt för den finansiella stabiliteten.

Banklagskommitténs betänkande pekar allmänt på att Finansinspektionens huvudansvar bör vara ansvar för stabilitet samt att dess uppdrag är disparat och att resurserna måste stärkas.

I den Fördjupade anslagsframställningen (FAF) för åren 1997–1999 menar Finansinspektionen att utvecklingen inom det finansiella systemet ställer ökade krav på myndighetens arbete. Finansinspektionen menar att en förstärkning av analysfunktionen och den operativa tillsynen är nödvändig för att kunna utöva en effektiv tillsyn.

Regeringens analys och förslag till en förstärkt tillsyn

Den finansiella avreglering som präglade Västeuropa under 1980-talet förde med sig större kapitalrörlighet och friare kreditgivning. Internationaliseringen och den tekniska utveckling som följde har möjliggjort framväxten av fler och mer komplicerade finansiella produkter. Sparande i värdepappersfonder har växt fram som en ny sparform. En effekt av avregleringen har också blivit en ökad konkurrens i den finansiella sektorn och ett antal sammanslagningar av institut. Sammanslagningarna innebär bl.a. att bank-, värdepappers- och försäkringstjänster numera erbjuds av ett och samma institut, s.k. branschglidning.

Sammantaget medför dessa utvecklingstendenser en allt mer effektiv resursallokering, men de ställer också nya krav på den finansiella tillsynen. Kunskap om nya finansiella produkter och riskhanteringssystemen kräver löpande kompetensutveckling. Gränsöverskridande transaktio-

ner och sammanslagningar kräver att tillsynen samverkar internationellt. Ökad konkurrens kräver ett adekvat regelverk i förhållande till samhällets skyddsintressen.

Den analys regeringen gjort visar att samhället även fortsättningsvis har starka skyddsintressen på det finansiella området. Huvudprincipen för den finansiella regleringen skall dock vara att finansiella institut i så stor utsträckning som möjligt skall verka under samma regler som andra företag. Särreglering skall vara motiverat utifrån ett väl definierat skyddsbehov.

Flera av de centrala utvecklingstendenserna inom det finansiella systemet pekar på att behovet av finansiell tillsyn kommer att öka. Finansinspektionens tillsyn måste därför kontinuerligt förändras för att bidra till stabiliteten i den finansiella sektorn. Finansinspektionen möter framöver större krav både personellt och kompetensmässigt.

2.3 Slutsatser Finansinspektionens uppdrag och resurser

Uppdrag

Enligt regeringens förslag är Finansinspektionens uppdrag att:

- bidra till stabiliteten i det finansiella systemet genom tillsyn av finansiella institut;
- väga tillsynens stabilitetseffekter emot dess konsekvenser för effektiviteten i det finansiella systemet;
- bidra till konsumentskyddet inom det finansiella systemet genom tillsyn av stabiliteten i enskilda finansiella institut, medverka i utarbetandet av regler för institutens information samt kontroll av klagomålshandling och behandling av klagomål av principiell karaktär.

Finansinspektionens viktigaste verktyg för att uppnå dessa mål är tillsyn av finansiella institut, regelgivning och tillståndsgivning. Dessa verksamheter utgör inspektionens kärnverksamhet. En central del av tillsynsarbetet av enskilda institut är de återkommande platsundersökningarna.

Resurser

Regeringen bedömer att utvecklingen inom det finansiella systemet kräver en förstärkning av inspektionens resurser. Därför föreslår regeringen att anslaget till Finansinspektionen varaktigt förstärks med 13 000 000 kronor från och med år 2000. Denna förstärkning motsvarar 14 heltidstjänster. Förstärkningen innefattar 2 500 000 kronor av den engångsförstärkning på 3 800 000 kronor som inspektionen fick för år 1999.

Förstärkningen bör användas med huvudsaklig inriktning på tre områden: förstärkning på grund av ökade arbetsuppgifter, förstärkt operativ tillsyn samt förstärkt metodutvecklings- och utredningskompetens.

Regeringen föreslår därför att Finansinspektionen skall tilldelas ett anslag på 130 411 000 kronor för år 2000. I höjningen ingår årets pris- och löneomräkning, en lokaljustering från omläggningen av statens lokalbidragssystem från år 1995, justering för engångskompensationen från år 1999 samt ovan behandlade förstärkning.

Vid anslagsberäkningen har även en teknisk justering gjorts av anslaget. Justeringen har genomförts för att korrigera tidigare i anslaget inlagd kompensation för premierna för avtalsförsäkringarna. Anslaget har tillförts 4 161 000 kronor.

Tabell 4.4 Beräkning av anslaget för år 2000

Tusental kronor	
Anslag år 1999	118 697
Pris- och löneomräkning	509
Lokalkostnadsjustering	- 2 156
Justering för engångsförstärkning	- 3 800
Förstärkning	13 000
Justering av premier	4 161
Förslag år 2000	130 411

Finansinspektionens anslagsnivå för 2001 och 2002 är 128 411 000 kronor i 2000 års prisnivå.

3. Fortsatt arbete

Den långsiktiga analysen av ambitionsnivå för den finansiella tillsynen kommer att föras vidare bl.a. i beredningen av Banklagskommitténs betänkande. Eventuella ytterligare finansiella konsekvenser av förslagen kommer att behandlas i samband med beredningen av denna.

Ett fortsatt arbete kommer också att ske i syfte att förfina de uppsatta målen för myndig-

heten. Som nämnts ovan är en viktig del av styrningsarbetet för Finansinspektionen att utveckla metoder för att följa upp resultaten och för att bättre kunna mäta graden av måluppfyllelse. Det skall dock understrykas att det är ett komplext och svåröverblickbart område där det är svårt att identifiera uppföljningsbara verksamhetsmål.

Vidare fortsätter arbetet med att renodla inspektionens uppgifter. Flera av Finansinspektionens uppgifter berörs av de översyner som planeras inom regeringskansliet. Främst gäller det översyner av:

- antal institut under tillsyn;
- ansvaret för den finansiella statistiken;
- ansvaret för bank- och försäkringsregistret; och
- insiderlagstiftningen.

Därtill kan Finansinspektionens ansvar för konsumentskydd komma att förändras till följd av förslag i samband med den konsumentpolitiska utredningen.

Prövningen av Finansinspektionens uppgifter väntas medföra att personalresurser på sikt kan frigöras för att stärka myndighetens kärnverksamhet.

Vidare kommer en översyn att ske av inspektionens system för uttag av avgifter samt system för uttag av ansökningsavgifter.

B2 Insättningsgarantinämnden

Tabell 4.5 Anslagsutvecklingen

Tusental kronor

1998	Utfall	3 290	Anslags-sparande	2 217
1999	Anslag	6 313	Utgifts-prognos	5 950
2000	Förslag	5 297		
2001	Beräknat	8 112 ¹		
2002	Beräknat	9 293 ²		

¹ Motsvarar 7 974 tkr i 2000 års prisnivå.

² Motsvarar 8 974 tkr i 2000 års prisnivå.

Insättningsgarantinämnden (IGN) administrerar det statliga insättningsgarantisystemet som skyddar insättningar om ett kreditinstitut går i konkurs. Det övergripande målet för IGN:s verksamhet är att på ett kostnadseffektivt sätt administrera insättningsgarantisystemet och skapa beredskap för att utbetalningar vid ersättningsfall kan göras korrekt och inom uppställda

tidsramar. Under slutet av år 1998 började nämnden förberedelser för ansvaret för investerarskyddet som trädde i kraft 1 maj 1999.

IGN anvisas ett ramanslag för verksamhetens förvaltningskostnader. Motsvarande belopp avräknas från de årliga avgifter som tas ut av de institut som omfattas av insättningsgarantin och redovisas mot inkomstitel i statsbudgeten. IGN:s verksamhet påverkar därför inte statsbudgetens saldo.

IGN hade under budgetåret 1998 ett anslags-sparande på 2 217 000 kronor. Regeringen har beslutat att nämnden får behålla anslagssparandet eftersom dessa medel kommer att användas under kommande budgetår för att täcka nämndens beräknade resursbehov. Vid utgången av år 2000 beräknas anslagssparandet vara nere under 3 procent av anslagsbeloppet.

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Tillståndet inom det finansiella systemet har varit stabilt under året och inga ersättningsfall har inträffat.

IGN har beräknat och debiterat de årliga avgifterna samt betalat in föregående års anslagsbelopp till inkomstitel. Nämnden har fortsatt arbetet med att säkerställa garantins funktion vid ersättningsfall, bl.a. har avtal träffats om utbetalningar vid eventuella ersättningsfall via Bankgirosystemet. För att nämnden skall kunna förstärka sin personal vid eventuella ersättningsfall har nämnden avtal med Riksbanken, Finansinspektionen och Riksgäldskontoret om att låna in tjänstemän. Den s.k. beredskapsstyrkan som därigenom står till nämndens förfogande har under året genomgått utbildning och övning. Nämndens mål vad gäller samarbete med utländska garantisystem har inte uppfyllts i och med att något avtal vid utgången av år 1998 inte hade träffats. Ett avtal mellan IGN och dess danska motsvarighet har träffats under mars 1999 och kontakter med ytterligare ett antal garantisystem pågår. Nämnden anser att det är särskilt angeläget att träffa avtal med garantisystemet i Luxemburg med vilket gemensamma intressen finns.

IGN har under året utvärderat den externa förvaltningen av avgiftsmedel. Utvärderingen visar att den externa förvaltningen inte uppfyllt nämndens förväntningar på förvaltningen. Förvaltningen har dock uppfyllt förutsättningen att

merkostnaden för den externa förvaltningen överträffas av en högre avkastning med 13 000 000 kronor. IGN anser att den externa förvaltningen varit för passiv. Nämnden kommer därför att se över placeringspolicyn och instruktionerna till förvaltarna.

Under året har inga ersättningsfall inträffat varför nämnden fortsatt att bygga upp och utveckla systemet. En beredskapsstyrka finns etablerad som snabbt kan förstärka nämndens kansli. Avtal om utbetalningar vid eventuellt ersättningsfall via Bankgirosystemet är utarbetat. Nämndens avgiftsuttag fonderas. Buffertkapitalet, som i dag uppgår till över 5 miljarder kronor, kommer att vara långsiktigt uppbyggt inom de närmaste åren. Avtal finns även för ytterligare upplåningsmöjlighet i Riksgäldskontoret. Sammantaget innebär dessa åtgärder att garantin är etablerad och trovärdig.

Insättningsgarantin skyddar allmänhetens insättningar i banker och värdepappersbolag. Garantin är därmed ett komplement till övriga konsumentskyddsregler som gäller inom det finansiella området. Risken för uttagsanstormningar förutses dessutom minska i och med att garantin säkrar allmänhetens insättningar. Därmed förutses garantin även bidra till stabiliteten i det finansiella systemet, om än inverkan måste betraktas som relativt liten.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 4.6 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (Som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras
Utfall 1998	1 947 412	0
Prognos 1999	2 000 000	0
Budget 2000	2 000 000	0

Slutsatser

Sammantaget bedömer regeringen att Insättningsgarantinämnden till övervägande delen har uppfyllt sina verksamhetsmål. Samarbetet med utländska garantisystem har inte utvecklats så snabbt som eftersträvat men de mest vitala samarbetsavtalen bör kunna träffas under en nära framtid. Målet för den externa förvaltningen av avgiftsmedlen är uppfyllt, men som nämnden

påpekar finns utrymme för att ytterligare effektivisera förvaltningen.

För budgetåret 2000 beräknar regeringen nämndens resursbehov till närmare 7 297 000 kronor, vilket är ett ökat behov på 983 000 kr från år 1999. Det ökande resursbehovet består dels av ökade kostnader för den externa förvaltningen till följd av att det förvaltade kapitalet ökar, dels av ökade förvaltningskostnader på grund av nämndens ansvar för investerarskyddet.

Mot bakgrund av nämndens anslagssparande justeras dock anslaget engångsvis för år 1999 med - 1 016 000 kronor. I den engångsvisa justeringen ingår även en pris- och löneomräkning på 16 000 kronor.

Tabell 4.7 Beräkning av anslaget för år 2000

Tusental kronor

Anslag 1999	6 313
Pris- och löneomräkning	- 16
Engångsvis neddragning	- 1 000
Förslag 2000	5 297

I fasta priser beräknas anslagsnivån för år 2001 till 7 974 000 kronor och för år 2002 till 8 974 000 kronor. Anslagsförstärkningarna utgörs av ökade kostnader för nämndens externa förvaltning av avgiftsmedlen.

B3 Riksgäldskontoret: Förvaltningskostnader

Tabell 4.8 Anslagsutvecklingen

Tusental kronor

År	Utfall	71 045	Anslags-sparande	35 773 ³
1998	Utfall	71 045	Anslags-sparande	35 773 ³
1999	Anslag	84 701	Utgifts-prognos	87 687
2000	Förslag	86 356		
2001	Beräknat	87 674 ¹		
2002	Beräknat	89 066 ²		

¹ Motsvarar 86 356 tkr i 2000 års prisnivå.

² Motsvarar 86 356 tkr i 2000 års prisnivå.

³ Varav 26 200 tkr till regeringens disposition enligt beslut 1997-11-27 och 1999-06-23 samt regleringsbrevet för 1998.

Anslaget B3 disponeras för löne-, systemutvecklings-, lokal- samt övriga förvaltningskostnader vid Riksgäldskontoret. Anslagssparandet är huvudsakligen planerat att täcka budgeterade underskott under kommande år samt för kostnader för inköp och utveckling av datasystem.

Från och med innevarande budgetår har provisionskostnader i samband med upplåningen på de internationella kapitalmarknaderna flyttats från detta anslag. Dessa kostnader belastar nu anslaget C1 Riksgäldskontorets provisionskostnader i samband med upplåning och skuldförvaltning inom utgiftsområde 26.

Anslaget B4, som redovisas nedan, avser kostnader för upplåning och låneförvaltning exklusive finansiella kostnader samt Riksgäldskontorets egna förvaltningskostnader. Kostnader för räntorna på statsskulden redovisas under utgiftsområde 26 Statsskuldräntor. Under verksamhetsområde A *Effektivisering och utveckling av statlig förvaltning* redovisas Riksgäldskontorets garanti-verksamhet, kassahållningsverksamhet och in- och utlåningsverksamhet (avsnitt 3.5 och 3.6).

Riksdagen beslutade i maj 1998 (prop. 1997/98:154, bet. 1997/98:FiU29, rskr. 1997/98:253) att införa en ny modell för statsskuldförvaltningen. Genom beslutet har en tydlig ansvarsfördelning mellan riksdag, regering och Riksgäldskontoret skapats, målet för statsskuldförvaltningen preciserats och utvärderingen av förvaltningen av statsskulden lyfts fram. I lagen (1988:1387) om statens upplåning och skuldförvaltning anges numera bl.a. att regeringen senast den 25 april varje år till riksdagen skall lämna en utvärdering av statsskuldförvaltningen i form av en skrivelse. I enlighet med den nya ordningen lämnade regeringen en skrivelse (skr. 1998/99:104) med regeringens utvärdering av Riksgäldskontorets upplåning och skuldförvaltning under budgetåren 1993/94 – 1998.

Regeringens överväganden

Resultatbedömning och slutsatser

Regeringen bedömer att Riksgäldskontoret i huvudsak har uppfyllt sina verksamhetsmål.

Målet för Riksgäldskontorets interna riskkontroll är att standarden på hanteringen av finansiella och administrativa risker skall motsvara vad som kan anses vara god marknadspraxis. Vidare skall Riksgäldskontoret tillse att hanteringen av de finansiella och administrativa riskerna senast vid utgången av 1999 uppfyller de för kontorets verksamhet relevanta krav som ställs i lagstiftning och i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd gällande finansiella företag.

RRV påvisade i revisionsrapporten för budgetåret 1994/95 brister i Riksgäldskontorets in-

terna riskhantering. Under de senaste åren har Riksgäldskontoret vidtagit en rad åtgärder för att avhjälpa de påtalade bristerna och för att uppfylla verksamhetens mål. Exempelvis har rutiner stramats upp och ansvarsfördelningar tydligt klargjorts. Enligt regeringens bedömning har dessa åtgärder i hög grad bidragit till en ökad måluppfyllelse. Våren 1998 påbörjades, efter ett och ett halvt års försening, installationen av ett nytt datasystem för att förbättra den interna kontrollen. Detta arbete beräknas vara färdigt under hösten 1999.

Avbrottet i införandet av det nya datasystemet har medfört att arbetet med att förstärka riskkontrollen försenats. Regeringen bedömer därför att Riksgäldskontoret ännu inte uppfyller det för verksamheten uppsatta målet. Regeringen avser att initiera en djupare studie av måluppfyllelsen inom riskkontrollverksamheten efter att det nya datasystemet har tagits i drift.

Ett nytt hyreskontrakt kommer att tecknas snart. Det kommer troligen att innebära väsentligt ökade lokalkostnader. Hyreshöjningen beräknas rymmas inom pris- och löneomräkningen i kombination med besparingar som uppnåtts genom vidtagna interna effektiviseringar och rationaliseringar.

Antalet årsarbetskrafter har minskat från 148 budgetåret 1994/95 och beräknas till 136 vid ingången av budgetåret 2000. Hela minskningen har skett inom administrationen samtidigt som antalet årsarbetskrafter inom andra verksamheter ökat.

Under åren 1998 och 1999 erhöll Riksgäldskontoret medel för en extra satsning på Riksgäldsspar. Denna sparform riktar sig till hushållen. Efter det inledande uppbyggnadsskedet faller dessa extra medel bort från och med år 2000.

Vid anslagsberäkningen har en teknisk justering gjorts av anslaget. Justeringen har genomförts för att korrigera tidigare i anslaget inlagd kompensation för premierna för avtalsförsäkringarna. Anslaget har tillförts 2 607 000 kronor. Utöver sedvanliga pris- och löneomräkningar planeras ingen förändring av utgiftsnivån under de kommande åren. Anslaget, beräknat i fasta priser, är därför oförändrat under åren 2000 – 2002.

Tabell 4.9 Beräkning av anslag för 2000*Tusentals kronor*

Anslag 1999	84 701
Pris- och löneomräkning	5 269
Justering av premier	2 607
Lokalkostnadsjustering	-2 230
Bortfall av tillfällig nivåhöjning under 1998 och 1999	- 6 000
Återföring av engångsvis minskning av anslaget under 1999	2 008
Förslag 2000	86 356

Regeringen föreslår ett anslag för år 2000 på 86 356 000 kronor. Regeringen beräknar anslaget för år 2001 till 87 674 000 kronor och för år 2002 till 89 066 000 kronor.

B4 Riksgäldskontoret: Vissa kostnader för upplåning och låneförvaltning

Tabell 4.10 Anslagsutvecklingen*Tusental kronor*

1998	Utfall	415 890		
1999	Anslag	535 000	Utgifts- prognos	410 394
2000	Förslag	425 000		
2001	Beräknat	450 000		
2002	Beräknat	450 000		

Anslaget avser andra kostnader för upplåning och låneförvaltning än finansiella kostnader och Riksgäldskontorets egna förvaltningskostnader. Anslaget belastas huvudsakligen av kostnader för inköp av externa tjänster och system för upplåning och skuldförvaltning. Även andra kostnader för statens betalningssystem än driftkostnader belastar anslaget.

Möjlighet till anslagssparande förekommer ej på detta anslag då outnyttjade medel på anslaget inte får föras över till följande budgetår.

Anslaget B3, som redovisas ovan, avser förvaltningskostnader. Under B3 redogörs kortfattat för den nya modellen för statsskuldförvaltningen och hur kostnaderna för den samlade förvaltningen redovisas.

Regeringens överväganden

Resultatbedömning och slutsatser

Under år 2000 prognostiseras utgifterna bli 35 miljoner kronor högre än vad som antogs vid beräkningar inför budgetpropositionen för år 1999 och beräknas nu uppgå till 460 miljoner kronor. Anledningen är att aktuella prognoser pekar på en annan fördelning av utgifterna mellan åren 1999 och 2000. Under innevarande år beräknas utgifterna uppgå till 410 miljoner kronor, vilket är 125 miljoner kronor lägre än vad som tilldelats.

Omfördelningen av kostnader mellan åren 1999 och 2000 förklaras främst av ersättningen till bankerna för inlösen av premieobligationer. När innehavaren löser in sin obligation betalar Riksgäldskontoret en provision till banken som ersättning för bankens arbete med inlösen. Under år 2000 förfaller premielånet 86:1. Detta lån innehåller en möjlighet för innehavaren att när som helst lösa in lånet. På grund av sjunkande räntor antas innehavarna inte utnyttja denna möjlighet i den omfattning som tidigare antagits. Premieobligationerna antas istället i stor utsträckning behållas till förfall. Detta innebär att Riksgäldskontoret nu beräknar att inlösenprovisionen för detta lån till stor del kommer att belastas år 2000, i stället för år 1999 som tidigare antogs. Den reducerade kostnaden för 1999 beror även på att utbetalda försäljningsprovisioner vid nyförsäljning av premieobligationer sjunker till följd av att kontorets egen andel av försäljningen har stigit.

Regeringen föreslår ett anslag för år 2000 på 425 miljoner kronor. För innevarande år avser regeringen att ge Riksgäldskontoret möjlighet till anslagssparande för att finansiera omfördelningen av kostnader mellan år 1999 och år 2000. Regeringen avser att se över villkoren för anslaget. Regeringen beräknar anslaget för år 2001 till 450 miljoner kronor och för år 2002 till 450 miljoner kronor.

B5 Bokföringsnämnden

Tabell 4.11 Anslagsutveckling

Tusental kronor

1998	Utfall	4 673	Anslags- sparande	1 752
1999	Anslag	6 297	Utgifts- prognos	6 200
2000	Förslag	8 822		
2001	Beräknat	7 461 ¹		
2002	Beräknat	7 610 ²		

¹ Motsvarar 7 322 tkr i 1999 års prisnivå

² Motsvarar 7 322 tkr i 1999 års prisnivå

Bokföringsnämnden består av ordförande, vice ordförande och nio andra ledamöter. Kanslifunktionen fullgörs av Finansinspektionen.

En jämförelse mellan budget och utfall år 1998 visar att nämnden har ett totalt anslagssparande på ca. 1 750 000 kronor. Regeringen har beslutat att Bokföringsnämnden får behålla anslagssparandet för att kunna möta det stora behov av kompletterande normgivning som blir följderna av den nya bokföringslagen (prop. 1989/99:130).

Regeringens överväganden

Resultatbedömning

Målet för Bokföringsnämnden är att främja utvecklingen av god redovisningssed i företagens bokföring och offentliga redovisning.

Bokföringsnämnden är statens expertorgan på redovisningsområdet. Nämnden utfärdar kompletterande normgivning, biträder Regeringskansliet i redovisningsfrågor, deltar i utredningar inom kommittéväsendet, yttrar sig över författningsförslag, avger yttranden till domstolar om vad god redovisningssed innebär i olika avseenden samt samarbetar med andra normgivande organ inom redovisningsområdet.

Verksamhetsåret 1998 innebar en ökad fokusering på den kompletterande normgivningen. Nämnden har under året publicerat en rekommendation om enskilda näringsidkares bokföring samt två uttalanden i andra frågor. Vidare har nämnden färdigställt ett utkast till rekommendation om redovisning av fusion av helägt dotterbolag. Förutom detta har nämnden biträtt regeringskansliet i arbetet med en ny bokföringslag (prop. 1998/99:130) samt avgett 24 remisyttanden (framför allt till regeringskansliet).

Målet att främja god redovisningssed i företagens bokföring och offentliga redovisning är enligt regeringens bedömning uppfyllt.

Slutsatser

Bokföringsnämndens arbete bör även fortsättningsvis inriktas på att främja utvecklingen av god redovisningssed i företagens bokföring och offentliga redovisning. Behovet av råd och anvisningar på redovisningsområdet är stort och regeringen anser att nämndens arbete med egen normgivning bör intensifieras. Den nya bokföringslagen kommer att ställa krav på en omfattande kompletterande normgivning. Nämnden räknar med att det kommer att ta ca. tre år att gå igenom och anpassa den befintliga normgivningen till den nya lagen samt att utfärda nya normer med anledning av den nya lagen. Bland övriga angelägna projekt kan nämnas genomgång av Redovisningsrådets normgivning för att ta ställning till i vilken omfattning dessa normer skall tillämpas även av icke publika företag samt normgivning om fusioner.

I och med att den nya bokföringslagen träder i kraft den 1 januari 2000 så får nämnden huvudansvaret för den kompletterande normgivningen i Sverige. Detta huvudansvar motiverar en permanent resursförstärkning med 1 000 000 kronor per år. Arbetet med anpassning av den befintliga normgivningen till den nya lagen samt den nya normgivning som behövs med anledning av den nya lagen motiverar vidare en tillfällig resursförstärkning med 1 500 000 kronor. Detta belopp bör i sin helhet tillföras nämnden för år 2000. Ökningen finansieras genom överföring från utgiftsområde 4.

Regeringen föreslår att anslaget för år 2000 uppgår till 8 822 000 kronor. Regeringen beräknar anslaget för år 2001 till 7 461 000 kronor och för år 2002 till 7 610 000 kronor.

Tabell 4.12 Beräkning av anslaget för år 2000

Tusental kronor

Anslag 1999	6 297
Pris- och löneomräkning	25
Ökat resursbehov	2 500
Förslag 2000	8 822

5 Särskilda finansierings- och garantiåtaganden

5.1 Omfattning

Verksamhetsområde C *Särskilda finansierings- och garantiåtaganden* omfattar 3 anslag, Europeiska utvecklingsbanken (EBRD) och Nordiska investeringsbanken (NIB) samt avgift för Stads-hypotekskassans grundfond. EBRD:s syfte är att stödja omvandlingen till marknadsorienterad ekonomi i Central- och Östeuropa samt i de f.d. sovjetrepublikerna i Centralasien genom riskkapitalsatsningar och investeringar i finansiellt sunda projekt med påtaglig omvandlingseffekt. NIB är Nordens gemensamma finansieringsinstitution och har som syfte att stärka nordiskt samarbete och Nordens ekonomi genom att ge lån och garantier på bankmässiga villkor till offentliga och privata investeringsprojekt i Norden och till export av nordiskt intresse.

I verksamhetsområdet ingår också åtaganden avseende Europeiska investeringsbanken (EIB), Världsbanken (IBRD) och en statsgaranti för Riksbankens lån till Brasilien. För NIB finns ett anslag uppfört på statsbudgeten för 1999. EIB är EU:s husbank med uppgift att erbjuda långfristig finansiering, framför allt till medlemsländer, till projekt som syftar till att uppfylla EU:s mål. Världsbankens syfte är att bidra till återuppbyggnad och utveckling i medlemsländerna genom att på olika sätt, inklusive egen finansiering, befrämja produktiva investeringar.

Beloppen anges i förekommande fall i euro oavsett om de återfinns som ecu i den proposition det hänvisas till. För omräkning till svenska kronor används växelkurserna 1 euro=8,71 kronor respektive 1 US dollar=8,29 kronor genomgående.

5.2 Utgiftsutvecklingen

Tabell 5.1 Utgiftsutvecklingen

Miljoner kronor (löpande priser)

Utfall 1998	Anslag 1999	Utgifts- prognos 1999	Förslag anslag 2000	Beräknat anslag 2001	Beräknat anslag 2002
573,1	48,7	68,5	83,7	95,1	76,4

5.3 Resultatbedömning

Sveriges garantiåtagande i EIB uppgår sedan den 1 januari 1999 till ca 3,07 miljarder euro, eller ca 26,74 miljarder kronor. Bankens guvernörsråd beslutade i juni 1998 om en höjning av kapitalet från ca 540 till 871 miljarder kronor. Av höjningen betalades 6 procent in från bankens reserver, medan resten innebar en ökning av medlemsländernas garantiåtaganden. I samband med beslutet om kapitalhöjningen enades guvernörsrådet om en engångsutbetalning från banken till ägarna. Totalt uppgick denna utbetalning till 8,71 miljarder kronor, varav ca 285 miljoner kronor utbetalades till Sverige i november 1998.

För IBRD gäller att det finansiella ansvaret har förts över från Riksbanken till Finansdepartementet. Den svenska andelen av bankens kapital uppgår till 0,97 procent. En selektiv kapitalhöjning, i vilken Sverige inte medverkade, ägde rum 1998. Sveriges samlade garantiåtagande gentemot IBRD uppgår till 1 696 200 000 US dollar, eller ca 14,06 miljarder kronor.

Riksdagen har beslutat (prop. 1998/99:100, bet. 1998/99:FiU 27 Tilläggsbudget 1, rskr. 1998/99:249) att bemyndiga regeringen att för

perioden 1999-2002 ställa ut en kreditgaranti till Riksbanken för bankens lån till Brasilien på högst 300 miljoner US dollar, eller ca 2,5 miljarder kronor, genom Banken för internationell betalningsutjämning (BIS). Riksgäldskontoret fastställer en avgift som motsvarar garantins förväntade ekonomiska risk och övriga kostnader för åtagandet. Denna avgift betalar Riksbanken till Riksgäldskontoret, vilket medför att statsbudgeten inte förväntas belastas med några kostnader för garantin.

5.4 Anslagsavsnitt

C1 Avgift för Stadshypotekskassans grundfond

Tabell 5.2 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags-sparande	
1998	Utfall	80 000		65 095
1999	Anslag	30 000	Utgifts-prognos	50 000
2000	Förslag	5 000		
2001	Beräknat	16 400		
2002	Beräknat	16 400		

Stadshypotekskassans uppgift är att förvalta en återstående obligationsskuld som per 31 december 1998 uppgick till ca 54 miljarder kronor. När låneskulden är reglerad, vilket beräknas vara fallet år 2005, skall kassan likvideras. För att trygga utestående lån finns en grundfond i form av en statlig garantiförbindelse. Stadshypotekskassan betalar en årlig avgift för garantin till Riksgäldskontoret. Tidigare har avgiften finansierats genom utdelning på aktierna i Stadshypotek AB. I februari 1997 beslutade regeringen om försäljning av aktieinnehavet i Stadshypotek AB som staten tidigare övertagit från Konungariket Sveriges Stadshypotekskassa. I samband med överflyttningen av aktieinnehavet i Stadshypotek AB åtog sig staten ansvaret för denna avgift.

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Stadshypotekskassans sammanlagda låneskulder får inte uppgå till mer än tio gånger summan av

grundfonden och kassans egna fonder. Avgiften för garantin uppgår till en procent av fondens storlek. Från 1 juli 1999 uppgår grundfonden till 4 miljarder kronor. Grundfonden och den årliga avgiften minskar i samma takt som låneskulden avtar.

Avgiften för 1999 betalades 31 juli och uppgick till 50 miljoner kronor. Under 1999 beräknas därmed ett anslagssparande om ca 20 miljoner kronor uppstå. Sparandet föreslås användas till delfinansiering av avgiften, som för år 2000 beräknas uppgå till 20 miljoner kronor.

Anslaget har minskats år 2000 på grund av omfördelning inom utgiftsområdet. Anslaget för år 2000 föreslås till 5 miljoner kronor.

Från år 2001 beräknas ackumulerat anslagssparande ha förbrukats och anslagsnivån vara i nivå med beräknad årlig avgift. Anslaget för år 2001 har beräknats till 16,4 miljoner kronor. Anslaget för år 2002 har beräknats till 16,4 miljoner kronor.

C2 Kapitalhöjning i Nordiska investeringsbanken

Tabell 5.3 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	
1998	Utfall	0	0
1999	Anslag	18 700	Utgifts-prognos 18 484
2000	Förslag	18 700	
2001	Beräknat	18 700	
2002	Beräknat	0	

Riksdagen har beslutat (prop. 1998/99:1, bet. 1998/99:FiU 2, rskr. 1998/99:85) om svenskt deltagande i en grundkapitalhöjning. Den svenska andelen av kapitalet uppgår i och med höjningen till 34,9 procent. Den andel som skall betalas in, i lika stora rater under tre år med början 1999, uppgår till 2 075 641 euro, eller ca 18 miljoner kronor, per år. Riksdagen har samtidigt informerats om att ramen för NIB:s projektinvesteringsslåneordning höjts från ca 17 till ca 29 miljarder kronor, utan att medlemsländernas garantiåtaganden har ändrats. Sveriges samlade garantiåtagande gentemot NIB uppgår till 1 737 306 000 euro, eller ca 15,132 miljarder kronor. Utdelning till aktieägarna sker normalt varje år. Sverige erhöll 1998 en utdelning om ca 14 336 500 euro, eller ca 125 miljoner kronor.

Regeringens överväganden

Den ökade efterfrågan på finansiering från NIB för såväl projekt inom Norden som internationellt visar att banken har en viktig funktion att fylla. Detta motiverar, enligt regeringens mening, att NIB:s ordinarie verksamhet ges möjlighet att expandera. NIB:s utlåning har bidragit till integrering över landgränserna och har därmed främjat sysselsättning och tillväxt i Norden. I många fall har NIB:s medverkan inte bara bidragit till att projekt kunnat genomföras, utan t.o.m. varit en förutsättning för att det överhuvudtaget kommit till stånd. Samtidigt har banken kunnat uppvisa en god och stabil avkastning på det insatta kapitalet. Detta har möjliggjort årliga utdelningar till ägarna.

NIB:s verksamhet revideras i enlighet med stadgan av den av NIB upprättade kontrollkommittén, med deltagare från samtliga medlemsländer. Kontrollkommittén avger årligen sin revisionsberättelse till Nordiska ministerrådet. Några invändningar har inte framförts.

Regeringen föreslår att anslaget för år 2000 uppgår till 18,7 miljoner kronor. Anslaget för år 2001 beräknas till 18,7 miljoner kronor.

C3 Bidrag till kapitalet i Europeiska utvecklingsbanken

Tabell 5.4 Anslagsutveckling

Tusental kronor

1998	Utfall	0
1999	Anslag	0
2000	Förslag	60 000
2001	Beräknat	60 000
2002	Beräknat	60 000

Riksdagen har beslutat (prop. 1996/97:1, bet. 1996/97: FiU 01, rskr. 1996/97:53) att Sverige skall medverka i en kapitalhöjning i Europeiska utvecklingsbanken och teckna andelar motsvarande 228 miljoner euro. Av den nya kapitalinsatsen skall 22,5 procent inbetalas i åtta lika stora rater över en period av åtta år. Sverige betalar således in 6 412 500 euro under vart och ett av åren 1998 - 2005. De första två inbetalningarna täcktes med kvarvarande medel av ett tidigare anslag för kapitalinsatser i EBRD. För inbetalningarna

under vart och ett av åren 2000 - 2002 har regeringen beräknat 60 miljoner kronor i statsbudgeten. Sveriges garantiåtagande gentemot EBRD uppgår till 336 300 000 euro, eller ca 2,9 miljarder kronor.

Regeringens överväganden

Även om omvandlingen till marknadsekonomi har nått förhållandevis långt i vissa av de före detta planekonomier där EBRD är verksam, kvarstår enligt regeringens mening ett omfattande behov av det stöd som banken kan förmedla, särskilt vad gäller utvecklingen inom den privata sektorn. Banken har en viktig roll som långsiktig investerare och dess katalytiska effekt skall heller inte underskattas.

Det är regeringens uppfattning att stöd genom EBRD är ett effektivt sätt att stödja omvandlingsprocessen i Central- och Östeuropa samt i f.d. Sovjetunionen. Bankens breda medlemskrets medför vidare att finansieringen av verksamheten fördelas mellan många länder istället för att i huvudsak få bäras av EU-länderna, vilket är fallet med många andra stödinsatser i regionen.

EBRD är det enda internationella finansieringsorgan som i sin stadga har ett uttalat miljömandat. Inom ramen för sin verksamhet skall banken stödja en miljömässigt sund och hållbar utveckling. Regeringen anser att detta är ett särskilt viktigt inslag i bankens aktiviteter. EBRD har också ett särskilt politiskt mandat som innebär att stöd endast lämnas till länder som förbinder sig till flerpartisystem, pluralism och marknadsekonomi.

EBRD revideras årligen av externt revisionsbolag. Löpande granskning av bankens verksamhet utförs av bankens arbetande styrelse i vilken Sverige såsom delägare har en företrädare. Under styrelsen finns en budget- och revisionskommitté som särskilt bevakar de finansiella aspekterna av verksamheten.

Regeringen föreslår att anslaget för år 2000 uppgår till 60 miljoner kronor. Anslagen för år 2001 t.o.m. år 2005 beräknas till 60 miljoner kronor per år.

6 Riksdagens revisorer

6.1 Anslag

D1 Riksdagens revisorer

Tabell 6.1 Anslagsutveckling

Tusental kronor

1998	Utfall	15 146	Anslags- sparande	1 388
1999	Anslag	18 704	Utgifts- prognos	20 092
2000	Förslag	23 478		
2001	Beräknat	25 445 ¹		
2002	Beräknat	25 828 ²		

¹ Motsvarar 25 078 tkr i 2000 års prisnivå.

² Motsvarar 25 078 tkr i 2000 års prisnivå.

Riksdagens revisorer har enligt regeringsformen till uppgift att på riksdagens vägnar granska statlig verksamhet. Granskningarna avser främst effektivitetsrevision. Dessutom granskar revisorerna som externrevisorer Kungl. Slottsstaten och Kungl. Djurgårdens Förvaltning, riksdagsförvaltningen, Riksbanken, Riksdagens ombudsmän, Regeringskansliet samt Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond.

Resultatbedömning

Under verksamhetsåret 1998 har revisorerna beslutat om 6 förslag till riksdagen, 1 skrivelse till regeringen, 5 granskningsrapporter och 17 förstudier. 10 av dessa 17 förstudier har resulterat i beslut om fortsatt granskning. Flera av de förstudier som inte resulterat i fortsatt granskning har emellertid omfattat granskning av vissa delfrågor.

I revisorernas årsredovisning lämnas varje år en redogörelse för behandlingen i riksdagen un-

der året av revisorernas förslag. Revisorererna följer också upp förslag som lämnats till riksdagen under de två åren dessförinnan. Dessa uppföljningar innehåller en redovisning av riksdagsbehandlingen och åtgärder vidtagna av regering och myndigheter.

Under den senaste treårsperioden har riksdagens utskott i sina betänkanden i huvudsak ställt sig bakom drygt fyra femtedelar av skrivelserna. Tillkännagivanden till regeringen har beslutats rörande knappt två tredjedelar av skrivelserna. I några fall har riksdagen avslagit revisorernas förslag med hänvisning till att utredningar tillsatts inom området eller att regeringen redan vidtagit åtgärder inom området.

Av revisorernas årsredovisning framgår att produktionen av revisionsrapporter och skrivelser till riksdagen och regeringen legat på en väsentligt högre nivå under senare år än under 1980-talet. Under den senaste treårsperioden har antalet producerade rapporter ökat med mer än 50 % jämfört med motsvarande period för 10 år sedan. Under motsvarande tid har resurserna ökat med 15 %, vilket tyder på en klar ökning av produktiviteten.

Revisorererna har också som externrevisorer granskat Sveriges Riksbank, Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond, Riksdagens förvaltningskontor, Riksdagens ombudsmän (JO) och Regeringskansliet. Redogörelserna respektive revisionsberättelserna för 1998 avseende dessa organ innehöll inte några anmärkningar.

Finansutskottets behandling av revisorernas årsredovisning

Finansutskottet behandlade Riksdagens revisorers årsredovisning för 1998 i betänkande 1998/99:FiU22. Utskottet anförde därvid följande:

"I förvaltningsberättelsen framhåller revisorerna olika svårigheter att mäta resultatet av verksamheten. Utskottet kan dock med tillfredsställelse notera att olika försök har gjorts i berättelsen att belysa såväl förändringar av produktiviteten i granskningsarbetet, effekterna av genomförda granskningar liksom den betydelse som granskningsprocessen i sig har.

Utskottets bedömning är att revisorerna uppnått ett gott resultat under budgetåret 1998. Samtidigt anser utskottet att verksamhetsmålet för revisorerna bör utvecklas och konkretiseras i syfte att underlätta en framtida utvärdering av verksamheten.

Utskottet har vid sin genomgång av redogörelsen i övrigt inte funnit något som påkallar särskilt uttalande från riksdagens sida."

Riksdagens revisorer

Av lagen (1987:518) med instruktion för Riksdagens revisorer framgår Riksdagens revisorers uppgift och uppdrag. Riksdagens revisorers övergripande mål är att främja ett effektivt utnyttjande av statliga insatser genom att på riksdagens vägnar granska statlig verksamhet.

Verksamhetsmålet för Riksdagens revisorer är att verka för en god hushållning med statens medel och fästa uppmärksamheten på möjligheter att öka statens inkomster, att spara på statliga utgifter och att effektivisera den statliga förvaltningen. Revisorerna räknar med att cirka tolv granskningar kan genomföras och sex revisionsberättelser avges under år 2000.

I budgetunderlaget har revisorerna hänvisat till riksdagens tidigare beslut om att förstärka resurserna med 5 miljoner kronor under treårsperio-

den 1999–2001 och yrkat på ett tillskott med 1,7 miljoner kronor för år 2000. Dessutom har revisorerna begärt kompensation med 1,08 miljoner kronor för vissa kostnadsökningar som sammanhänger med beslut som riksdagen fattat.

I sin verksamhet visar revisorerna särskilt på tillämpning, utfall och effekter av tidigare fattade riksdagsbeslut inte minst i ett sammanhållet perspektiv. Förutom att kritiskt granska statliga insatser lämnar revisorerna även förslag till förbättringar.

Revisorerna avser också att vidareutveckla samarbetet med utskotten i deras roll att följa upp beslut.

Förvaltningsstyrelsens överväganden

Förvaltningsstyrelsen har inga erinringar mot förslaget.

Anslagsberäkning

Tabell 6.2 Beräkning av anslaget för år 2000

<i>Tusental kronor</i>	
Anslag år 1999	18 704
Pris- och löneomräkning	135
Resursförstärkning	2 780
Justering av premier	1 859
Förslag 2000	23 478

Vid anslagsberäkningen har en teknisk justering gjorts av anslaget. Justeringen har genomförts för att korrigera tidigare i anslaget inlagd kompensation för premierna för avtalsförsäkringarna. Anslaget har tillförts 1 859 tkr.

7 Premiensionssystemet

7.1 Omfattning

Verksamhetsområdet *Premiensionssystemet* innefattar Premiensionsmyndigheten (PPM) som ansvarar för administrationen av premiensionssystemet.

Verksamhetsutfall och ekonomiskt utfall

Det reformerade ålderspensionssystemet trädde i kraft 1 januari 1999. PPM:s verksamhet under det första året har utgjorts av uppbyggnaden av myndigheten och premiensionssystemet.

Det övergripande målet för PPM är att administrationen och förvaltningen av premiensionerna skall bedrivas kostnadseffektivt och till nytta för pensionsspararna.

I och med förseningen av det första fondvalet konstaterar regeringen att uppbyggnaden av ett system för hantering av premiensionen inte har kunnats uppfyllas inom de tidsramar som riksdag och regering fastställt.

Arbetet med att bygga upp Premiensionssystemet har genomförts inom tilldelade resursramar.

Förändringar

Mot bakgrund av förseningen har riksdagen beslutat att det första fondvalet och medelsöverföring inom premiensionssystemet skall förskjutas till år 2000 (prop. 1998/99:98, bet. 1998/99:SfU12, rskr. 1998/99:247). Beslutet innebär också ett antal andra lagändringar i syfte att förenkla uppbyggnadsarbetet för att ytterligare säkerställa att fondval kan ske under år 2000.

Prioriteringar

Under kommande budgetår är den främsta prioriteringen inom premiensionssystemet att det första fondvalet och medelsöverföring från Riksgäldskontoret kan genomföras under år 2000.

7.2 Premiensionsmyndigheten

Tabell 7.1 Lån i Riksgäldskontoret

	Utfall 1998	Beviljade 1999
Rörelsekapital	42 100	252 153
Anläggningstillgångar	21 100	152 805

PPM skall vara försäkringsgivare för premiension i det reformerade ålderspensionssystemet som trädde i kraft den 1 januari 1999. Myndigheten inledde sin verksamhet i juli 1998. När premiensionssystemet trätt i full funktion kommer PPM:s huvudsakliga uppgifter vara att hantera individuella konton för pensionsmedel i olika värdepappersfonder, att besluta om och betala ut pensioner, att tillhandahålla efterlevandeskydd samt att informera om premiensionssystemet. PPM skall också ansvara för den tillfälliga förvaltningen av avgiftsmedel hos Riksgäldskontoret.

Utgifterna för PPM:s administration skall täckas med avgifter som tas ut från de försäkrades premiensionskonton. Regeringen avser att reglera avgiftsuttaget genom en förordning som kommer att beredas under år 2000. Även utgif-

terna för uppbyggnaden skall belasta pensionsmedlen.

Regeringens överväganden

Resultatbedömning

Det reformerade pensionssystemet trädde i kraft 1 januari 1999. PPM:s verksamhet under det första året har till största delen utgjorts av uppbyggnaden av myndigheten och premiepensionssystemet. Uppbyggnadsarbetet sker huvudsakligen i projektform med betydande konsultstöd medan den löpande verksamheten sköts av en successivt framväxande linjeorganisation.

Uppbyggnadsarbetet är organiserat i ett huvudprojekt samt ett antal mindre projekt. Huvudprojektet består av ett tiotal delprojekt varav ett är anskaffning av ett kontoadministrativt system.

Den 21 december 1998 anmälde PPM till regeringen att det första fondvalet och överföring av premiepensionsmedel inte skulle kunna ske under år 1999 i enlighet med lagen (1998:675) om införande av lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension. Orsaken till förseningen var att det kontoadministrativa datasystem som skall administrera de enskilda pensionsspararnas val och byten av fonder inte skulle komma att levereras i tid.

Mot bakgrund av förseningen har PPM på regeringens uppdrag tagit fram en ny tidsplan för det första fondvalet samt utvecklat en åtgärdsplan som skall säkerställa att den nya tidsplanen fullföljs. Regeringen har vidare uppdragit åt Statskontoret att utvärdera PPM:s tids- och åtgärdsplaner. Statskontoret konstaterade i sin utvärdering att möjligheterna att genomföra det första fondvalet i enlighet med den nya tidsplanen har förbättrats. Statskontoret rekommenderade dock fortsatt noggrann uppföljning samt att PPM skall förbereda en reservplan för att undvika ytterligare förseningar. Riksdagen har till följd av förseningen beslutat att det första fondvalet och medelsöverföring skall ske först under år 2000. En rad andra lagändringar är också beslutade i syfte att förenkla uppbyggnadsarbetet för att ytterligare säkerställa att fondval kan ske under år 2000. Regeringen har dessutom uppdragit åt PPM att utarbeta en reservplan samt uppdragit åt Statskontoret att utvärdera PPM:s fortsatta rapporteringar om hur uppbyggnadsarbetet fortskrider.

Mot bakgrund av förseningen av det första fondvalet konstaterar regeringen att uppbyggnaden av ett system för hantering av premiepensionen inte har kunnat uppfyllas inom de tidsramar som riksdag och regering fastställt. Därav följer att PPM inte uppfyllt sitt mål.

Däremot har andra delar av uppbyggnadsarbetet fortskridit enligt tidsplanen. Myndigheten har under året utarbetat och fastställt en reglering av förhållandet mellan myndigheten och förvaltare i ett standardavtal. Vidare har PPM anskaffat och påbörjat anpassning av lokaler för verksamheten i Stockholm, Söderhamn och Ljusdal. En linjeorganisation har inrättats där flertalet ledande befattningshavare och nyckelpersoner nu är rekryterade. Vid halvårsskiftet år 1999 var ca 70 personer anställda vid myndigheten, varav ca 60% är kvinnor och 40% är män. PPM räknar med att huvuddelen av personalstyrkan skall finnas på plats under våren 2000.

PPM har också medverkat i framtagandet av Riksförsäkringsverkets (RFV) information om det reformerade pensionssystemet. I samband med RFV:s information inrättade PPM även en första kundservicefunktion för att kunna ta emot frågor från allmänheten.

Mot bakgrund av förseningen har PPM även inrättat en förstärkt projektorganisation för att arbeta med den centrala styrningen av uppbyggnadsarbetet.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 7.2 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter till inkomstittel (Som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 1998	0	0		
Prognos 1999	0	0		
Budget 2000	0	148 000		

Regeringens bedömning med anledning av revisionens iakttagelser

Riksrevisionsverket (RRV) har givit PPM revisionsberättelse med invändning. RRV:s invändning är att "styrelsen och generaldirektören har, i anslutning till att myndigheten inrättades, inte självständigt utvärderat möjligheterna att inom avsedd tid driftsätta det kontoadministrativa

systemet, ett för verksamheten väsentligt system."

PPM redovisar i en skrivelse till regeringen med anledning av RRV:s invändning i revisionsberättelsen att styrelsen och generaldirektören kommer att följa utvecklingen och vidta nödvändiga åtgärder för att det första fondvalet skall kunna ske enligt den nya tidsplanen.

Förseningen av det första fondvalet var redan känd när RRV presenterade sin revisionsberättelse och ett betydande antal åtgärder har därför redan hunnit att vidtas för att säkerställa att det första fondvalet skall kunna ske under år 2000. Regeringen bedömer därmed att inga ytterligare åtgärder är påkallade med anledning av RRV:s revisionsberättelse.

Slutsatser

Sammanfattningsvis konstaterar regeringen att PPM inte uppfyllt sitt mål i och med förseningen

av det första fondvalet. Orsaken är en försening i projektet att bygga upp det kontoadministrativa systemet. Regeringen bedömer att erforderliga åtgärder för att säkerställa ett fondval enligt den nya tidsplanen har vidtagits och inga ytterligare åtgärder är därför påkallade i detta läge. Regeringen avser emellertid att fortsättningsvis nära följa PPM:s uppbyggnadsarbete, bl.a. med hjälp av Statskontorets utvärderingar av PPM:s rapporter om uppbyggnadens utveckling. Om det visar sig nödvändigt avser regeringen att vidta ytterligare åtgärder.

I övrigt är regeringens bedömning att PPM:s uppbyggnadsarbete i stora drag följer den nya tidsplanen och att myndigheten på dessa områden har uppnått sina åtaganden.

PPM:s kostnader kommer under år 2000 att finansieras på samma sätt som under innevarande år, med låneramar hos Riksgäldskontoret för rörelsekapitalbehov och anläggningstillgångar.